

Nyheter

- Fremdeles ingen grunn til å krenke

(06.01.2010)

Oppegaard som er fungerende generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, understreker at Kokkvold nyter berettiget respekt for sin kamp for ytringsfriheten som en fundamental demokratisk verdi. Men samtidig er Kokkvold en ansvarlig forvalter av pressens ”Vær varsom”-plakat .

- Alt som uttrykkes i mediene, skal vurderes i forhold til muligheten for at det kan innebære alvorlig krenkelse. Ved siden av et grunnleggende ja til ytringsfrihet, må vi ha et like grunnleggende ja til etisk vurdering av hva som gagnar. Det kan være grunn til å drøfte plakaten betydning i forhold til mennesker av andre religioner og kulturer. I dag kommuniserer vi globalt, sier Oppegaard.

Han karakteriserer økseangrepet på den danske tegneren Kurt Westergaard som avskyelig.

- Vold er ikke berettiget svar på noen ytringer. Slike handlinger må alle ta avstand fra. Men vårt svar på slik vold kan ikke være, - som Kokkvold antydte på Dagsrevyen, - å trykke karikaturtegningene flere ganger. Kokkvold påstår at mediene er brakt til taushet med trusler. Men er det så enkelt? Bør det ikke gis rom for den muligheten at en del av dem som lar være å trykke karikaturene, velger det alternativet fordi de innser at de rører ved så sterke følelser hos verdens muslimer at karikaturene med fordel kan ligge i ro? Kanskje tenker de at det fins bedre midler til å fremme både ytringsfriheten og gjensidig kulturforståelse enn å videreføre karikaturene? spør Sven Oppegaard.

Han minner om at reaksjonene på karikaturene ikke bare kom fra ekstreme islamister, men fra troende muslimer i store deler av den arabiske verden, også fra vanlige, ikke-ekstremistiske muslimer.

- Det er grunn til å spørre om ikke dette var en så reell krenkelse for muslimer på religiøst grunnlag at det er grunn for oss andre til å vise ”varsomhet” – selv om karikaturene ikke rammes av de kriteriene vi normalt anvender på slike saker i vår kultursammenheng. Vi lever i en global verden, og kan ikke ensidig absoluttere våre egne normer for hva vi møter andre med, sier Sven Oppegaard.

Rådgivende arbeidsgruppe gir innspill til ny kirkeordning

(12.01.2010)

På bakgrunn av de senere årenes utredninger og kirkemøtevedtak skal Kirkerådets sekretariat i 2010-2012 arbeide med et helhetlig forslag til ny kirkeordning. Dette omfatter konkrete utkast til endringer i de kirkelige lover og regelverk. Kirkerådets direktør har oppnevnt en arbeidsgruppe som fram til våren 2011 skal supplere Kirkerådets sekretariat i dette arbeidet.

- Første runde i dette arbeidet blir å identifisere behov for ytterligere utredninger og høringer. Arbeidsgruppen skal også bistå oss i vår oppfølging av stortingsforliket om stat-kirke fra april 2008, sier Jens-Petter Johnsen (bildet).

Den nyoppnevnte rådgivende arbeidsgruppen ledes av prost Trond Bakkevig. Domprost i Nidaros Knut Andresen er engasjert som arbeidsgruppens sekretær. Arbeidsgruppen skal levere sin rapport til Kirkerådets direktør våren 2011.

Den norske kirkes nye relasjoner til staten reiser en rekke spørsmål om hvilke oppgaver de ulike kirkelige organene skal ha og hva som skal være deres hjemmels- og rettsgrunnlag.

Jens-Petter Johnsen peker på at Kirkerådets sekretariat ikke har tilstrekkelig kompetanse på alle områder innen kirkelig organisering. - Denne arbeidsgruppen er oppnevnt for å styrke utredningsarbeidet vårt, sier han.

I 2012-2013 skal Kirkerådets sekretariat presentere et helhetlig forslag til ny kirkeordning til drøfting på møter i Kirkerådet og på Kirkemøtet.

Direktørens arbeidsgruppe som hadde sitt første møte 11. januar, består av: Prost Trond Bakkevig, domprost Knut Andresen, cand. theol. Jorund Andersen, adm.dir. Frank Grimstad, lagdommer Hans-Petter Jahre, stipendiat Turid Skorpe Lannem og stiftsdirektør Elise Sandnes.

Kontaktpersoner:

Avdelingsdirektør Ole Inge Bekkelund i Kirkerådets avdeling for kirkeordning

ole.inge.bekkelund@kirken.no Tlf.: 23 08 12 50 / 48 99 12 50

Kommunikasjonsdirektør i Kirkerådet, Trude Evenshaug, trude.evenshaug@kirken.no, tlf.: 23 08 12 05 / 48 99 12 05

- [Kirkemøtevedtaket fra 2007 - KM-sak 8/07 Grunnlovsforankring, kirkelov og kirkeordning for Den norske kirke](#)
- [Se stoff fra prosessen for endringer i kirke/stat-relasjonen her](#)

Satser sammen på religionsdialog

(14.01.2010)

Stiftelsen Areopagos og Oslo bispedømme står bak et nytt kirkelig senter for religionsmøte og dialog i Oslo. Mellomkirkelig råd for Den norske kirke og Kirkens Nødhjelp inngår også som samarbeidspartnere.

Biskop Ole Christian Kvarme, Tore Laugerud i stiftelsen Areopagos, og senterets leder Anne Anita Lillebø presenterte nyskapningen på et møte i Oslo bispegård 12. januar.

Se andre

- Dialog handler om å kunne se den andre, sier Kvarme. Han mener dialog er en del av det kristne misjonsoppdraget. - Erfaringen tilsier at vi trenger mer kunnskap og at vi må arbeide med våre holdninger. Det vil dette senteret bidra til, sier biskopen.

Kirken viktig i integrering

Leder for norsk seksjon av Areopagos, Tore Laugerud tror kirken har en viktig rolle i integrering av innvandrere og i dialogen mellom minoriteter og majoriteter i samfunnet.

- Det er to typer dialog. En mellom religionene og en mellom religion og samfunn. Den norske kirke har et tettere forhold til myndighetene og samfunnet generelt enn for eksempel Islamsk Råd. Slik kan vi være et bindeledd, sier Laugerud.

Vil spre erfaring

Senteret er indirekte en videreføring av andre kirkelige tiltak for religionsdialog. Forskjellen er at dette skal være et permanent senter. Tidligere har tiltakene vært prosjektbasert.

- Vi skal holde seminarer og drive dialoggrupper. Målet er å spre erfaringer som allerede er gjort, skape nettverk og inspirere menigheter til religionsdialog, sier Anne Anita Lillebø.

Nasjonal betydning

Hovedaktivitetene skal rettes mot Oslo, men senteret vil også ha en nasjonal funksjon gjennom nettverksbygging. Oslo biskop er styreleder.

Mellomkirkelig råd for Den norske kirke avsluttet i 2008 et tre-årig prosjekt med å følge opp og videreutvikle ressursmenigheter som kan initiere og styrke lokale religionsdialoger. Fungerende generalsekretær Sven Oppegaard i Mellomkirkelig råd er glad for at det nye senteret i Oslo vil ivareta noe av den nasjonale samordningsoppgaven på dette området.

- Se stoff om religionsdialog på Den norske kirkes nettsider:
<http://www.kirken.no/religionsmote>

Biskopene samles i Det hellige land

(22.01.2010)

Turen er et svar på en invitasjon fra biskop Munib Younan i Evangelical Lutheran Church in Jordan and The Holy Land (ELCJHL), og samtidig oppfølging av Kirkemøtets vedtak i 2008: Kirkene i Midtøsten og vårt ansvar.

- Primært en dette en solidaritetsreise. Vi ønsker å ha en aktiv kontakt med kristne i Midtøsten gjennom vår søsterkirke ELCJHL. Vi vil også få ny kunnskap om området gjennom denne turen, og knytte kontakt med religiøse og politiske ledere for bedre å forstå situasjonen i Midtøsten, sier Olav Skjevesland, preses i Bispemøtet.

Biskopene vil tilbringe halvannet døgn i Amman, nærmere fire dager i Jerusalem og ett døgn i Galilea. Programmet omfatter besøk i lutherske menigheter og samtaler med kirke- og religionsledere. Det inkluderer også møter med offisielle representanter både i Jordan, Israel og de palestinske områdene. Det er også satt av tid til meditativ vandring til hellige steder knyttet til Jesu liv og den bibelske historie. Holocaustmuseet Yad-Vashem i Jerusalem skal også besøkes.

- Reisen er jo også en pilegrimstur som vi vil få stort utbytte av. Videre er det viktig for oss som kollegium å komme tettere sammen. Det ser vi frem til denne uken i Det hellige land, fortsetter Skjevesland.

Dette er årets første formelle - men utradisjonelle – bispemøte, og det varer fra 25. januar til 1. februar.

Kontaktperson:

Generalsekretær Christofer Solbakken, tlf.: 95 11 99 46.

Gode råd fra kulturrådgiverne

(27.01.2010)

Kulturrådgiver i Agder og Telemark bispedømme, Tone Klev Furnes, forteller at hun ble kontaktet av Lia som ønsket råd om hvor han kunne søke midler, tips om budsjett, søknadssum og råd om søknadsformuleringer. Samtaler og korrespondanse mellom Furnes og Lia resulterte blant annet i en søknad til Norsk Kulturråd. Søknader ble innvilget.

– Den norske kirkes store kultursatsing legger vekt på vern om og formidling av kulturskattene våre. Salmene har her en stor plass i vår kulturtradisjon. Jeg er imponert over arbeidet som stiftelsens styre driver, understreker Furnes.

Ta kontakt

I Møre bispedømme har kulturrådgiver John-Erik Brakstad bidratt i dialogen med kulturavdelingen i Møre fylkeskommune. Dette har hjulpet samtidsdanser Solveig Styve Holte med å få godkjent forestillingen ”Løype” for Den kulturelle skolesekken. ”Løype” er en interaktiv forestilling som Holte har utviklet sammen med Hanna Gjermundrød. Hun driver med stemme- og live-sampling. Forestillingen er tidligere godkjent, og har vært på skolesekk-turne blant annet i Nordland fylkeskommune.

– ”Løype” vektlegger samhandling som utfordrer de tradisjonelle perspektivene i kirkerommet og inviterer til undring, påpeker Brakstad. Produksjonen blir presentert for skolene i fylket på Kulturtorget i slutten av denne uken.

Kulturrådgiver

Den norske kirke har fått tildelt midler fra Kulturdepartementet til en rådgiverstilling på kulturfeltet i Kirkerådet og en i hvert bispedømme. Pr. i dag er det kulturrådgivere i Oslo, Agder og Telemark, Bjørgvin, Møre, Nidaros og Sør-Hålogaland bispedømmer. De øvrige bispedømmene er i ferd med å lyse ut sine stillinger slik at kulturrådgiverne deres er på plass fra andre halvår 2010.

Kulturrådgiverne skal hovedsakelig:

- inspirere til økt kulturvirksomhet i et samspill mellom ulike kulturaktører fra det brede kulturliv,
- koordinere aktiviteter og
- bygge den kirkelig kulturkompetansen
- samt koordinere og videreformidle kompetanse fra de ulike kirkelige kulturfestivaler slik at

kulturlivet får blomstre i lokalmenighetene.

Har du spørsmål omkring Den norske kirkes kultursatsing eller trenger råd om hvor og hvordan man søker om midler til kulturtiltak i din lokalmenighet, kan du ta kontakt med kulturrådgiveren i ditt bispedømme eller Kirkerådets kulturrådgiver.

Kirkerådet

Turid S. Myrholt

E-post: turid.myrholt@kirken.no

Tel 23 08 12 42

Oslo bispedømme

Knut-Erik Tveit

E-post: knut.erik.tveit@kirken.no

Telefon 23 3011 60

Agder og Telemark bispedømme

Tone Klev Furnes

E-post: tone.furnes@kirken.no

Mobil 97 19 06 19

Bjergvin bispedømme

Inger Marie Stoveland

E-post: inger.stoveland@kirken.no

Telefon 55 30 64 70

Møre bispedømme

John-Erik Brakstad

E-post: john.erik.brakstad@kirken.no

Mobil 91 54 36 56

Nidaros bispedømme

Søren Hjorth

E-post; soren.hjorth@kirken.no

Mobil 93 48 78 55

Sør-Hålogaland bispedømme

Thoralf Fagertun

E-post: thoralf.fagertun@kirken.no

Mobil 47 76 18 83

KUF-komiteen og kirkestatsråden besøker Kirkens hus

(28.01.2010)

Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen og hans medarbeidere skal orientere KUF-komiteen om arbeidet med trosopplæringsreformen, demokratireformen, gudstjenestereformen, samisk kirkeliv og økumenisk og internasjonalt engasjement. De fleste medlemmene av KUF-komiteen er nyvalgte kirkepolitikere etter valget sist høst.

- KUF-komiteen skal behandle store og viktige kirkesaker i denne Stortingsperioden. Med mange nye komited medlemmer er det viktig å gi god innføring i det vi arbeider med, sier Johnsen.

Kirkestatsråd Rigmor Aasrud kommer til Kirkens hus 29. januar. Hun besøker Kirkerådet, KA – Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon og Den norske kirkes Presteforening.

Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen og direktør Jens-Petter Johnsen skal orientere om Kirkerådets synspunkter på kirkens utfordringer i nærmeste fremtid. Også i møtet med kirkestatsråden fokuseres det på trosopplæringsreformen, gudstjenestereformen, demokratireformen, samisk kirkeliv og kirkens økumeniske og internasjonale arbeid. I tillegg blir kirkens IKT-utfordringer tatt opp med Aasrud som også har ansvaret for den statlige IKT-politikken.

- Vi vil diskutere aktuelle kirkepolitiske saker med statsråden. Det er viktig for oss å lære det nye departementet å kjenne, - ikke minst i forhold til de øvrige saksfelt dette departementet har ansvar for, - som IKT-ansvaret i Staten og samepolitisk avdeling, sier Jens-Petter Johnsen.

Kontaktperson:
Kirkerådets kommunikasjonsdirektør Trude Evenshaug
Tlf.: 48 99 12 05
trude.evenshaug@kirken.no

- Sterkt møte med de kristnes situasjon i Midt-Østen

(02.02.2010)

Turen var et svar på en invitasjon fra biskop Munib Younan i [*Evangelical Lutheran Church in Jordan and The Holy Land*](#) (ELCJHL). Under besøket 25. januar - 1. februar møtte biskopene en rekke kirkeledere, samt representanter for politiske myndigheter i Israel og de palestinske selvstyreområdene. Formålet med besøket var å lære mer om de kristnes situasjon i Midt-Østen, og vise solidaritet med kirkene i regionen.

- Det sterkeste inntrykk etter reisen er møtene med kirkeledere og menigheter som holder fast ved sitt gode Kristus-vitnesbyrd om forsoning og fred, sier Bispemøtets preses, biskop Olav Skjevesland.

Betydningen av de kristnes nærvær i regionen ble understreket fra flere hold, ikke minst av Rafiq Husseini, stabssjef ved president Abbas sitt kontor i Ramallah. I møte med biskopene ga han uttrykk for at nærværet av kristne kirker i de palestinske selvstyreområdene gjør det vanskeligere å lage fiendebilder av palestinerne som ytterliggående islamister.

Biskopene hadde også en samtale med statsminister Salam Fayyad i Ramallah.

Biskopene fikk se mye av det arbeidet som gjøres av Evangelical Lutheran Church i Jordan and the Holy Land (ELCJHL), og besøkte bl.a. Lutheran School of Hope i Ramallah.

Som et ledd i arbeidet med å øke forståelsen mellom religionene besøkte biskopene også Klippemoskeen og El Aqsamoskeen, fulgt av et møte med Stormuftien i Jerusalem. Betydningen av dialog mellom religionene for forsoning mellom folkene ble drøftet.

- Det kristne nærvær i Det hellige land er viktig, både for Midt-Østens religiøse og politiske fremtid, fremholder Skjevesland.

Biskopene hadde også møter med representanter for det israelske utenriksdepartementet, sjefsrabbinatet i Jerusalem, og la ned krans ved holocaustmuseet Yad Vashem. Det var også samtale med representanter for messianske jøder.

Bispemøtet vil arbeide videre med disse spørsmålene, - knyttet opp mot [Kirkemøtets vedtak i 2008](#)
[Kirkene i Midtøsten og vårt ansvar.](#)

Møte med Stormuftien i Jerusalem. Fra venstre: biskop Munib Younan, Stormuftien, biskop Skjevesland.

Ved Klippemoskeen. Fra venstre biskopene Kvarme, Skjevesland, Fiske, Nordhaug og Jørgensen.

Ved Vestmuren. Biskopene Erling Pettersen, Tor B. Jørgensen, Tor Singaas.

Kontaktperson:

Christofer Solbakken, generalsekretær i Bispemøtet

Tlf: 95 11 99 46 (mobil), 23 08 13 90, 23 08 13 92 (direkte)

www.kirken.no/bm

Uttalelse om Arbeidsmiljølovens unntaksbestemmelser

(03.02.2010)

Til Familie- og kulturkomiteen, ved komiteleder

Vedrørende Stortingets arbeid med Arbeidsmiljølovens unntaksbestemmelser for trosbaserte virksomheter

Som representanter for trossamfunn og trosbaserte virksomheter i Norge vil vi oppfordre Stortinget til å legge til grunn den rett trossamfunnene og andre virksomheter med religiøst formål har til selv å definere hvordan stillinger er relatert til virksomhetens formål og hvilke krav om lojalitet og livsstil som derfor må stilles. For de trossamfunn som støtter forslaget om å ta bort gjeldende paragraf 13-3 tredje ledd, har en slik forståelse av religionsfriheten vært en absolutt forutsetning. De trossamfunn og trosbaserte virksomheter som er kritiske til lovendringen er det hovedsaklig fordi det skaper usikkerhet om trosbaserte organisasjoners fortsatte mulighet til å ansette i samsvar med organisasjonens formål. Vi vil derfor oppfordre komiteen til i videre arbeid med merknader og lovtekst å legge til grunn en forståelse av saklighetskriteriene som ivaretar trossamfunns og trosbaserte virksomheters behov for indre selvstyre.

Oslo 3. februar 2010

Olav Skjevesland, preses Bispemøtet

Jens-Petter Johnsen, direktør Kirkerådet

Bente Sandvig, styreleder Samarbeidsrådet for Tros- og Livssynssamfunn

Ørnulf Steen, generalsekretær Norges Kristne Råd

Shoaib Sultan, generalsekretær Islamsk Råd Norge

Rolf Kjøde, styreleder Norsk Råd for Misjon og Evangelisering

Torgeir Flateby, generalsekretær Kristne Friskolers Forbund

- [Se Stortingets nettsider om arbeidet med endringer i Arbeidsmiljøloven](#)

Over halvveis!

(12.02.2010)

(Foto: Sveinung Bråthen)

Med denne tildelingen er nå 143 nye menigheter i 13 prostier omfattet av trosopplæringen. Til sammen vil disse nye menighetene få tildelt 12 millioner kroner i 2010. I tillegg vil Døveprostiet få tildelt 1 millioner kroner til fornyelse av trosopplæringen for døve og hørselshemmede.

Trosopplæringen i menighetene tar utgangspunkt i lokale forhold og skal være et attraktivt og meningsfullt tilbud for alle kirkens medlemmer. Menighetene går nå i gang med å utarbeide sine planer for trosopplæring basert på rammeplanen "Gud gir – vi deler", som ble vedtatt av Kirkemøtet i 2009. Visjonen er en kirke hvor barn og unge lever i tro, håp og kjærlighet.

Årets tildeling er en del av en videre opptrapping som etter Stortingets vedtak skal omfatte alle menighetene i Den norske kirke. Midlene fordeles blant menighetene etter nasjonale kriterier. I tillegg til de menighetene som allerede er med i reformen, vil nå alle menigheter i følgende prostier få tildelinger fra i år:

- [Døveprostiet](#)
- [Sarpsborg](#)
- [Nord-Gudbrandsdal](#)
- [Larvik](#)
- [Skien](#)
- [Tungenes](#)
- [Sunnfjord](#)
- [Indre Sogn](#)
- [Ytre Sogn](#)
- [Ytre Nordmøre](#)
- [Orkdal](#)
- [Bodø domprosti](#)
- [Sør-Helgeland](#)
- [Alta](#)

Trykk på det enkelte prosti for å se hvilke menigheter som får støtte fra og med 2010.

For en komplett oversikt over hvilke menigheter som får trosopplæringsmidler, [trykk her](#).

For nærmere informasjon, kontakt Kirkerådets seksjonsleder Kristine Aksøy

Tlf.: 23 08 12 88, 91 71 30 42

E-post kaa@kirken.no

Brobyggerprisen 2010 til organisasjonen Tro og Lys

(22.02.2010)

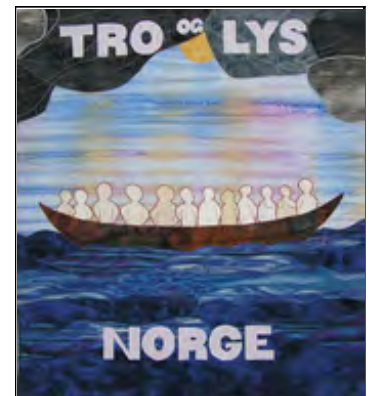
Prisen overrekkes til Tro og Lys 13. mars under Norske kirkeakademiers årsmøte på Gran på Hadeland. Norske kirkeakademier (NKA) har siden 1983 delt ut [Brobyggerprisen](#) til personer eller institusjoner /organisasjoner som har bidratt til økt forståelse, kontakt og dialog mellom ulike grupper i kirke-, kultur- og samfunnsliv.

[Tro og Lys](#) er en internasjonal, kristen bevegelse for mennesker med utviklingshemning, deres familier og venner. Organisasjonen arbeider for at utviklingshemmede og deres pårørende skal finne sin plass i kirke og samfunn.

Tro og Lys begynte som en katolsk bevegelse, og den første gruppa startet i Frankrike i 1971. Etter hvert har bevegelsen spredt seg til mange land, og er blitt en økumenisk bevegelse. I dag finnes det rundt 1600 grupper i 91 land.

I Norge tok katolikken Aslaug Espe initiativ til den første Tro og Lys-gruppen i 1990. Nå finnes det 11 lokale grupper her i landet. Det er både lutheranere, katolikker, pinsevenner og metodister med i arbeidet, og noen uten kirketilhørighet.

- [Les NKA-styrets begrunnelse for pristildelingen](#)

Fra nattverd-feiring på en Tro og Lys-leir. Biskop Laila Riksaasen Dahl deltar.

Mer informasjon om Brobyggerprisen kan fås ved henvendelse til styreleder i Norske kirkeakademier Kirsten Bjellaanes, mobil 93 43 82 01 eller generalsekretær Anne Veiteberg, mobil 90 67 67 59.

E-post: anne.veiteberg@kirkeakademiene.no

Grunnleggeren av Tro og Lys i Norge, Aslaug Espe, kan nås på telefon 41 45 33 67 eller 67 40 88 82.

E-post: aslaugespe@c2i.net og aslaug.espe@katolsk.no

- [Se nettsidene til Tro og Lys Norge](#)
- [Se nettsidene til Norske kirkeakademier](#)
- [Se også presentasjon av den fellesreligiøse veiledningen "Deltakelse og tilhørighet" om integrering av utviklingshemmede.](#)

Støtte til mer freds- og dialogarbeid

(23.02.2010)

I saksdokumentet som er forberedt til behandlingen av saken "Sivile fredsstyrker i Norge", anbefales Mellomkirkelig råd å slutte seg til et vedtaksforslag der man utfordrer Regjeringen til å utrede muligheten for å innføre en sivil fredsstyrke i et samarbeid mellom Staten og det norske sivilsamfunnet. I forslaget til vedtak heter det blant annet:

- Mellomkirkelig råd støtter oppropet fra Norges Fredslag om at Regjeringen utvikler siviltjenesten til å bli en fredsrelevant tjeneste og et første skritt på veien mot en yrkeskarriere som fredarbeider.

- [Se mer om dette på nettsidene til Norges Fredslag](#)

På sakskartet til Mellomkirkelig råd, som møtes i Oslo 24.-25. februar, står også godkjenning av en samarbeidsavtale mellom det nyopprettede Kirkelig senter for religionsmøte og dialog (KRSD) og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke (MKR).

KRSD ble 1 januar i år opprettet som et treårig samarbeidsprosjekt mellom stiftelsen Areopagos og Oslo bispedømme. Kirkens Nødhjelp og Mellomkirkelig råd er også med på å støtte prosjektet. Man håper å kunne lokalisere senteret sammen med andre dialogengasjerte tros- og livssynssamfunn i et "Dialogens hus" i Oslo". "Dialogens hus" utredes i disse dager av STL, Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn.

- Det er et stort behov for respektfulle relasjoner og vilje til samtale om religiøse spørsmål i våre menigheter rundt om i landet. Vi ser på dette senteret som et viktig kompetansesenter for vår kirke, som med kursing og konferanser kan stimulere til lokale initiativ og gi veiledning til prosesser som kommer i gang. Det såkalte ROM-prosjektet (Religionsmøtet og menighetene) skapte en god start med bevisstgjøring og inspirasjon på dette feltet. Og oppfølgingen av det prosjektet anses i noen grad å ligge til Mellomkirkelig råd. Men denne videreføringen innebærer oppgaver som det ikke er mulig for Mellomkirkelig råd å ivareta alene. Derfor er vi en partner i dette senteret, og ser frem til vår deltakelse i det, sier fungerende generalsekretær i Mellomkirkelig råd, Sven Oppegaard (bilde).

Dialogprest Anne Anita Lillebø som er leder for KRSD, deltar på møtet i Mellomkirkelig råd.

Blant øvrige saker på møtet i Mellomkirkelig råd finnes en orientering om arbeid med en

samarbeidsavtale mellom Den tyskspråklige menigheten i Norge og Den norske kirke. Rådet tar skal også drøfte oppfølging av Kirkemøtets vedtak i 2008 [Kirkene i Midtøsten og vårt ansvar.](#)

Berit Hagen Agøy ble i november i fjor tilsatt som ny generalsekretær i Mellomkirkelig råd. Hun overtar sekretariatsledelsen for rådet 1. mars. Torsdag 25. februar deltar rådets medlemmer ved en forbønnshandling for den nye generalsekretæren i kapellet i Kirkens hus i Oslo. Denne ukens møte er det første etter at generalsekretær i Det Norske Misjonsselskap, Kjetil Aano på fjorårets Kirkemøte ble valgt til ny leder av Mellomkirkelig råd.

Kontaktpersoner:

Fung. generalsekretær i Mellomkirkelig råd Sven Oppegaard
tlf. 23 08 12 72 - 97 42 03 60
E-post: sven.oppegaard@kirken.no

Sakslisten for møtet i Mellomkirkelig råd (i Kirkens hus, Oslo) 24.-25. februar 2010:

- Sak MKR 01/10: Protokoller
- Sak MKR 02/10: Saker i de økumeniske organisasjonene
- Sak MKR 03/10: Orienteringssaker
- Sak MKR 04/10: Referatsaker
- Sak MKR 05/10: Årsrapport fra de sentralkirkelige råd 2009
- Sak MKR 06/10: Årsplaner for de sentralkirkelige råd 2010
- Sak MKR 07/10: Budsjett for de sentralkirkelige råd 2010
- Sak MKR 08/10: Fordeling av OVF-midler til søsterkirker og økumeniske organisasjoner 2010
- Sak MKR 09/10: Den norske kirkes nord/sør-informasjon (KUI) - Virksomhetsplan og budsjett for 2010
- Sak MKR 10/10: Oppnevning av leder til KISP 2010-2011
- Sak MKR 11/10: Statsbudsjettet 2011. Prioriteringer for Kirkerådets område
- Sak MKR 12/10: Den tyskspråklige menigheten i Norge og Den norske kirke
- Sak MKR 13/10: Kirkelig senter for religionsmøte og dialog
- Sak MKR 14/10: Sivile fredsstyrker i Norge
- Sak MKR 15/10: Oppfølging av KM-saken om de kristne i Midtøsten

- Korset er en "reality check"

(25.02.2010)

Da medlemmene av Kirkenes verdensråd denne uken formelt innsatte Olav Fykse Tveit som organisasjonens generalsekretær, talte han om korset. I sin preken ved gudstjenesten i det økumeniske senteret i Genève tok han utgangspunkt i ordene til apostelen Paulus første brev til korinterne, kapittel 2, vers 1-2:

Da jeg kom til dere, søsken, var det ikke med fremragende talekunst eller visdom jeg forkynte Guds mysterium. For jeg hadde bestemt at jeg ikke ville vite av noe annet hos dere enn Jesus Kristus og ham korsfestet. (1 Kor 2, 1-2)

- Dette høres ikke veldig diplomatisk ut. Det høres ikke ut som en invitasjon til dialog. Det høres heller ikke særlig økumenisk ut, sa Fykse Tveit. Han pekte på at den konteksten Paulus refererer til, - splittelsene i kirken i Korint, er ikke uten relevanse for kirken i dag.

- For å se at kirken er én, må vi gå til det grunnleggende: *Ikke noe annet enn Jesus Kristus og ham korsfestet*. Det betyr ikke at vi ikke har annet å diskutere. Tvert imot, sa Olav Fykse Tveit. Han pekte på at Paulus tar for seg en rekke tema i sitt brev til korinterne, men understrekte hvilket perspektiv apostelen hadde for sin veiledning:

- Når korset er utgangspunktet vårt, kan ikke vår tale om Gud være luftige ord. Gjennom korset har Gud bundet seg til vår virkelighet, til alle aspekter ved vår virkelighet, sa Fykse Tveit.

Han understrekte at det unike ved Kristi kors er at det er inkluderende: - Når Kristus strekker ut sine armer på korset, strekkes de ut til hele verden og omfavner alle.

Olav Fykse Tveit ble valgt til generalsekretær i Kirkenes verdensråd i august i fjor, og begynte sitt arbeid i organisasjonens sekretariat i Geneve 1. januar.

- [Les hele talen til Olav Fykse Tveit ved innsettelsesgudstjenesten i Geneve 23. februar](#) (engelsk)
- [Hør talen her](#) (mp3)
- [Bildet fra innsettelsesgudstjenesten i høy oppløsning](#) (jpg)

- Fornyelse og gjenkjennelse

(02.03.2010)

>> [Ny salmebok foreslås utgitt i 2013](#)

- Den nye liturgien som innføres fra 1. søndag i advent 2011, skal både gi god gjenkjennelse og viktig fornyelse av gudstjenestefeiringen, sier Wirgenes.

To kirkemøte-behandlinger

I sakspapirene til møtet i Kirkerådet neste uke har Kirkerådets sekretariat lagt fram et utkast til ny ordning for hovedgudstjenesten i Den norske kirke. Etter tre års utvalgsarbeid og en omfattende høring i 2009, skal Kirkemøtet i november i år ta stilling til den nye liturgien.

Ved Kirkerådets behandling 11.-13. mars tar man stilling til den videre prosess fram mot ferdigstillingen av ny liturgi, ny salmebok, ny liturgisk musikk og ny tekstbok for Den norske kirke.

- Fra sekretariatet ber vi Kirkerådets medlemmer om å legge til rette for at den nye ordningen for hovedgudstjenesten formelt skal vedtas først på Kirkemøtet i april 2011. Det gir mulighet for en prosedyre med ny konsultasjon med Bispemøtet etter at Kirkemøtet i november 2010 har sagt sitt, forteller avdelingsdirektør i Kirkerådet Paul Erik Wirgenes (bilde).

Endringer etter høringsrunden

En omfattende høring av forslaget til ny ordning for hovedgudstjenesten (september 2008 - september 2009) ga blant annet tilbakemeldinger om at beskrivelsen av gudstjenesten i for stor grad hadde et antroposentrisk (menneskeorientert) og fellesskapsbekreftende preg. I den reviderte ordningen som nå legges på Kirkerådets bord, er dette endret. Det teosentriske perspektivet (Guds-orienteringen) i forslaget er tydeligere understreket og sammenfattes i mottoet for ordningen: *"Sammen for Guds ansikt"*.

Høringsforslaget fra 2008 plasserte syndsbejnelsen før gudstjenestens forbønnsdel, ikke i innledningsdelen. Dette var begrunnet med at gudstjenestens innledning skulle uttrykke forventning og glede. Det nye forslaget angir at syndsbejnelsen enten kan legges i innledningsdelen etter samlingsbønnen eller før forbønnen. De foreslåtte syndsbejnelserne er også endret i forhold til 2008-forslaget med større fokus på menneskets grunnsynd enn på å benevne ulike konkrete synder.

Det er foretatt en reduksjon av mengden alternativer på samlingsbønner, syndsbejnelser,

menighetssvar, forbønner og på andre sentrale punkter, dette i tråd med høringen. Menighetssvaret i nattverdliturgien etter innstiftelsesordene er redusert til ett: "*Deg være ære for kjærligheten, som er sterkere enn døden*" og liturgens erklæring etter nattverdutdelingen har som eneste alternativ: "... som han gav til soning for våre synder".

En betydelig endring er foretatt ved at det i gudstjenestens innledningsdel har tatt inn muligheten for kollektbønn, (dagens bønn). Mange høringsinstanser etterlyste en bønn som setter ord på dagens særpreg. I det foreliggende forslaget inneholder gudstjenestens innledningsdel samlingsbønn, syndsbekjennelse (som altså kan legges i forkant av forbønnen) og løftesord og dagens bønn, som begge er valgfrie.

Soknets ansvar

Den nye ordningen for hovedgudstjenesten understreker at alle menighetsråd skal vedta en lokal grunnordning for gudstjenestelivet. Dette er en utvidelse av det ansvaret menighetsrådet har i dag.

- Den største endringen ligger kanskje ikke i selve liturgimaterialet, men i hvordan man heretter skal forberede gudstjenestene i den enkelte menighet. Viktige stikkord som involvering og stedegengjøring utfordrer menighetene til å arbeide sammen for å utvikle gudstjenestelivet, sier han. Wirgenes forteller om stor forventning om at denne reformen skal legge til rette for økt gudstjenestedeltakelse.

- Reformen tydeliggjør soknets ansvar for utformingen av den konkrete liturgien der gudstjenesten holdes. Dette vil åpne for mer mangfold i gudstjenestelivet og kan stimulere til større engasjement, tror Wirgenes.

Tre tekstrekker

Fra 2011 foreslås det å innføre tre tekstrekker til bruk ved Den norske kirkes gudstjenester. Liturgireformen i 1977 reduserte teksutvalget fra 3 til 2 rekker. I de to tekstrekkene som benyttes i dag er det omlag 480 tekster utenom tilleggstekstene. Nå kommer tre tekstrekker med omlag 720 bibeltekster.

- Forslaget innebærer at flere bøker i Bibelen blir representert, som Rut, Nehemja, Ester og Høysangen. Særlig vil vi høre flere fortellinger i tekstlesningene enn det vi er vant til. Bibelen er en spennende bok sier Wirgenes og tror at innføringen av nye tekstrekker vil skape mye nysgjerrighet på Bibelen slik at enda flere vil bli fascinert av denne fantastiske boken, forteller Paul Erik Wirgenes.

Den forrige reformen av kirkens liturgiske bøker var ferdig i 1977, og ble noe bearbeidet i 1983.

Kontaktpersoner:

Paul Erik Wirgenes

Avdelingsdirektør i Kirkerådets avdeling for menighetsutvikling

paul.erik.wirgenes@kirken.no Tlf.: 23 08 12 85, mobil 48 99 12 85

Hans Arne Akerø

leder av Kirkerådets seksjon for gudstjenesteliv og kultur.

hans.arne.akero@kirken.no Tlf.: 23 08 12 56

- Bakgrunnsstoff om gudstjenestereformen i Den norske kirke:
<http://www.kirken.no/gudstjeneste>
 - [Mer om Kirkerådets møte 11.-13. mars 2010](#)
-

Utvalgte dokumenter til møtet i Kirkerådet 11.-13. mars:

- [Saksdokument KR 09/10 - Prosedyre for Kirkemøtets behandling av gudstjenestereformen](#)
- [Saksdokument KR 10/10 - Gudstjenestereforma - tekstbok.](#)
 - Vedlegg 1: [Sammenstilling av tekstene fra 1977 \(nåværende tekstbok\) og Forslag 2008 og Forslag 2010](#)
 - Vedlegg 2: [Register over bibeltekstene i bibelrekkefølge](#)
- [Saksdokument KR 11/10 - Gudstjenestereformen - hovedgudstjenesten.](#)
 - Vedlegg: [Forslag til ordning for hovedgudstjeneste](#)

Vil styrke samisk kirkeliv med 56 millioner

(03.03.2010)

- [Les denne meldingen på nordsamisk](#) (pdf)

Når Samisk kirkeråd samles til rådsmøte 8.-9. april i Alta er det en orientingssak som engasjerer mest: Strategiplan for samisk kirkeliv. Planforslaget, som nettopp er sendt ut på høring, legger opp til en fornyet satsning på samisk kirkeliv i Den norske kirke. Den munner ut i en offensiv handlingsplan for 2012-2016, med en totalramme på 56 millioner kroner.

Samisk kirkeråds generalsekretær Tore Johnsen peker på at strategiplanen gir kirken et solid utgangspunkt for hele sitt samiskrelaterte arbeid.

- Jeg har forventninger om at staten i økende grad vil se Den norske kirke som et verktøy for å ivareta statens grunnlovsforpliktelser overfor det samiske folk på språk-, kultur- og religionsfeltet, sier han.

Tre samiske språk

Planen er svar på Kirkemøtets vedtak i KM 7/06 hvor man ba om en ”plan for utviklingen av samisk kirkeliv hvor nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk språk, samt samisk kultur i sitt mangfold blir ivaretatt”. I vedtaket ble det bedt om at planen bl.a. skulle vektlegge samisk språk- og kulturkompetanse i bispedømmene, rekrutteringsproblematikk, samiskrelaterte emner i aktuelle utdanninger, oversettelsesarbeid av bibel,

salmer og liturgier, dialog- og forsoningsarbeid, tjenelig organisering av samisk kirkeliv og forholdet til øvrig reformarbeid i Den norske kirke.

Begeistret leder

Nyvalgt leder i Samisk kirkeråd er begeistret for høringsutkastet.

- Denne planen legger grunnlaget for en betydelig vitalisering av samisk kirkeliv i årene som kommer, sier Anne Dalheim. - I stedet for klatting legges det nå opp til en systematisk og gjennomgående opprustning av samisk kirkeliv i Den norske kirke.

Dalheim håper på stort engasjement fram mot høringsfristen 10. mai. I tillegg til at alle menighetsråd og proster i de tre nordligste bispedømmene har mottatt høringsbrev, er alle biskoper og bispedømmeråd i Den norske kirke samt en rekke kirkelige utdanningsinstitusjoner, organisasjoner

og samiske institusjoner høringsinstanser. Strategiplan for samisk kirkeliv er en av sakene på Kirkemøtet i november i år.

Samisk kirkeråds generalsekretær Tore Johnsen understreker at denne saken ikke bare handler om samer, men også om å gjøre samisk kirkeliv til en mer selvfølgelig del av Den norske kirkes felles identitet. Han peker på at planen foreslår å sikre et grunnivå av samiskrelatert pensum i alle kirkelige profesjonsutdanninger.

Kirkeminister (og "sameminister") Rigmor Aasrud møtte generalsekretær Tore Johnsen i Samisk kirkeråd i Kirkens hus i Oslo i slutten av januar.

Same- og kirkesaker i samme departement

- 56 millioner kan kanskje virke som mye penger, men jeg er mener dette er politisk realisme, sier Tore Johnsen. Han mener planen også kan oppfattes som kirkens arbeid med å følge opp stortingsmeldingen om samepolitikken (2008) og regjeringens handlingsplan for samiske språk (2009).

- At samesaker og kirkesaker for første gang ligger i samme departement, gjør det enklere å holde sammen kirkepolitiske og samepolitiske føringer i arbeidet med samisk kirkeliv. Dette har jeg pekt på i møter med statsråden, departementets kirkeavdeling og stortingets kirke-, utdannings- og forskningskomite tidligere i år, forteller generalsekretæren i Samisk kirkeråd.

- [Se høringsdokumentet "*Strategiplan for samisk kirkeliv*" her](#)

Kontaktpersoner:

Anne Dalheim, leder i Samisk kirkeråd, 91324326

Tore Johnsen, generalsekretær i Samisk kirkeråd, 48991235

NORAD støtter evaluering av norsk misjon

(03.03.2010)

Evalueringsgruppen består av

- **Julie Ma**, prof. missiologi Oxford/ Sør-Korea,
- **Nicholas Tai**, luthersk biskop fra Hong Kong,
- **Peri Rasolondraibe**, pastor i den lutherske kirken på Madagaskar,
- **Anastasia Vasiliadou**, gresk-ortodoks dr.stipendiat ved universitetet i Tessaloniki, Hellas.

Disse har bred akademisk erfaring og kjennskap til norsk kirkeliv og misjon. Gruppen hadde sitt første møte i Aten 5.- 8. januar.

Rapporten fra evalueringsgruppen presenteres i Oslo 7.-9. september under [den norske markeringen av hundreårsjubileet for misjonskonferansen i Edinburgh i 1910.](#)

- Vi er glad for at Norad støtter dette prosjektet med 150 000 kroner. Det viser at departementet ser sammenhengen mellom misjons- og utviklingsarbeid. Gjennom helse- og undervisningsarbeid har norsk misjon bygd infrastruktur og sivilsamfunn mange steder i utlandet. Misjonen har gjort Norge til en aktiv partner i internasjonalt samarbeid og har gitt viktige bidrag til økt kunnskap om språk, kultur og religion, sier generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Berit Hagen Agøy (bilde).

Mellomkirkelig råd planlegger i samarbeid med Samarbeidsrådet for Menighet og Misjon (SMM), Norges Kristne Råd, Norsk Råd for Misjon og Evangelisering (NORME), stiftelsen Areopagos og Egedeinstituttet markering av hundreårsjubileet for den internasjonale misjonskonferansen i Edinburgh i 1910.

- Misjon anno 2010 er ikke "fra vesten til resten" slik mange tenkte i 1910. Nå preges ikke kristen misjon av ett bestemt tyngdepunkt, men av mangfoldige uttrykk "fra alle og til alle", sier Knut Hallen - daglig leder i Samarbeidsrådet for Menighet og Misjon (SMM) som tilrettelegger samarbeid mellom misjonsorganisasjoner og Den norske kirkes offisielle struktur.

Evalueringen fra Sør skal gi kritisk veiledning for videre misjon og samarbeid med partnere i sør.

Evalueingsgruppen er blant annet bedt om å se nærmere på spørsmål som:

- Bidrar norsk misjon til internasjonal dialog?
- Refleksjon rundt forholdet mellom misjon og menneskerettigheter
- Bidrar aktivitetene i vår kirke og misjon til kirkelig enhet og solidaritet med Sør?

Kontaktpersoner:

Berit Hagen Agøy - Generalsekretær i Mellomkirkelig råd

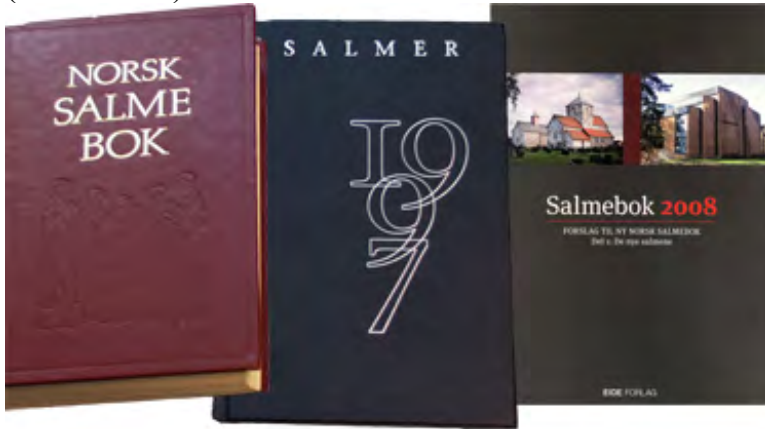
berit.hagen.agoy@kirken.no Tlf.: 23 08 12 70

Knut Hallen - Daglig leder i Samarbeidsråd for menighet og misjon (SMM)

knut.hallen@kirken.no Tlf.: 23 08 12 75

Ny salmebok foreslås utgitt i 2013

(08.03.2010)

I november i fjor anbefalte Kirkerådets administrasjon at Kirkemøtet 2010 ikke får seg forelagt noe forslag til ny salmebok.

- Høringen 2008-2009 ga oss ikke grunnlag for å gå videre med den oppsatte fremdriftsplanen. Ny salmebok er en viktig sak for kirken. Nå er den omfattende høringen grundig gjennomgått og alternative utgivelsesmodeller er vurdert, sier avdelingsdirektør i Kirkerådet Paul Erik Wirgenes (bilde).

- To år er nært nok

Kirkemøtet 2011 skal vedta nye ordning for hovedgudstjenesten i Den norske kirke. Det vil altså gå to år fra menighetene starter innføring med ny gudstjenesteliturgi til ny salmebok vil foreligge.

- To år er nært nok til at det henger sammen med gudstjenestereformen. Samtidig gir denne avstanden i tid litt pusterom for dem som synes det nå blir mye nytt på en gang, sier Paul Erik Wirgenes.

Ettbinds-modell

Det var i høringsmaterialet lagt opp til at den nye salmeboken skulle utgis som to bind. Det ene skulle inneholde kjernesalmer fra eldre og nyere tid og ha en mer langsiktig karakter. Det andre skulle være et tillegg, som fornyes oftere for å fange opp nytt materiale. I saksdokumentet til møtet i Kirkerådet denne uken (11.-13. mars) anbefales det at det utgis én ny hovedsalmebok med innhold fra Norsk Salmebok, Salmer 1997 og høringsdokumentet Salmer 2008.

- Ettbinds-modellen gir bedre fokusering når nye salmer skal innarbeides. Ulempen er at mindre plass kombinert med lengre varighet for boken gjør også at en ikke kan være så eksperimentell. Ut fra de siste tiårenes erfaring med to salmebøker og reaksjonene på høringsforslaget, bør et tilleggsbind gis ut noen år etter at ny hovedsalmebok er utgitt, forteller Wirgenes, og legger til:

- Utgivelse av en ny hovedsalmebok vil dessuten være en rimeligere løsning for menighetene enn å kjøpe to bind samtidig. Kostnadene ved en tilleggssalmebok vil komme flere år frem i tid.

Tidens "salmedugnad"

Den foreslåtte saksgangen innebærer at forslaget til ny salmebok behandles av Kirkerådet 26.-27. september 2011 og av Bispemøtet 17.-21. oktober 2011. På sitt møte 5.-6. desember 2011

ferdigstiller Kirkerådet saken til behandling av Kirkemøtet 16.-21. april 2012.

I forbindelse med utarbeidelsen av høringsdokumentet "Salmebok 2008" ble ca. 4400 innsendte forslag til salmer vurdert. I tillegg kommer de ca. 1050 salmene i Norsk Salmebok og Salmer 1997.

- Etter 25 år med Norsk Salmebok og 13 år med Salmer 1997 er det behov for en kritisk vurdering av kirkens salmesamling. Tiden er inne for å lukke nytt sangstoff inn i gudstjenesten. De seneste årenes "salmedugnad" er utrolig verdifull for kirken.. Målet er å både ivareta godt tradisjonsstoff og gi god plass til nye salmer. Målet er også at stoffet skal være så tilgjengelig som mulig for menighetene, sier Paul Erik Wirgenes.

Kontaktperson:

Paul Erik Wirgenes

Avdelingsdirektør i Kirkerådets avdeling for menighetsutvikling

paul.erik.wirgenes@kirken.no Tlf.: 23 08 12 85, mobil 48 99 12 85

- [Dokument til møtet i Kirkerådet 11.-13. mars: Saksdokument KR 12/10 - Videre arbeid med ny salmebok](#)
- Bakgrunnsstoff om gudstjenestereformen i Den norske kirke: <http://www.kirken.no/gudstjeneste>
- [Mer om Kirkerådets møte 11.-13. mars 2010](#)

- Nei takk til ledende biskop i Trondheim

(11.03.2010)

- Vi er ikke hjulpet med at en ny ledende biskop plasseres i Trondheim. Det er ikke dette vi har bedt om. De problemene dette er ment å løse, vil da ikke bli løst. Dette vil være alvorlig, ettersom alle – også politikerne, har vi forstått – er enige om at situasjonen er uholdbar og at en ny, ledende biskop trengs.

Dette sier preses i Bispemøtet Olav Skjevesland. Han mener det ikke er riktig å bruke fellesskapets penger på symbolpolitikk

- Bivirkningen vil være at Bispemøtet ikke får løst sitt problem, samtidig som politikerne egenrådig legger føringer for hvordan kirken skal ledes og organiseres i fremtiden, uten at vi har diskutert dette nærmere. Bispemøtet er ikke tjent med en ledende biskop som må fly mellom Trondheim og resten av kirkeledelsen i Oslo. Selv om en ny biskop trengs, kan vi da like gjerne fortsette som i dag. Det vil skape en ulykkelig situasjon og bli et kraftig tilbakeslag, sier Skjevesland.

Skjevesland får full støtte fra leder i Kirkerådet, Nils-Tore Andersen:

- Rådet fra kirken er entydig: Både biskopene og kirkens valgte organer, Kirkerådet og Kirkemøtet, har kommet til at den nye 12. biskopen bør plasseres i Oslo. Vi har sagt det før og gjentar det: Det vil være en oppsiktsvekkende maktdemonstrasjon fra politikernes side om ledende biskop blir plassert i Trondheim og ikke i Oslo. Den norske kirke er inne i en politisk ønsket demokratireform, som skal munne ut i selvstyre for kirken og endrede relasjoner mellom stat og kirke. Midt i denne prosessen, vil det være umåtelig uklokt, ja hårreisende, av regjeringen totalt å neglisjere det samme demokratiet, sier Andersen.

Kontaktpersoner

Olav Skjevesland, Bispemøtets preses, mob. tlf.: 91 77 69 65

Nils-Tore Andersen, Leder i Kirkerådet, mob. tlf.: 91 19 89 13

- [Nils-Tore Andersens tale ved åpningen av møtet i Kirkerådet 11. mars 2010.](#)

Ny erkebiskop i Finland

(11.03.2010)

Mäkinen tiltrer som erkebiskop i juni. Hans forgjenger Jukka Paarma går da av med pensjon etter nesten tolv år som erkebiskop.

Mäkinen ble valgt med knapp margin blant de 1175 elektorene som stemte. Han fikk 593 stemmer mens motkandidaten Miikka Ruokanen, som er professor i dogmatikk ved Helsingfors universitet, fikk 582 stemmer.

Mäkinen har vært biskop i Åbo siden 2006. Han blir den 14. erkebiskopen i Finland.

Den nye erkebiskopen er den første som velges etter kandidatnominering. I den første valgongangen var det syv kandidater å stemme på.

Erkebiskopen for Den evangelisk-lutherske kirken i Finland er, foruten biskop i Åbo erkestift, leder for en del nasjonale organer i kirken: Kirkemøtet, Kyrkostyrelsen, Biskopsmøtet og Kyrkans utrikesråd.

Erkestiftet Åbo har både en erkebiskop og en biskop. Erkebiskopen har ansvar for prostene i Åbo og Nådendals prosterier og deres 17 menigheter. De øvrige 44 menighetene hører til Åbo-biskopens ansvarsområde.

- [Se nettsidene til Den evangelisk-lutherske kirken i Finland](#)

Ny hovedsalmebok i ett bind

(13.03.2010)

Det omfattende arbeidet med ny salmebok i Den norske kirke er med det kommet et steg videre. En tidligere plan om å utgi ny salmebok i to bind, ble lagt vekk etter at en omfattende høring vendte tommelen ned for prosjektet.

Saksordføreren for behandlingen av salmeboka i Kirkerådet, Tone Synnøve Øygard Steinkopf, tok rådet med på et grundig resonnement rundt behovet for en fornyelse av salmeboka.

- Jeg tror vi er klar for noe nytt. Men jeg spør meg selv: Hvor ofte skal vi ha en ny hovedsalmebok? Trenger vi en ny hovedsalmebok i dag? Jeg tror det er for tidlig. 25 år er ikke så lang tid for en salmebok. Hovedsalmeboka vi har i dag er god og solid, og den blir brukt, påpekte Steinkopf, som mente at en ny tilleggssalmebok ville sikre behovet for fornyelse av salmesangen.

Resten av Kirkerådets medlemmer lot seg imidlertid ikke overbevise. Flere av rådets medlemmer pekte på økonomiske og praktiske så vel som psykologiske grunner til at det var riktig å satse på en ny hovedsalmebok nå. De gamle salmebøkene er slitt. Det er dessuten skapt forventninger etter det omfattende arbeidet med høringsdokumentet Salmebok 2008. Her ble ca. 4400 innsendte forslag til salmer vurdert. I tillegg kom de ca. 1050 salmene i Norsk Salmebok og Salmer 1997.

Rådets medlemmer satte også sin lit til at en framtidig salmedatabase vil bli kirkens nye form for tilleggssalmebok. Her vil både gammelt og nytt salmemateriale kunne gjøres tilgjengelig for menighetene.

- [Dokument til møtet i Kirkerådet 11.-13. mars: Saksdokument KR 12/10 - Videre arbeid med ny salmebok](#)

Kontaktpersoner:

Kirkerådets leder, Nils-Tore Andersen, tlf.: 911 98 913

Kommunikasjonsdirektør i Kirkerådet, Trude Evenshaug trude.evenshaug@kirken.no, tlf: 23 08 12 05 / 48 99 12 05

Ny liturgi godt mottatt

(13.03.2010)

- Jeg er relativt lykkelig nå, sa en lettet leder, Nils-Tore Andersen, og takket for den gode samtalen i rådet. Ordning for hovedgudstjenesten i Den norske kirkes gudstjenestereform har vært igjennom en omfattende høringsrunde. Kirkerådet fikk på bordet et revidert forslag som søkte å balansere mellom fornyelse og gjenkjennelse, mellom stedegengjøring og fleksibilitet.

- Jeg har vært usikker lenge, men her får vi et solid og godt forslag på bordet, og jeg kjenner at dette er rett. Forslaget vil gi gudstjenesten en fornyelse, som det samtidig er mulig å kjenne seg igjen i, oppsummerte Andersen, som konkluderte med at det var en felles oppfatning blant rådets medlemmer at forslaget rådet hadde fått på bordet var bra.

- Behandlingen i Kirkerådet gjør at jeg nå kjenner en trygghet for at arbeidet er på rett vei. Forslaget ble godt mottatt og det var en god stemning rundt bordet, sa saksordfører Svein Malmbekk etter møtet.

På Kirkerådets møte i mai skal rådet vedta detaljene i det forslaget til Ordning for hovedgudstjenesten som sendes Kirkemøtet til første gangs behandling høsten 2010.

Vedtaket:

”Kirkerådet har revidert forslaget til Ordning for hovedgudstjenesten på bakgrunn av høringen til forslaget av 2008. Det fremlagte forslaget danner et godt utgangspunkt for et nytt forslag til behandling på Kirkemøtet 2010 og 2011. Kirkerådet ber om at de synspunkter som kom fram i møtet ivaretas i det videre arbeid fram til rådets 2. gangs behandling i mai.

Kontaktpersoner:

Kirkerådets leder, Nils-Tore Andersen, tlf.: 911 98 913

Kommunikasjonsdirektør i Kirkerådet, Trude Evenshaug trude.evenshaug@kirken.no, tlf: 23 08 12 05 / 48 99 12 05

-
- [Saksdokument KR 11/10 - Gudstjenestereformen - hovedgudstjenesten.](#)
 - Vedlegg: [Forslag til ordning for hovedgudstjeneste](#)

Vil se nærmere på lovverk som gir Den norske kirke forrang

(13.03.2010)

I Norge hører barn til det samme trossamfunnet som foreldrene. Tilhørighetsordningen for barn gjelder for alle tros- og livssynssamfunn. Dagens ordning er regulert i trossamfunnsloven fra 1969, og senere fulgt opp i kirkeloven av 1996. Lovene er imidlertid utformet slik at det ikke blir full likebehandling på feltet. [Kirkeloven \(§3\)](#) gir i dag Den norske kirke en forrang hvis foreldrene er medlemmer av hvert sitt tros- eller livssynssamfunn. Barn som blir født i forhold hvor en av foreldrene er medlem av Den norske kirke, blir automatisk regnet som tilhørende Den norske kirke.

Kirkerådet vedtok lørdag å be rådets sekretariat om å arbeide videre med tilhørighets- og forrangsbestemmelsen i [Kirkelovens §3](#) for å sikre likebehandling mellom tros- og livssynssamfunnene. Dette arbeidet skal skje i samarbeid med Norges kristne råd.

- Den norske kirke ønsker med dette å signalisere klart at den ønsker likebehandling av de ulike tros- og livssynssamfunnene på dette området. Samtidig vil en gjennomgang av ordningen kunne medføre ytterligere harmonisering mellom trossamfunnsloven og kirkeloven. Dette blir en oppgave for lovgivende myndigheter, men det er viktig for oss å tenke nøyere gjennom konsekvensene av lovendringer. Vi må også samarbeide med de andre kristne trossamfunnene om dette, sier Kirkerådets leder, Nils-Tore Andersen.

- Den problemstillingen vi oftest støter på er foreldre som tilhører Den norske kirke og for eksempel Metodistkirken, som er aktive i Metodistkirken og som ønsker at barnet skal registreres som tilhører her. Disse foreldrene må da først henvende seg til Den norske kirke og melde barnet ut av vårt tilhørighetsregister, før de kan få skrevet barnet inn som tilhørende metodistkirken. Dette synes vi er problematisk, forklarer Kirkerådets direktør, Jens-Petter Johnsen.

Johnsen skisserte for rådet at han i det videre samarbeidet med Norges kristne råd ville legge vekt på menneskerettighetsperspektivet og foreldreretten.

Saksdokument til møtet i Kirkerådet 11.-13. mars 2010:

- [KR 17/10 Ordningen med tilhørighet og forrangsbestemmelsen i kirkeloven § 3](#)

Kontaktpersoner:

Kirkerådets leder, Nils-Tore Andersen, tlf.: 911 98 913

Kommunikasjonsdirektør i Kirkerådet, Trude Evenshaug trude.evenshaug@kirken.no, tlf: 23 08 12

Camp konf betyr suksess

(16.03.2010)

Kirkerådets konferanse i nasjonalt kompetansenettverk for trosopplæring skuet utover egne landegrenser, og hadde blant annet invitert forskere fra Finland for å få et blikk utenfra på hvordan vi lykkes med konfirmasjon i Den norske kirke.

Kati Niemelä er seniorforsker ved Church Research Institute i Finland, tilsvarende KIFO i Norge. Hun mener vi har er gode på konfirmasjon i Norge.

- Dere har hatt konkurranse fra Human-Etisk Forbund i lengre tid, og har likevel stabile konfirmasjonstall, om lag 67 prosent av ungdomskullet konfirmerer seg. I forhold til andre land er dere veldig flinke til å involvere mange frivillige i konfirmasjonsarbeidet, og det tror jeg dere skårer høyt på, sa Niemelä.

I undersøkelsen sammenlignes blant annet konfirmantarbeid, konfirmantenes opplevelse av konfirmasjonstiden og årsaken til at man konfirmerer seg i sju europeiske land - Norge, Sverige, Danmark, Finland, Sveits, Tyskland og Østerrike. 20000 konfirmanter og 2000 konfirmantledere har gitt sine svar til undersøkelsen.

Hvorfor så viktig med leir?

Et av hovedfunnene er at flere dagers konfirmantleir gir suksess. Gjerne 6-9 dager, men også en kortere leir på 2-3 dager er bedre enn ingen leir. Og med god deltakelse av fjorårskonfirmanter som hjelpeledere, får konfirmantene gode rollemodeller.

- Det er veldig viktig at de unge er med som forbilder, dette tror jeg er en av grunnene til at konfirmantleirer er en suksess. Så har det også mye å si at ungdommen kommer seg bort fra hverdagslivet. Når de er på leir, er de fri fra de vanlige omgivelsene og dermed mer mottakelige for inntrykk. Og læring handler jo ikke bare om hva de får høre, men også samværet med andre, musikken de lytter til og selv er med på å skape, mente Niemelä.

Hva tilbyr vi?

Hvis det er et mål å beholde ungdommene også etter konfirmasjonstiden, må menighetene bli flinkere på å tilby de nykonfirmerte tilpassete opplegg. Mens nesten alle de finske menighetene i undersøkelsene (97 %) tilbyr ungdomsaktiviteter for de nylig konfirmerte, gjør bare drøyt halvparten av menighetene det samme her til lands (56 %). Og når ungdommen etter konfirmasjonen blir spurt om de kan tenke seg å delta i kirkelige aktiviteter også i fremtiden, er svaret fra nær halvparten av de finske ungdommene (48 %) at kan tenke seg dette, mens tallet blant norsk ungdom er under en

fjerdedel (22 %).

- Dette er virkelig noe norske menigheter bør gripe fatt i. For stort sett er norske konfirmanter fornøyde med forberedelsestiden. Leiren er populær, men også både innholdet i undervisningen og lederne er ungdommen fornøyd med. Men hvis dere skal beholde dem i menigheten, må dere sørge for et bedre og tilpasset tilbud også etter konfirmasjonstiden.

Veien til tro

I undersøkelsen ble ungdommene stilt en rekke spørsmål om sin tro, både før og etter konfirmasjonen. Mens 28 prosent av ungdommene ønsket å konfirmere seg for å bli styrket i sin tro på Gud, viser undersøkelsen at 17 prosent har oppnådd dette, og 45 prosent av konfirmantene er altså styrket i sin gudstro etter konfirmasjonen. Og opplæringen om Gud og tro ser også ut til å virke, hele 35 prosent av ungdommene sier de har lært mer om Gud og tro gjennom konfirmasjonstiden.

Det er likevel utviklingspotensial på flere områder i tradisjonell norsk konfirmasjonsforberedelse, mener seniorforskeren.

- Dere kan sørge for mer moro i selve konfirmasjonstiden! Så bør dere ha lengre leirer for ungdommene, de må gjerne vare mer enn 2-3 dager. Og når det gjelder innhold i konfirmasjonsundervisningen kan dere bli bedre på å følge opp ungdommens egne spørsmål om liv og tro. Og svært viktig er det og å få i gang tilbud for nybakte konfirmanter i menigheten. Jo bedre tilbud, jo større er muligheten for ung menighetsvekst, avslutter den finske forskeren. (Kirkerådet)

Gode råd til leiinga for trusopplæring

(18.03.2010)

Ein kompetent gjeng

Onsdag denne veka hadde gruppa sitt første møte. Frå heile landet kom forskarar, prestar, kateketar, ungdomsarbeidarar og andre for å gje innspel til sekretariatet for trusopplæringa. Kyrkjemøtet ønskjer at dei skal vere "ei fagleg referansegruppe og eit drøftingsforum for vidareutvikling av reforma, men utan mynde til å avgjere".

Tre av dei som er inviterte med i gruppa på 16 personar, er Tomas Mjelde Røsbak, sokneprest i Aukra, Berit Frøydis Svineng Johnsen, kateket i Karasjok og Ole Martin Grevstad, programsjef i Noregs KFUK-KFUM. Saman har dei ulike røynsler med trusopplæringa og tankar om kvifor dei er med i referansegruppa.

Ulike folk med same mål

Tomas trur det blir gode treffpunkt i dei to-tre møta dei skal ha kvart år: - Det er bra om dei som har arbeidd fram planen, møter dei som set han ut i livet. Eg trur det kan bli eit spanande møte mellom fag, praksis og planarbeid!

Ole Martin er ikkje heilt sikker på kva som er hovudmålet med gruppa: - Om de ønskjer eit blikk frå utsida, er vi nok litt for indrekyrkjelege. Vi er litt snevert sett saman, så vi kunne nok hatt eit betre spenn i gruppa. Men det er mange som veit svært mykje om trusopplæring her, så eg trur vi kan få mykje ut av desse møta.

Trioen ser ulike utfordringar no som reforma er i vanleg drift og over halvparten av kyrkjelydane har fått pengar til å drive trusopplæring.

Berit ser problemet med å få folk med på arbeidet for dei døypte mellom 0-18 år: - Korleis skal vi få folk med på dette? Alt ansvaret må ikkje ligge berre på rådgjevar for trusopplæring, men også andre tilsette, sokneråda, fellesråda og frivillige. Vi har ikkje rikeleg med middel, og vi må saman finne ut korleis vi skal gjere dette arbeidet med dei ressursane vi har.

Ein av tre er ikkje bra nok

Ole Martin synest ikkje at vi når godt nok ut: - Vi har eit proff prosjekt og vi har ein proff stab, vi er optimistiske og ambisiøse. Likevel når vi ikkje fleire enn 30 prosent av dei døypte mellom 0-18 år. Det er ikkje så vanskeleg å nå dei med 4-årsbok og konfirmasjon, men kva gjer vi utanom det, i alle åra mellom og etter?

- Også det å finne gode medarbeidarar kan være vrient, seier programsjefen: - Vi har både middel og

kundar, men vi har ikkje alltid nokon til å selje varen! Det er slett ikkje alltid det er kvalifiserte søkjarar til trusopplæringsstillingane. Her må Kyrkjerådet saman med utdanningsinstitusjonane halde fram med å gjere ein jobb, dei må ha ein god dialog og finne kva slags behov kyrkja har, slik at vi får godt rusta unge og vaksne til å jobbe med trusopplæring.

Dei gode verktya

Tomas er sokneprest i øykommunen Aukra. Der har dei ikkje fått tildelingar enno, men han tenkjer allereie no på kva han ein gong vil trenge til trusopplæringa: - Vi må ha gode verkty, både til de tilsette og dei frivillige. På ein liten plass har vi ikkje dei ressursane og den "event-tenkinga" som du finn i større byar. Har vi til dømes ikkje trommis til bandet på ei gudsteneste, må vi berre klare oss utan. Vi har ikkje nokon reserve i bakhand. Så vi må lage ein god plan med samanheng for barna frå 0-18, soknerådet og kyrkjelyden må saman finne dei verktya vi treng i arbeidet vi har framføre oss.

Berit har ein liten kamptale til slutt. - Dette er vår siste sjanse! Vi veit ikkje korleis det blir etter 2014, kor mykje pengar vi får frå Stortinget når vi truleg ikkje er knytt til staten slik vi er i dag. Vi må vere konstruktive og vise at vi verkeleg kan dette, og det må vi gjere no!

Dei som sit i referansegruppa er (bak frå venstre på biletet):

Heid Leganger-Krogstad

Erling Birkedal

Marit Halvorsen Hougsnes

Ole Martin Grevstad

Kristin Brandsæter

Berit Frøydis Svineng Johnsen

Gustav Danielsen

Tomas Mjelde Røsbak

Bernd Krupka

Ragnhild Halle

Trond Skard Dokka

Dei som også er med, men som ikkje var til stades på det første møtet:

Berit Kristin Klevmoen

Brynjulv Norheim

Erling Pettersen

Kristin Gunleiksrud

Torborg Leenderts

Representativt samarbeidsråd

(19.03.2010)

I 2005 etablerte Kyrkjerådet eit forum der formålet er å styrkje samarbeidet mellom Den norske kyrkja og organisasjonene. Samarbeidet skal utvikle det lokale barne- og ungdomsarbeidet både i kyrkjelydane og i dei lokale laga i medlemsorganisasjonane, slik at det tener trusopplæringa for barn og unge.

18. mars handsama samarbeidsrådet søknadene frå Norsk Luthersk Misjonssamband og ImF-ung, som er barne- og ungdomsorganisasjonen til Indremisjonsforbundet. Begge organisasjonane blei tekne opp som medlemmer.

- Dette er svært gledelig, seier Paul Erik Wirgenes, avdelingsdirektør for kyrkjelydsutvikling i Kirkerådet. - No er samarbeidsrådet representativt for det breide lag av barne- og ungdomsarbeid som er knytt til Den norske kyrkja. Rådet er no eit strategisk samtaleforum som kan danne grunnlag for naudsynte samtaler om barn og unge, og vere med å utvikle vidare noko av det viktigste vi driv med. Vi har gledd oss over å sjå kor engasjert barne- og ungdomsorganisasjonane satser når det gjelder trusopplæring og fornying av barne- og ungdomsarbeidet. Gjennom trusopplæringsreforma har organisasjonane bidratt på svært mange måtar og synt kor strategisk det er at ulike barne- og ungdomsorganisasjonar danner ein tverrstruktur i kyrkja. Vi ser fram til viktige drøftinger i rådet i tida som kjem.

Viktig samarbeid

For Kyrkjerådet har drøftingane i samarbeidsrådet gitt viktige innspel til ei strategisk vidareutvikling av trusopplæringsreforma. Rådet har gjort sitt til at den nye planen for trusopplæring er tydelig på kor viktig det er for kyrkjelydane å ha eit nært samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjonane når det gjeld satsing på barn og unge.

Desse organisasjonane er no med i SBU:

ACTA - Barn og unge i Normisjon

Det norske misjonsselskaps barn og ungdom

ImF-ung (Indremisjonsforbundet)

KRIK

Norges KFUK-KFUM

Norges KFUK-KFUM-speidere

Norges kristelige student og skoleungdomslag

Norges speiderforbund

Norsk Luthersk Misjonssamband
Norsk søndagsskoleforbund
Return2sender
Ung kirkesang
Kyrkjerådet
IKO - Kirkelig pedagogisk senter har observatørstatus

Sammen mot anti-jødiske holdninger

(19.03.2010)

Forstander i Det Mosaiske Trossamfund Anne Sender uttrykte glede over at representanter fra hele bredden av tros- og livssynssamfunn stilte opp.

- Vi har et langt samarbeidsforhold å støtte oss på. Vi kjenner hverandre og er villige til å stille opp for hverandre. Men i denne situasjonen må vi bli ferdige med kosepraten og begynne å handle. Vi må si klart fra om hva slags samfunn vi vil ha. Vi må forankre gode holdninger i forskning og læremidler, hos skoleledere og politikere. Dette er alvor for oss alle. Vi vil ikke ha et samfunn hvor mobbing og hetsing kan få spillerom, sa Sender.

Uttalelse fra Den norske kirke

Kirkerådsleder Nils-Tore Andersen overrakte en [uttalelse fra Den norske kirke](#). - Vi vil gjerne stå sammen med dere i handling, ikke bare i ord, sa han henvendt til Anne Sender. - De aktive antisemittene er en fare i vårt land, men like farlige er de som delvis gir dem rett.

Andersen leste uttalelsen hvor det blant annet sies: "Den norske kirke uttrykker sterk medfølelse med Det Mosaiske Trossamfund når unge jøder blir utsatt for sjikane fordi de er jøder, og vi oppfordrer medlemmer av Den norske kirke til å arbeide aktivt mot alle former for jødehets. Vi tar også kategorisk avstand fra å begrunne slik sjikane ut fra staten Israels politikk i Midtøsten."

Uttalelsen understrekes også kristnes behov for selvransakelse: "Samtidig må norske kristne med sorg minne seg selv om at også kirkene har vært bærere av anti-jødiske holdninger på ulike stadier i historien. Kampen for full anerkjennelse av menneskeverdet og motarbeidelse av diskriminering må føres også i våre egne sammenhenger og i våre egne tanker."

Nils-Tore Andersen leser opp uttalelsen fra Den norske kirke. Biskop Ole Chr. Kvarme og forstander Anne Sender lytter.

Biskop Ole Chr. Kvarme understreket også at vi ikke bare trenger et aktivt engasjement mot jødehets, men vi trenger også et positivt arbeid med å bygge holdninger. - Vi har et ansvar for dette. I forkynnelse og trosopplæring må vi tale sant og godt om det jødiske folk. Vi må være bevisste på vårt språk og våre holdninger, sa biskopen.

Uttalelse fra Samarbeidsrådet

Anne Sender fikk også overrakt en [uttalelse fra Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn](#), som også var støttet av Norges Kristne Råd. Leder i samarbeidsrådet Bente Sandvik understreket at det er nødvendig art skolen blir mer bevisst på alt som gjelder mobbing og trakassering. - Vi må hjelpe lærerne, skolene, menighetene og livssynssamfunnene til å arbeide målbevisst med dette. Hele det norske samfunnet må ta fatt i det og håndtere det, sa Sandvik.

Også Shoaib Sultan, generalsekretær i Islamsk Råd Norge, pekte på at mobbingen av jødiske barn denne gang var kommet i mediene på grunn av holdninger hos noen muslimske barn.

- Jeg er lei meg over at slike holdninger fins hos muslimske barn, men jeg er også glad for at Anne Sender har tatt dette opp som et bredere samfunnsproblem i Norge. Vi som representerer de ulike tros- og livssynssamfunnene, har mye felles. Vi må sørge for å skape et samfunn hvor det ikke er greit med mobbing og hets av noen, sa Sultan.

Uttalelsen fra Den norske kirke kan du lese [her](#).

Uttalelsen fra Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn kan du lese [her](#).

Kotaktpersoner for Den norske kirke:

Kirkerådsleder Nils-Tore Andersen, tlf. 91198913.

Kommunikasjonsdirektør Trude Evenshaug, tlf. 48991205.

Biskopene samles til vårmøte

(22.03.2010)

- Vi ser frem til å møte kirkestatsråden, og er spente på hva hun har å si om arbeidet med å styrke funksjonen som Bispemøtets preses, sier Skjevesland.

Biskopene skal også oppsummere inntrykk fra sitt besøk i Midtøsten tidligere i vinter. Formålet med reisen var å uttrykke solidaritet med de kristne i regionen, samt lære mer om den politiske konflikten og det arbeidet som gjøres med religionsdialog og fredsarbeid i regi av kirker og trossamfunn. Bispemøtet vil ventelig komme med en uttalelse om situasjonen i Midtøsten i løpet av møtet.

Et annet spørsmål som vil bli drøftet, gjelder forståelsen av diakontjenesten i kirken. Forholdet mellom diakontjeneste og prestetjeneste har lenge vært debattert i kirken. Spørsmålet ble behandlet i Kirkemøtet i 2004, men vedtaket derfra har siden vært omstridt. Kirkerådet har bedt Bispemøtet gi en uttalelse om forståelsen av diakontjenesten i Den norske kirke.

Biskopene skal også drøfte et forslag til nytt reglement for bispevisitas. Visitasene er blant biskopens kjerneoppgaver, og disse er regulert av en kongelig resolusjon fra 1987. Reglementet er på enkelte områder foreldet, og en arbeidsgruppe nedsatt av Bispemøtet har utredet forslag til nytt reglement.

Vårens bispemøte avsluttes torsdag 25. mars kl.16.00.

Pressekonferanse

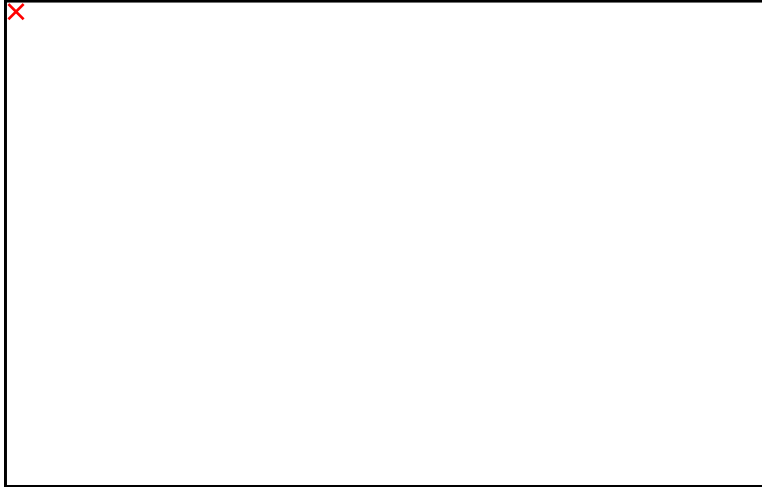
Det inviteres til pressekonferanse på Kirkens hus, Bispemøtets kontor i 5. etg., i Rådhusgt. 1-3 i Oslo, onsdag 24. mars kl.13.00. På pressekonferansen vil Bispemøtets arbeidsutvalg presentere aktuelle saker og være tilgjengelig for spørsmål. Arbeidsutvalget består av Olav Skjevesland, preses, Helga Haugland Byfuglien, visepreses, og Ole Christian Kvarme.

Kontaktperson:

Generalsekretær i Bispemøtet, Christofer Solbakken, tlf. 95 11 99 46, epost: cs@kirken.no.

KV-besøk i Norge

(22.03.2010)

Målet for besøket er at KV gjennom ulike temamøter skal bli kjent med arbeidet KVs partnere gjør i Norge. De ulike temaene og forholdene i landet vårt skal dermed settes inn i et internasjonalt økumenisk perspektiv.

Besøket er av stor betydning for Mellomkirkelig råd, forteller generalsekretær i MKR, Berit Hagen Agøy: - KV er en av våre aller viktigste samarbeidspartnere internasjonalt, og det er også av stor betydning for KV å ha en åpen dialog med sine medlemskirker. Dette er også en mulighet til å informere om utviklingen i Den norske kirke, dette går begge veier.

Travel uke

Gjestene skal disse fire dagene i Norge ha en rekke dialogmøter med norske aktører. Mandag møter de besøkende representanter for lokalt dialogarbeid i Oslo og diskuterer mulighetene og utfordringene med religionsdialog. I dialogmøte med kirkeledere fra NKR er økumeniske relasjoner tema.

Tirsdag møter delegasjonen statsråd Rigmor Aasrud i Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet for å diskutere urfolksspørsmål og religionsdialog. På kvelden får utvalgte menigheter i Oslo besøk av de utenlandske gjestene i forbindelse med fasteaksjonen.

Onsdag har dialogmøtet tittelen "*KV inn i fremtiden, rolle og retning*", her skal KV-teamet sammen med vertsorganisasjonene ha en bred dialog om KVs rolle framover.

De som har kommet til Norge denne uka er:

Georges Lemopoulos, stedfortredende generalsekretær

Fulata Mbanjo Moyo, programansvarlig for kjønsspørsmål

Hielke Wolters, assisterende generalsekretær for programmer

Rogata Mshana, programansvarlig for rettferd, diakoni og ansvar for skaperverket

Rima Barsoum, programansvarlig for religionsdialog

Dawn Ross, koordinator for programfinansiering

Maria Chavez, programansvarlig for urfolksspørsmål

Solidaritet med kirkene i Midtøsten

(23.03.2010)

I løpet av vårens Bispemøte (22.-25. mars) oppsummerer biskopene sine inntrykk etter at de sammen [besøkte Midtøsten i slutten av januar](#). I forbindelse med utenriksministerens besøk presenterte Bispemøtet en felles uttalelse med tittelen "*Solidaritet med kirkene i Midtøsten*".

Utenriksministeren møtte i dag Bispemøtet, her ved biskopene Tor Berger Jørgensen og Olav Skjevesland.

Her er hele uttalelsen, vedtatt av Bispemøtet i Den norske kirke, 23. mars 2010:

Jerusalem og Det hellige land har gjennom århundrer vært hjem for både jøder, kristne og muslimer. Det må også være et utgangspunkt i arbeidet for rettferd, fred og forsoning i Jerusalem og i landet som helhet. Jødiske, muslimske og kristne ledere, understreker den viktige forsoningsrolle kirkene spiller i området med sitt nærvær, sin ikkevoldslinje og sitt fredsarbeid.

Bispemøtet i Den norske kirke besøkte nylig vår lutherske søsterkirke og andre kirker i Jordan, Israel og de palestinske selvstyreområdene. Vi sitter igjen med sterke inntrykk av at våre kristne søsken i området lever under svært vanskelige vilkår. Samtidig lærte vi mer om hvordan samtaler og samarbeid på tvers av religiøse, etniske og politiske skillelinjer kan bidra til fredelig sameksistens.

Kirkene har en omfattende skolevirksomhet der alle, uansett religiøs tilhørighet, får studere. Fred, rettferdighet og forsoning er sentrale verdier i deres undervisning. Elevene lærer å leve sammen på tvers av religiøse skillelinjer, at dialog når lenger enn konfrontasjon, og at en fred som ikke gagnar alle, ikke kan vedvare. Kirkene driver også et omfattende sosialt arbeid og en rekke sykehus, og de bygger boliger slik at det skal bli lettere for kristne å bli i området. På alle plan er dette fredsbyggende arbeid som vi støtter.

En presset situasjon. De kristne deler samtidig de vanskelige livsbetingelsene i området. Kirkeledere beskrev for oss hvor kritisk de opplever situasjonen med okkupasjon og undertrykkelse, med vanskelige sosiale og økonomiske vilkår, med store flyktningeleire og en usikker fremtid.

I dag drar muslimer og kristne fra regionen fordi de ikke kan se en trygg fremtid i området. De kristne har lenge vært en minoritet, men senere års emigrasjon har gjort den kristne andel av befolkningen enda mindre. Dette gjør ikke situasjonen lettere for dem som fremdeles bor i Galilea og Tel-Aviv-området, i Øst-Jerusalem, på Vestbredden og i Gaza. Den lutherske kirken består hovedsakelig av palestinere i de palestinske selvstyreområdene. Vi møtte kristne som tilhører de historiske kirkene, og messianske jøder.

Samtaler på tvers av skillelinjer. Under vårt besøk var det også satt av betydelig tid til kontakt og samtaler på israelsk side. I Jerusalem møtte vi representanter for de israelske myndighetene. I disse samtaler var fokus situasjonen for de kristne i landet og særlig den offisielle status for vår lutherske søsterkirke. Vi hørte også om deres opplevelse av den fastlåste situasjonen og om initiativ for å bygge bro.

I tillegg til samtaler med disse representantene og ledende rabbinere, var et hovedpunkt på vårt program besøket i Holocaust-museet i Jerusalem, Yad Vashem. Der deltok også vår vert, den palestinske biskop Munib Younan. Kransenedleggelsen i minnehallen var for oss et naturlig uttrykk for betydningen av våre viktige relasjoner til det jødiske folk, både i Israel og her hjemme.

Hindringer. Flere ganger krysset vi muren som skiller Vestbredden fra Israel, men også fra deler av Vestbredden og Øst-Jerusalem. Vi så køer av palestinere og hørte deres vitnesbyrd om venting og trakassering. Muren stenger for fred, gir næring til fiendebilder, og to folkegrupper som skal leve sammen lærer ikke hverandre å kjenne. I tillegg til de daglige vanskene som muren skaper, utgjør den et hinder for det religiøse liv. Muslimer som vil til Al-Aqsa moskeen for å be, eller kristne som vil til gudstjenester i Gravkirken, får ofte ikke mulighet til å komme til sine hellige steder.

De israelske bosettingene i palestinske områder har gjennom tre tiår forsterket konflikten. Under vårt opphold var vi vitner til hvor kritisk situasjonen blir når israelske myndigheter river hus og gjør palestinere hjemløse og samtidig utvider israelske bosettinger på okkupert land.

Religiøse og politiske ledere vi møtte blant palestinerne, la heller ikke skjul på vanskene på deres side, med korrupsjon, fraksjonsstrid og voldsutøvelse.

Dialog for fred. I dokumentet ”Et sannhetens øyeblikk”, som palestinske kristne offentliggjorde før jul 2009, hører vi et rop etter forsoning og ”et samfunn der kjærlighet, trygghet, rettferdighet og fred får råde,” og det oppfordrer til ”å se Guds ansikt i den andres ansikt”.

I møter med jødiske, muslimske og kristne ledere fremhevet alle samtalens betydning. Det finnes en dialog som handler om okkupasjon av palestinske områder og israeleres behov for anerkjennelse og trygghet. Dialogen handler om det som er viktig i menneskers hverdag, om de ulike religioners

tilknytning til landet og Jerusalem, om respekt for hellige steder og tilgang til disse stedene, og hvordan en omtaler hverandres religion og skolebarns muligheter til å lære om hverandres tro.

Vi er overbevist om at samarbeid mellom religiøse ledere er et viktig bidrag til forsoning i Det hellige land. Det er nødvendig at den støtte Rådet av religiøse institusjoner i Det hellige land har fått av den norske regjering og Den norske kirke og håper denne støtten føres videre. Det finnes også dialog på grunnplanet, f. eks. forsoningsprosessen ”Bridgebuilders”, som vår kirke er involvert i gjennom Den norske Israelsmisjon.

Motløshet – eller håp. På tross av en fastlåst politisk situasjon og alt som kan gi grunn til mismot, møtte vi kristne menigheter som holder fast ved sitt Kristus-vitnesbyrd og er engasjert i arbeidet for forsoning og fred. Det er levende menigheter der de tar vare på hverandre, og sørger for at barn og unge kan få en trygg kristen identitet. Alt dette gir grunnlag for håp.

Bispemøtet vil fremheve det gode og viktige arbeidet som vår lutherske søsterkirke driver. Samtidig vil vi understreke betydningen av at vi som kirke står sammen med Midtøstens kristne i bønn og arbeid - både økonomisk, ved besøk og gjenbesøk, og ved å informere om deres virke og vitnesbyrd i fredens og forsoningens tjeneste.

- Preses må arbeide i Oslo

(24.03.2010)

- Vårt inntrykk er at statsråden har forståelse for vår argumentasjon, men vi frykter at Senterpartiet vil overkjøre det kirkelige demokrati, sier biskop Olav Skjevesland, preses i Bispemøtet.

- Hvis kirken overkjøres i denne saken vil dette skape et svært anstrengt forhold mellom kirken og politiske myndigheter. Dette vil vanskeliggjøre oppfølging av demokratireformen i kirken, sier Skjevesland.

- Vi registrerer at saken har vokst og blitt til noe helt annet enn det som var utgangspunktet, sier Skjevesland.

- Saken handler opprinnelig om å styrke funksjonen som Bispemøtets preses, ikke å etablere en ny, erkebiskopaktig symbolfigur, fremholder Skjevesland.

- Hensikten har fra Kirkens side vært å skape større samhandling mellom embete og råd, altså mellom preses og den øvrige sentrale kirkeledelse. Preses må derfor ha sitt arbeidssted i Oslo, sammen med de sentralkirkelige rådene, ellers er vi ikke hjulpet med en tolvte biskop, sier Skjevesland.

Mer fra Bispemøtet 22.-25. mars

- [Sak BM 03/10 Diakontjenesten i kirkens tjenestemønster](#)
- [Sak BM 06/10 Kirkenes situasjon i Midtøsten - uttalelse.](#)

Kontaktperson:

Generalsekretær i Bispemøtet, Christofer Solbakken,
tlf. 95 11 99 46, epost: cso@kirken.no.

Krusedull i posten til barn i Oddernes

(25.03.2010)

Max Jørgen Fossellie (6,5) og redaktør Karen Kilane. Kilane er stolt over å presentere Norges første menighetsblad for barn. "Vi vil være med på å understreke barnas verdi og deres sentrale plass i kirken. Det handler rett og slett om det største av alt," sier hun.

Alle barn i Oddernes og på Justvik ved Kristiansand mottar nå "Krusedull". - Vi ønsker å ta barnas tro på alvor, og synliggjøre deres sentrale plass i kirken. Barna er ikke morgendagens kirke, de er dagens kirke, sier sokneprest Jon Andreas Lauvland.

Menighetsrådsleder og daglig leder i Mentor Partner AS, Torbjørn Ravnaas, har sett fram til å dele ut "Krusedull" i lokalmiljøet.

- I barnebladet får vi vist fram mye av det gledelige som skjer for barn i menigheten vår. Vi ønsker å være en god lokalmenighet som folk kan kjenne seg hjemme i, og vi håper bladet skal være med på å gi tilhørighet, sier han.

Krusedull blir i disse dager levert ut til alle husstander på Oddernes og i Justvik.

- Vi vil prøve å lage et kirkeblad for barn to ganger i året. Bladet skal vise litt av det flotte arbeidet som skjer for barn i deres lokale kirke, og kan bidra til trosopplæring i hjemmet, sier Karen Kilane, trosopplæringsmedarbeider i menigheten og redaktør for Krusedull. Hun står for tekst, foto og layout. Bladet inneholder konkurranser, bibelhistorier, tips til hobbyaktiviteter og informasjon om menighetens barnearbeid. Tema for første blad er ”påske”. Det er mye glade farger i bladet, og også mange flotte barn.

Redaktør Kilane forteller om stor interesse ved lanseringen av Krusedull 24. mars. - Mange aviser og NRK Sørlandet omtalte initiativet, og jeg har allerede kontakt med andre menigheter som har lyst til å gjøre det samme, sier hun.

Hun arbeider nå med en blogg tilknyttet menigheten og menighetsbladet for barn. - På bloggen vil vi skrive om det som skjer i lokalmiljøet og presentere stoff som inspirerer til trosopplæring, kreativ hobby og opplevelser i naturen, sier Karen Kilane.

Et av prestegårdens tretten frukttrær er pyntet til påske. Ideen om å pynte påsketre er selvsagt hentet fra Krusedull. Forsidejenta Cornelia Brekke sitter her på sokneprest Jon Andreas Lauvlands skuldre for å henge opp fargerik vimpelrekke i påsketreet.

Kontaktperson:

Redaktør Karen Kilane, tlf. 40 24 40 97

karen.kilane@kristiansand.kommune.no

- Politikermakten skremmer

(25.03.2010)

Arbeiderpartiets stortingsgruppe vedtok i går å anbefale regjeringen å etablere en tolvte biskop som preses for Den norske kirke, med lokalisering i Trondheim og Nidarosdomen.

Nils-Tore Andersen reagerer sterkt på denne beslutningen:

- Opptreden til Aps stortingsgruppe og parlamentarisk leder Helga Pedersen er et trist skue for alle som har latt seg inspirere av tonene om oppmyking av Den norske kirkes binding til staten. Jeg er bekymret, ikke for bekjennende kirken, men for den politisk styrte kirken. De politiske holdningene overfor Den norske kirke i presessaken skremmer, sier Andersen.

Han understreker at det kirkelige lederskapets holdning til plasseringen av en ledende biskop har ikke vært til å misforstå.

- Denne holdningen har bakgrunn i et kirkelig demokrati som det snakkes stort og flott om både i kirkelige og politiske kretser. Likevel tror det store flertallet av Aps stortingsrepresentanter at de sitter på informasjon som gjør dem bedre skikket til å vite hvordan kirkens behov best kan dekkes, enn kirkens organer selv gjør.

- Skal Den norske kirke fungere godt, kreves det et nært samarbeid mellom embetsbærerne (biskoper, prester) og de demokratisk valgte rådsmedlemmene i det daglige arbeidet. Kirkerådet og dets administrasjon er naturlig nok plassert i Oslo. Nå hadde vi forventet at ledende biskop også skulle plasseres i dette miljøet og på vegne av embetsstrukturen ta del i det daglige ledelsesarbeidet for kirken gjennom møter og samtaler. Politikerne har åpenbart ikke forstått dette, men tegner i stedet et bilde av en ny symbolbærende biskop med andre oppgaver enn det Den norske kirke ønsker seg, sier Nils-Tore Andersen.

Parlamentarisk leder i Arbeiderpartiet, Helga Pedersen, sier til NTB som svar på denne problemstillingen: ”Det er gode flyforbindelser her i landet, og man har telefon og internett. Mange offentlige organer er spredt over hele landet, så det er ingen grunn til at ikke Kirken skal klare å koordinere det.”

- Dette er det rene tøv og høres dessuten ille ut for en kirke som legger vinn på å være en ”grønn kirke”, en kirke som tar miljøspørsmål på alvor. Politikerne har gitt Den norske kirke en løsning vi

ikke har bedt om, svart på et spørsmål vi ikke har stilt, og totalt overkjørt det kirkelige demokrati. Vi reagerer meget sterkt, og tilliten til statsråd og politikere i AP og SP er sterkt svekket gjennom denne overkjøringen, sier Nils-Tore Andersen, leder i Kirkerådet.

Kontaktperson:

Nils-Tore Andersen, mobil 91 19 89 13

nilstore@online.no

Et sannhetens øyeblikk

(25.03.2010)

Et sannhetens øyeblikk er den norske tittelen på dette nye palestinske Kairos-dokumentet, og oversettelsen er gjort av Stiftelsen Karibu.

- *Et sannhetens øyeblikk*-heftet skal være mer enn bare et dokument, sier Stiaan van der Merwe. Han er sørafrikansk Kairos-teolog og var invitert til Kirkens hus i Oslo i forbindelse med lanseringen av den oversatte teksten 25. mars.

- Dette dokumentet skal være en oppvåkning og en bevisstgjøring av situasjonen i Palestina. Målet er å få folk til å handle slik at situasjonen blir

bedre for våre venner i Midtøsten, sier han.

Sammen med Line Khateeb, leder av Palestinakomiteen, Jorunn Anestad Langmoen, assisterende generalsekretær i Israelmisjonen og Berit Hagen Agøy, generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, kom var der Merve med respons til heftet og dets innhold.

- Dette er *palestinske* kristnes dokument, ikke vårt. Det er *deres* stemme som lyder og de ber trossøsken verden over lytte til hva de har å si. Fra Mellomkirkelig råds side har vi bidratt til å få dokumentet oversatt til norsk fordi kristne her i landet også trenger mer kunnskap om de kristne palestinernes situasjon, sier generalsekretær Berit Hagen Agøy.

Kairos er et gresk ord som betegner et øyeblikk da noe spesielt skjer eller kan komme til å skje. I Det nye testamentet brukes ordet om et tidspunkt Gud har utvalgt til noe spesielt, som i Markus 1,15: "Tiden (kairos) er kommet, Guds rike er nær".

Du kan [laste ned hele heftet her](#), eller du kan bestille det hos Stiftelsen Karibu, Kirkens hus, Rådhusgata 1-3, 0151 Oslo.

- [A moment of truth](#)

Tildelinger av utviklingsmidler til trosopplæringsreformen i 2010

(25.03.2010)

- Mange ressursmiljø er på banen. Det er en flott bredde av søkere og mange gode anliggender. Vi gleder oss over engasjementet vi ser i denne forbindelse!

Seksjonsleder Kristine Aksøy er fornøyd med tildelingen. Hun leder seksjon for barn, unge og trosopplæring i Kirkerådet. I 2010 blir det gjennom disse prosjektene fordelt nesten 4,8 millioner kroner til metode- og materiellutvikling, samt fag- og forskningsprosjekt.

- Det er viktig nå når Plan for trosopplæring Gud gir – vi deler skal innføres at kirken får gode ressurser til hjelp i planprosessen, fortsetter Aksøy (bilde). - De innvilgede prosjektene bidrar både med grunnlagstenking om trosopplæring og med materiell til konkrete trosopplæringstiltak rettet mot barn og unge.

Mange aktører

Årets tildeling preges av at mange fag- og forskningsmiljø er inne med treårige prosjekt innen sentrale områder av reformen. Dette gjelder forskning og utvikling av ressurser som er knyttet opp mot forståelse av læring og arbeid med innholdet i trosopplæringen, bruk av Bibelen, sanger knyttet til trosopplæringens kjernetekster og høytidene. Også sentrale dimensjoner i trosopplæringen, slik

som gudstjeneste, diakoni, misjon og tilrettelagt trosopplæring er godt ivaretatt i prosjektene som nå settes i gang. Flere av prosjektene bidrar med ulike pedagogiske verktøy for medarbeidere og utvikling av ressurser for konfirmantarbeidet, ungdomsfasen og en trosopplæring som bidrar til livsmestring.

Høyskolen Diakonova, Kristent Pedagogisk Forum, Bibelleseringen og Blå kors er nye aktører som kommer inn med prosjekt gjennom denne tildelingen.

Av totalt 97 søknader, ble 28 innvilget. Søkerne får tildelt mellom 40 000 og 250 000 kroner i året.

Fortsatt utviklingsarbeid

Alle menigheter i Den norske kirke skal etter tur skal innføre reformen og videreutvikle sitt trosopplæringsarbeid gjennom lokalt planarbeid og systematisk opplæring for barn og unge i menighetene. Disse utviklingsprosjektene vil gi menighetene ressursmaterieell og faglig hjelp til dette arbeidet.

- [Se alfabetisk oversikt over dem som har fått en sum til utviklingsprosjekt i forbindelse med trosopplæringsreformen i Den norske kirke](#)

Misjon og trosopplæring sammen

(26.03.2010)

Gode råd er gratis

"Hva kan vi hjelpe dere med?" er spørsmålet misjonsorganisasjonene stiller i det nye heftet fra Samarbeidsråd for menighet og misjon (SMM). Organisasjonene som utgjør SMM - Det norske misjonsselskapet, Misjonsalliansen, Den Norske Israelsmisjon, Normisjon, Tibetmisjonen og Areopagos - vil sammen gi gode råd til alle som vil løfte trosopplæringen litt opp av hverdagslivet i Norge. For mens nordmenn flest bruker stadig mer penger på seg selv, opplever ikke misjonsorganisasjonene og mange av deres samarbeidskirker den økte velstanden på samme måte.

(foto: Silje Dising)

Mindre gaver

Det Norske Misjonsselskaps barne- og ungdomsorganisasjon registrerer at summen fra giverne totalt sett er omtrent som før, men at det er færre givere som gir mer hver. Med økt velstand i samfunnet betyr det at vi sånn sett gir mindre. Daglig leder John Martin Bore liker dette dårlig.

- Dette er skremmende at vi blir stadig rikere, men samtidig mer og mer opptatt av det som er rett utenfor stuedøra. Mange er dessverre langt mindre bevisst det som er langt borte, der nøden er størst.

Med dette nye heftet håper jeg alle menigheter vil skaffe seg egne misjonsprosjekter, at det gir en ny glød for misjon og pengeinnsamling til de som trenger det mer enn oss.

Misjon er sendelse

I Plan for trosopplæring er misjon et satsningsområde. Dåps- og misjonsbefalingen i Matt 28, 18-20 er en oppfordring og et oppdrag til kirken og enkeltmennesket om å dele de gode nyhetene til de som ikke har hørt. Å dele handler på den ene siden om å respektfullt gi videre det vi selv har fått. Men det handler også om å ta imot det andre kan lære oss. Gjennom misjonsarbeid i trosopplæringen økes kjennskap til andre barn og unges levevis, og norske barn og unge utvikler et kritisk blikk på egen kultur.

Noe for enhver

Det nye ressursheftet skal gi inspirerende tips i 0-18-åringenes liv, fra treåringer i førskoletiden opp til 18-åringer som er i myndighetsfasen. Gjennom blant annet tweens-prosjekter, konfirmantforberedelse, ledertreningsopplegg, Lys våken og leir kan man nå ut til døpte i alle aldre - slik målet for trosopplæringen er. De ulike organisasjonene tilbyr misjonsprosjekter som kan passe ulike aldre og menigheter, de gir starthjelp til barnegrupper, tips til gudstjeneste med fokus på den verdensvide kirke og nettverk for ungdomsarbeidere.

Heftet er blitt til i et samspill mellom misjonskonsulentene i blant annet Møre og Agder/Telemark og med misjonskonsulent Knut Edvard Larsen og undervisningsrådgiver Ole Martin Thelin i Tunsberg som hovedansvarlige. Tunsberg bispedømme har også påtatt seg å oppdatere heftet årlig. Ressursheftet kan lastes ned [her](#), og du finner mer informasjon [her](#).

Stipend

50 000 kroner deles ut av SMM hvert år for å stimulere til integrering av misjon i trosopplæringen. For to år siden leverte Byåsen menighet den beste søknaden, og stipendet ble brukt på en reise til Nepal i påsken 2009. 13 unge og to voksne dro, blant annet en tidligere misjonær fra Nepal. Misjonsgruppa hadde fokus på krisesenter for kvinner og barn og fikk kontakt med en menighet i Katmandu der de drev mye ungdomsarbeid.

Bergljot Svanholm var den gang sokneprest i Byåsen i Nidaros og ansvarlig for prosjektet, og hun forteller at stipendpengene var viktige.

- Det var svært motiverende! Alle 15 betalte store egenandeler selv og turen var planlagt før vi fikk stipendet, men det var viktig å få støtte til det vi ville gjøre. Jeg traff de unge etter turen, det var tydelig at de hadde fått mange sterke inntrykk og opplevelser.

Ut med gamle vrangforestillinger

Svanholm er nå sokneprest i Berg menighet, og synes opplevelsen med misjonsreise for unge var så flott at hun har dannet misjonsgruppe også i sin nye menighet. Nå vil hun søke om stipend også der.

- Ungdom er så solidariske og idealistiske, de er flotte å jobbe med! De synes misjon er et spennende tema, og er åpne til sinns. De unge i dag har ikke de bildene på misjon som voksengenerasjonen har, for der er det veldig mange fastlåste forestillinger på dette feltet. Nå har vi sjansen til å snu dette, ved å gi neste generasjon et annet og riktigere syn på misjon

Søknadsfristen på årets stipend er 15. april, og søknadsskjema og ytterligere informasjon ligger [her](#). Ta gjerne kontakt med [misjonskonsulenten](#) i ditt bispedømme for hjelp til å utforme søknaden.

Biskop Byfuglien gjør rede for ny biskop

(30.03.2010)

- Vår kirke har ikke tradisjon for en erkebiskopliknende kirkeleder. Det trenger vi ikke nå heller. Kirken har biskoper som i hvert sitt bispedømme er symbolbærere, slik Nidaros har sin, knyttet til nasjonalhelligdommen, skriver Byfuglien.

Borg-biskopen oppsummerer bakgrunnen for hvorfor biskopene og Kirkemøtet har gått inn for å få en ny biskop i tillegg til de elleve kirken nå har. Dagens ordning med en preses som både skal ivareta oppgaven som ledende biskop og samtidig betjene et helt bispedømme, er blitt uholdbar. Arbeidspresset er blitt altfor stort. Debatten om Trondheim som et kirkelig sentrum er en helt annen debatt, som fokuserer på forhold som ikke berører biskopenes og Kirkemøtets begrunnelse for ønsket om en ekstra biskop.

- Vi har opplevd en merkelig debatt og prosess som har ført til at saken omkring 12. biskop har fått et helt annet fokus. Mange har mobilisert, særlig Trondheim, for en 12. biskop med annen funksjon enn det kirken har bedt om, skriver biskop Helga Haugland Byfuglien.

Les biskopens redegjørelse [her](#).

Null-toleranse for overgrep i Den norske kirke

(08.04.2010)

Ingen god oversikt

Guro Hellgren er diakon og seniorrådgiver i Kirkerådet. Hellgren innhenter toårige rapporter om krenkelse og overgrep i Den norske kirke fra bispedømmekontorene.

- I de siste tallene fra 2008-2009 ser vi at det er en kraftig nedgang i forhold til 2006-2007. I den siste innrapporteringen er det snakk om seks overgrep mens det i forrige toårsperiode er meldt fra om 13. Dette er forholdsvis få innrapporterte hendelser i forhold til mengden kirkelige aktiviteter, og graden av krenkelse og overgrep kan variere mye. Men hver krenkelse eller overgrep begått av prester, kateketer, diakoner eller kantorer er alle uakseptable, hvert eneste overgrep er ett for mye.

I innrapporteringen til Kirkerådet er det bare ansatte under tilsyn av biskopen som kommer med. Dersom overgrepene utføres av andre ansatte i kirken, er det ingen innrapporteringssystemer for dette hos KA, Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon. Dersom frivillige i forbindelse med arbeid for Den norske kirke begår overgrep eller krenkelse, meldes dette trolig fra til det enkelte menighetsråd, men dette rapporteres ikke nødvendigvis videre.

Beste løsning er forebygging

Hellgren forteller at forebygging er det viktigste arbeidet som kan gjøres i denne sammenhengen.

- Vi har en klar og tydelig holdning på at alle former for overgrep og krenkelser er helt uakseptabelt. Ved å sette opp gode regler og retningslinjer viser vi hva som er greit og hva som ikke er det. Kirkens ansatte oppdateres jevnlig på overgrepssproblematikken slik at de er bevisste problemstillingen.

Elisabeth Torp (til venstre) ved Stiftelsen Kirkens Ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep, og Guro Hellgren i Kirkerådet.

Stiftelsen Kirkens Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep får henvendelser fra barn og voksne som er utsatt for overgrep innenfor ulike kirkesamfunn, i familien eller i andre sammenhenger. De ansatte har ikke merket noe økt pågang de siste dagene, forteller Elisabeth Torp, daglig leder på ressursenteret.

- Vi får henvendelser i samme størrelsesorden som tidligere, og sitter heller ikke med noen oversikt over hvor mange som opplever overgrep og krenkelser innenfor kirken. Men undersøkelser viser at i samfunnet for øvrig opplever hver femte kvinne og hver tiende mann seksuelle overgrep før fylte 18 år. Vi har ingen grunn til å tro at disse tallene er annerledes innenfor Den norske kirke eller andre kirkesamfunn.

Ring politiet anonymt

Torp er opptatt av at overgrepssaker skal tales i hjel, ikke ties i hjel. Sakene må gjøres kjent, noen ganger er politianmeldelse riktig, andre ganger kan det beste være å behandle det som en personalsak.

- Et tips kan være å kontakte politiet anonymt og på den måten få råd om hvordan den enkelte sak bør håndteres. Kirken skal uansett ikke være en dømmende instans i disse sakene. Katolikkene har jo sitt eget juridiske system, og det synes jeg er uheldig i samfunn der det finnes fungerende rettssystem, noe den aktuelle saken i Trondheim viser. Vår ambisjon er å være forberedt og si klart i fra at dette aksepterer vi ikke. Mange også innenfor kirken synes dette er ubehagelige saker, men folk har skjønt at dette må tas på alvor.

I dag kan ikke Den norske kirke kreve vandelsattest ved ansettelse. Statsråd Rigmor Aasrud uttaler til NRK i dag at det hun kaller ”ytre rammeverk” er på plass, og at det blir jobbet med et høringsnotat som blir lagt fram om ikke lenge. Mulighet for å kreve politiattest er positivt, men løser ikke alle problemene, mener Kirkerådets Guro Hellgren.

- Det er vel og bra med attest, og den kan nok luke bort de notoriske overgriperne. Men den sier ikke alt, derfor er det viktigere med sunne regler for natta-runde på leir. Igjen – det er forebygging som er det viktigste, slik jeg ser det.

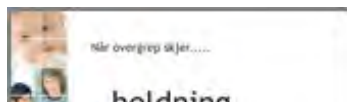
Den norske kirke har gjennom årene opparbeidet et system for å ivareta den krenkede i overgrepssaker. Alle får en kontaktperson gjennom kirken og får profesjonell hjelp til å avklare handlingsalternativer. Videre kan man henvende seg til Kirkens Ressurssenter og dra nytte av deres tilbud om samtalegruppe med mer.

- [Kontaktpersoner i forbindelse med overgrep finner du her](#)
- [Ressursmateriell finner du her](#)
- [Mer om overgrepssaker finner du her](#)

For mer informasjon kontakt

Guro Hellgren, seniorrådgiver, Seksjon for diakoni og samfunn i Kirkerådet, 23 08 12 61, gkh@kirken.no

Siv Thompson, seniorrådgiver, Avdeling for kommunikasjon og informasjon i Kirkerådet, 23 08 12 08 sth@kirken.no

Last ned brosjyren ["Når overgrep skjer.... holdning, ansvar, handling"](#) utgitt desember 2008.

Høyesterett behandler tomtefesteinstruksen

(12.04.2010)

Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon KA stevnet i 2008 staten for brudd på Grunnlovens § 106. KA vant rettsaken, men Staten v/Fornyings- og administrasjonsdepartementet har anket tingrettens dom inn for høyesterett. [Saken behandles i Høyesteretts plenum](#), der alle dommere deltar.

Oslo tingrett tok i fjor stilling til om statens nye tomtefesteinstruks også omfatter salg av bortfestede eiendommer som Opplysningsvesenets fond (OVF) eier. Opplysningsvesenets fond er en viktig finansieringskilde for Den norske kirke. Den samlede verdien av Opplysningsvesenets fond er anslått å være nærmere 7 milliarder kroner. KA hevdet i Oslo tingrett at innløsning av festetomter i samsvar med tomtefesteinstruksen kunne gi et tap på 1,4 - 1,6 milliarder kroner.

For Oslo tingrett var det sentrale spørsmålet om tomtefesteinstruksen er i strid med Grunnloven § 106. Retten gikk ikke inn på hvem som kan sies å "eie" Opplysningsvesenets fond, men presiserte følgende:

- Ettersom eierforholdet etter rettens oppfatning ikke er avklart, og det i Grunnloven er en særskilt forskrift om hvordan denne formuesmassen skal forvaltes, er det etter rettens oppfatning ikke anledning for Staten til å likestille fondet med annen statseiendom, heter det i dommen.

- Denne saken handler om at betydelige deler av fondets inntekter og samlede formue tilfaller helt andre formål enn det som er omtalt i Grunnlovens § 106. Derfor er det viktig at denne saken får en rettslig avklaring slik at lovligheten av vedtaket kan bli prøvet av Høyesterett, sier Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen.

- [KA vant første runde i saken mot staten om OVF](#) (nyhetsmelding på www.ka.no oktober 2009)
- [Dommen fra Oslo tingrett 15. oktober 2009](#)
- [Kirkerådet og Bispemøtet støtter søksmål mot staten](#) (nyhetsmelding på www.kirken.no 11. november 2008)

Mellomkirkelig råd i Stortinget

(13.04.2010)

Stortingets justiskomité hadde mandag 12. april åpen høring i forbindelse med et representantforslag fra Fremskrittspartiet om heldekkende plagg i offentligheten. Forslaget fra Frp er at man skal nekte å yte offentlige tjenester til personer som opptrer i heldekkende plagg, og at man skal forby bruk av heldekkende plagg på offentlig sted.

- Toleranse handler om å tåle det vi ikke liker, sa generalsekretær Hagen Agøy til justiskomiteen i dag.

Hun mener også at et forbud ikke er veien å gå for å bedre integrering og likestilling.

- En overveiende majoritet i Norge, inkludert det store flertall av norske muslimer, synes å være negative til bruk av heldekkende plagg. Spørsmålet er om et lovforbud er det beste virkemiddelet til å overbevise en liten minoritet som ønsker bruk av slike plagg.

Konsekvenser av burkaforbud

Noen av hovedpoengene i innlegget fra Mellomkirkelig råd er disse:

For det første er det prinsipielt betenkelig å knytte denne type betingelser til offentlige tjenester.

For det andre, lovforslaget vil ikke beskytte kvinner mot tvang på en god måte. Det trenger ikke alltid å ligge tvang bak bruk av heldekkende plagg, og dersom det gjør det, så er det ulogisk å straffe *offeret* for tvangen ved å frata dem retten til offentlige tjenester.

For det tredje er det ikke sikkert at loven vil bidra til bedret integrering. Det er like sannsynlig at disse kvinnene slutter å ta offentlig transport eller vegrer seg for å oppsøke lege, heller enn å ta i bruk andre klær.

Lover burka hver dag

På høringen var Høyres André Oktay Dahl klar.

- Hvis dette forslaget blir vedtatt, lover jeg å gå i burka hver dag for å se om jeg blir pågrepet. Men det kommer ikke til å bli vedtatt!

Ingen andre instanser hadde takket ja til å delta på den åpne høringen, og det var derfor bare Hagen Agøy sammen med rådgiver Bendik Vollebæk som deltok.

- [Representantforslaget finner du her](#)
- [Mellomkirkelig råds innlegg finner du her](#)

Konfirmasjonsnytt på nett

(14.04.2010)

Godt og vel 40 000 14-åringer blir hvert år konfirmert i Den norske kirke. Spørsmålene og utfordringene er mange for både unge i brytningstid og foreldrene deres. Kirkerådet har derfor opprettet en egen portal for alle i målgruppa for konfirmasjon.

- Vi er veldig stolte over konfirmasjonen i Den norske kirke og det opplegget som gjøres lokalt i menigheter over hele landet. Konfirmasjon er et merkenavn vi gjerne snakker om og gjør enda bedre med dette nye nettstedet, forteller Kristine Aksøy, hun leder Seksjon for barn, unge og trosopplæring i Den norske kirke.

Grunnlag for veivalg

Aksøy er særlig opptatt av at de unge får råstoff til sine grublerier.

- Det er helt klart at vi treffer svært mange bevisste unge som står foran store veivalg i livet. Vi mener at de gjennom konfirmasjonstiden vil bli i stand til å ta gode, selvstendige valg for livet som ligger foran dem. De kan få nye perspektiver på menneskeverd og tilhørighet, på sorg og forsoning, for å nevne noe. De unge må ikke ha gjort seg opp en mening om kristen tro eller ei før de tar del i konfirmasjonsundervisningen, disse forberedelsene gjør dem i stand til å velge klokt og kvalifisert.

Kristine Aksøy (til venstre) og Randi Langkaas presenterer heftet "Konfirmant 2011" som nå sendes ut til nær 60 000 unge.

Randi Langkaas er rådgiver i ungdomsspørsmål i samme seksjon, og er opptatt av god kommunikasjon mellom kirken og potensielle konfirmanter. Hun har vært med og utformet www.konfirmant.no og brosjyren *Konfirmant 2011* som sendes ut til samtlige unge født i 1996 i 10

av 11 bispedømmer.

- Over 80 prosent av alle de dømte velger å konfirmere seg i kirken, det er et flott tall. Det viser at vi når bredden av de dømte, og det er en svært viktig del av trosopplæringen vi driver blant alle våre medlemmer mellom 0 og 18.

Tilgjengelig for alle

Heftet *Konfirmant 2011* sendes altså ut til så godt som alle potensielle konfirmanter. For første gang er heftet produsert både på nynorsk, bokmål og til dels nord-samisk, teksten er lest inn av KABB (Kristen arbeid blant blinde og svaksynte) og tilgjengelig på www.konfirmant.no -siden. Brosjyren er et spleiselag mellom bispedømmene, Kirkens Nødhjelp/Changemaker og Kirkerådet. Alle heftene er lokale varianter tilpasset det enkelte bispedømme og med kontaktinformasjon til alle menighetene i bispedømmet.

Hovedmålet med å sende ut brosjyren til de nær 60 000 unge som ble født for 14 år siden er klar.

- Vi ønsker å minne hjemmene på at det snart er deres tur til å ha en konfirmant i huset. Vi har sendt ut heftene hver vår i seks år og vet at de fører til mye lokal aktivitet; mottakerne ringer sitt lokale menighetskontor for å finne ut mer. Nå på våren er det også mange menigheter som har påmelding til konfirmasjon i 2011, så timingen er god. Jeg tror dessuten mange vil være glade for å få denne informasjonen - de sitter med spørsmål vi kan gi svar på, fortsetter ungdomsrådgiveren.

Nettstedet www.konfirmant.no er nært knyttet opp til heftet, men gir også mulighet til å delta i quiz, finne din egen menighet ved å fylle inn bostedsadresse, du kan se video og du kan finne svar på spørsmål.

- Det ligger en rekke spørsmål og svar inne på siden allerede, men hvis det er noe konfirmanten eller andre lurer på, men ikke finner svar på, har de mulighet til å komme i kontakt med prestene på www.nettkirken.no forteller Langkaas.

Lokale menigheter tar også kontakt med aktuelle konfirmanter i sitt sokn, og det er [laget ressursmateriale som finnes her](#). Dette kan brukes når det utarbeides lokal folder og informasjon.

For mer informasjon om brosjyren og nettstedet

Randi Langkaas, rådgiver, 23 08 12 92 eller rla@kirken.no

Kristine Aksøy, seksjonsleder, 23 08 12 88 eller kaa@kirken.no

Mange nye stemmer sa sitt ved Kirkevalget 2009

(20.04.2010)

>> [Hent en større utgave av bildet ovenfor her](#)

- [Last ned hele rapporten "Når alle stemmer teller..."](#) (pdf - 3.7 mb)
- [Last ned sidene 263-294, som er sluttrapporten til forskerne Ulla Schmidt og Sverre D. Mogstad](#) (pdf - 600 kb)

88 prosent av velgerne sier at en av de viktigste grunnene til å stemme var at de syns "Den norske kirke er en viktig institusjon i vår kultur". 49 prosent av velgerne oppgir muligheten for å stemme på lekfolk til bispedømmerråd og Kirkemøte som viktig grunn. 61 prosent av de som ikke stemte ved valget, sier at de lot være fordi de ville overlate til de mer kirkelig aktive å stemme.

Evalueringsrapporten er utarbeidet av Stiftelsen Kirkeforskning (Kifo) og Det teologiske menighetsfakultet (MF) på oppdrag fra Kirkerådet. Arbeidet med rapporten "Når alle stemmer teller..." er blitt ledet av forsker 1, Ulla Schmidt (Kifo) og professor Sverre D. Mogstad (MF), som også har samarbeidet med forskere fra Institutt for samfunnsforskning.

Demokratireformen og stortingsforliket

Forskerne analyserer og drøfter hvorvidt Stortingets krav til demokratireformen i Den norske kirke er oppfylt, og argumenterer for at demokratireformens historiske forutsetninger må tas med i betraktningen når Kirkevalget skal vurderes. Forskerne kommer til at tre av fire krav er innfridd med Kirkevalget 2009. Kritikken retter seg særlig mot i hvilken grad Kirken har maktet å etablere reelle valgalternativer.

- Kirkeforliket forutsetter at Den norske kirke gjennomfører en demokratireform i og med to kirkevalg i 2009 og 2011. Demokratireformen er en læringsprosess. Nå er vi halvveis, og vi er godt i rute, konkluderer Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen.

Johnsen sier seg enig med forskerne i at demokratireformen i Den norske kirke må forstås som noe annet og mer enn de fire forutsetningene Stortinget la til grunn i forliket.

- Evalueringen er her til stor hjelp i det videre arbeidet med reformen. Likevel må vi holde fast på at det er disse fire kravene politikerne har bundet seg selv og oss til, og som vi skal måles på, understreker Johnsen.

Fire forutsetninger

Samtlige partier på Stortinget inngikk våren 2008 en avtale om at relasjonen mellom stat og kirke skal endres. Som del av avtalen ble en enige om å samarbeide med Den norske kirke om å gjennomføre en demokratireform. Reformen har fire forutsetninger:

- det skal etablere reelle valgalternativer,
- kirkelige valg skal holdes sammen med offentlige valg,
- bruken av direkte valg skal økes,
- det skal gjennomføres forsøk med ulike ordninger.

Jens-Petter Johnsen mener forskernes analyse av hvorvidt Kirken har maktet å etablere reelle valgalternativer er lærerik og viktig. Han mener imidlertid det er nødvendig å skille mellom evalueringen av menighetsrådsvalget og valget til bispedømmeråd og Kirkemøte.

Reell innflytelse

- I demokratireform-prosessen har all oppmerksomhet vært rettet mot valget til bispedømmeråd og kirkemøte. Ingen av de tidligere kirke-stat-utredningene har fokusert på menighetsrådsvalget, og det har heller ikke vært evaluert tidligere. Vi er veldig glade for at oppmerksomheten nå er rettet mot menighetsrådsvalget, og at dette nå er forsket på. Vår konklusjon er at vi må endre valgreglene for menighetsrådsvalg, slik at velgerne får økt sin reelle innflytelse. Dette vil bidra til å imøtekomme kravet om reelle valgmuligheter på en bedre måte, sier Johnsen.

- Når det gjelder valg til bispedømmeråd og Kirkemøte har Kirken endret valgregler og gjort formelle grep som imøtekommer kravet om reelle valgalternativer. Muligheten for supplerende nominasjon blir av forskerne vurdert som svært vellykket. 29 kandidater ble tilleggsnominert. Av disse ble 19 også valgt inn i rådene, på fast plass eller som vara.

Preferansevalgordningen

Samtidig ser vi at vi frem til neste valg må imøtekomme velgerens behov for god informasjon om valgalternativene på en bedre måte. Vi må se nærmere på måten preferansevalgordningen ble gjennomført på. Vi må forbedre kandidatpresentasjonen og sørge for at den er tilgjengelig og forståelig for velgeren, understreker Jens-Petter Johnsen.

- Vår viktigste informasjonsoppgave ved Kirkevalget 2009 var å informere medlemmene om at det var valg, at de hadde stemmerett og hvor og når de kunne delta i valget. Dette lyktes vi godt med. Oppgaven neste gang blir å jobbe videre med å få informasjon om hva rådene gjør og hvem kandidatene er, helt fram til velgeren.

Preferansevalget gir velgeren stor innflytelse, men krever samtidig mye av dem som arrangerer valg, av dem som stiller til valg og av velgeren. De som stiller til valg må være villige til å stå tydelig fram som kandidat, velgeren må være villig til å sette seg inn i mye informasjon og arrangøren må bruke store ressurser på informasjonsarbeid.

Det er et dilemma at det som kunne se ut som den mest demokratiske valgordningen, samtidig kan vise seg som en hindring for deltakelse, både for kandidater og velgere. Dette må vi drøfte nærmere. Slik vi ser det i dag, skal det likevel mye til at vi ikke gjennomfører preferansevalg på nytt. Men dette forutsetter at vi får ressurser til den store informasjonsutfordringen, sier Kirkerådsdirektøren.

Samtidig med Stortingsvalget

Kirkevalget 2009 ble i motsetning til tidligere kirkevalg, arrangert samtidig med Stortingsvalget, 13. og 14. september 2009. Valget fikk stor oppmerksomhet og en spørreundersøkelse viste at 98 prosent av de spurte hadde hørt om Kirkevalget. Valgoppslutningen ble tredoblet sammenliknet med tidligere kirkevalg. 10 prosent av medlemmene stemte ved valget til bispedømmeråd og Kirkemøte. 13,1 prosent stemte ved menighetsrådsvalget.

- Kirkevalget krevde enormt mye av ansatte og frivillige i Den norske kirke over hele landet. Forskningsrapporten bekrefter at Kirken lokalt, regionalt og sentralt tok politikernes utfordring og kastet seg rundt til en storstilt valgdugnad, sier Jens-Petter Johnsen.

- Det er ellers interessant at forskerne tematiserer hvorvidt det er realistisk å forvente at valgdeltakelsen skal kunne øke vesentlig. Det vi hører dem si, er at det ikke er realistisk. Det betyr selvsagt ikke at vi kan lene oss tilbake og slappe av, men dette er en viktig og nyttig realitetsorientering, avslutter Johnsen.

- [Last ned hele rapporten "Når alle stemmer teller..."](#) (pdf - 3.7 mb)
- [Last ned sidene 263-294 som er sluttrapporten til forskerne Ulla Schmidt og Sverre D. Mogstad](#) (pdf - 600 kb)

Regjeringa audmjuker kyrkja

(23.04.2010)

- [Sjå Meld St. 13 \(2009-2010\) Presesfunksjonen i Bispemøtet i Den norske kirke](#)

Avgjerda om den nye 12. biskopen har latt vente på seg. Det har vore usemje i regjeringspartia om saka, men no er ho landa. Den nye leiande biskopen skal plasserast i Trondheim og få eit geografisk tilsynsområde her.

- På spørsmålet om kvar den nye leiande biskopen bør halde hus, gav Den norske kyrkja regjeringa eit svar som ikkje var til å misforstå. Vi er ikkje glade for at regjeringa vel å sjå bort frå kyrkja sine avgjerder i denne saka, seier leiar i Kyrkerådet, Nils-Tore Andersen. Han meiner regjeringa grip inn i det som vedkjem kyrkja på ein lite heldig måte.

- Særs ugreitt

- Dei demokratisk valde organa i kyrkja har enno ikkje teke stilling til korleis leiarstrukturen i kyrkja skal sjå ut i framtida. Dette er ei sak som kyrkja sjølv må få arbeide med og avgjere. Regjeringa grip no inn i denne prosessen og legg føringar som kyrkja sjølv ikkje er klar for å slutte seg til. Dette er særs ugreitt, seier Andersen.

Andersen minner om at kyrkja samarbeider med noverande kyrkjestyre om ein demokratiprosess som skal gje kyrkja sjølvstyre. Han er misnøgd med at regjeringa overstyrer kyrkja i ein slik situasjon.

Preses i Bispemøtet, biskop Olav Skjevesland, held fram det han heile tida har sagt i saka:

- Løysar ikkje problem

- Vi har bruk for ein biskop som kan samarbeide nært med den valde leiinga i kyrkja. Regjeringa si avgjerd er ikkje noko godt svar på denne utfordringa. Når den nye biskopen blir plassert i Trondheim, har vi ikkje fått det vi har bede om, seier Skjevesland. Han legg til at regjeringa har gjeve eit svar som ikkje løysar dei problema den nye biskopen var meint å skulle løyse.

- I åra som kjem skal Bispemøtet og dei demokratisk valde organa i kyrkja saman løyse store utfordringar i arbeidet med å skipe ei ny ordning for kyrkja og hennar relasjon til staten. Dette blir ikkje mykje enklare med den løysinga regjeringa har valt, held Skjevesland fram.

Førebels ordning

I Stortingsmeldinga heiter det at biskopordninga som no skal etablerast, er ei førebels ordning. Her sluttar regjeringa seg til Kyrkjemøtet sitt råd. Olav Skjevesland tykkjer dette er positivt og seier at regjeringa her trass alt syner at ho veit at leiar- og styringsstrukturar som kyrkja treng i framtida, ikkje er klare og at ein ikkje må binde opp strukturane allereie no.

- [Meld St. 13 \(2009-2010\) Presesfunksjonen i Bispemøtet i Den norske kirke](#)

Det var stor presseinteresse for kyrkjestatsrådets pressekonferanse om presesfunksjonen i Den norske kyrkja.

- En offensiv kulturbærer

(28.04.2010)

Den norske kirke er ingen nybegynner på kulturfeltet. Men nå styrkes dette arbeidet. Fra høsten 2010 vil Den norske kirke ha kulturrådgivere ansatt i Kirkerådet og ved alle bispedømmekontorene. I den forbindelse lanseres nettsiden www.kirken.no/kultur. Her finnes fagartikler og bakgrunnsstoff om den kirkelige kultursatsingen. En rekke artikler om norske kirker er lagt ut på nettsiden.

- Når Den norske kirke satser på kunst og kultur, har den et meget godt utgangspunkt i omkring 1620 kirker og kapeller. De har alle et særpreg som er unikt for stedet og tiden da bygget ble reist, sier Myrholt.

Hun peker på at menighetene som forvalter praktbygg innen norsk arkitektur, også er forvalter av noen av de beste spillesteder i landet.

- Kirken er en fremtredende konsertarrangør. Ved hjelp av sine 900 kirkemusikere (i 2008) disponerer Den norske kirke både bygg og instrumenter egnet for kor- og konsertvirksomhet. I kirken finnes over 1200 kor for barn og unge foruten ca. 800 kor for voksne. Årlig er det godt og vel 7000 konserter i kirkene hvor disse ofte er medvirkende. I løpet av et år står lokalmenighetene også ansvarlig for gjennomføring av omkring 1500 kulturarrangement som teater, utstillinger, lyrikkaftener og lignende, sier Turid S. Myrholt.

På nettsiden www.kirken.no/kultur finner kirkelige arrangører og utøvere/produsenter en oversikt over hvem kulturrådgiverne er og hvordan man får tak i dem. Det er også lagt ut informasjon om tilskuddsordninger for utøvere, produsenter og arrangører, oversikt over noen nasjonale kulturaktører og en introduksjon av Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle spaserstokken.

Kontaktperson:

Turid S. Myrholt, kulturrådgiver i Kirkerådet

turid.myrholt@kirken.no

Tlf.: 23 08 12 42

Kirkevalget budsjettvinner

(11.05.2010)

- Det er viktig at vi får tildelt seks millioner til arbeid med demokratireformen i år, med dette kan vi gjennomføre mer ansvarlige anskaffelsesløp - noe som betyr bedre bruk av offentlige midler. Men utfordringen vår ligger jo særlig i gjennomføringen av kirkevalget i 2011. Det er vanskelig å planlegge valgarbeid som vi har kostnadsberegnet til totalt 97 millioner når vi ikke vet noe mer om hva vi faktisk får overført i 2011, kommenterer Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen.

Først 5. oktober vil budsjettet for 2011 presenteres, og inntil da er det uvisst hva politikerne vil bevilge til valggjennomføringen til neste år. Johnsen har likevel grunn til å tro at det vil komme nødvendige tildelinger i forbindelse med Kirkevalget 2011.

- Departementet gir jo ikke 6 millioner i dag for ikke å bevilge noe som helst i 2011. Men hvor mye det blir, vet ingen nå. I praksis betyr dette at vi vil ha en god dialog med departementet før vi tar noen store avgjørelser angående neste års valggjennomføring.

Null til annet kirkearbeid

I et revidert nasjonalbudsjett med totale kutt på 17 milliarder kroner, ble det ikke bevilget noe til Kirkerådets prioriteringer når det gjelder blant annet trosopplæring og bemanning. Men direktør Jens-Petter Johnsen er optimistisk med tanke på statsbudsjettet i oktober, og regner med at Kirkerådet vil bli tildelt de nødvendige midler til prioriterte prosjekt og planer innenfor Den norske kirke.

Les hele stortingsproposisjonen [her](#).

Kyrkja vann fram i Høgsterett

(12.05.2010)

- Dette er sjølvsagt gledeleg av fleire grunner. Saka i Høgsterett i dag er ei viktig prinsipiell sak, og det er milliardar som står på spel for Den norske kyrkja. Dette er kyrkjias einaste frie middel og det må takas vare på på ein forsvarleg måte. Vidare legg dommen tydelege premiss for korleis vi i framtida kan vurdere eigarforholdet til OVF når vi får ein endra relasjon mellom stat-kyrkje. Og ikkje minst må eg få gje ein stor takk til KA Kirkelig arbeidsgiver og -interesseorganisasjon som reiste sak på vegne av Den norske kyrkja som sjølv ikkje har søksmålskompetanse, seier Jens-Petter Johnsen, direktør i Kyrkjerådet.

I Høgsterett i dag var det fire dommarar som altså meinte at tomtefesteinstruksen ikkje strir mot Grunnlovas § 106: "Saavel Kjøbesummer som Indtægter af det Geistligheden beneficerede Gods skal blot anvendes til Geistlighedens Bedste og Oplysningens Fremme. Milde Stiftelsers Eiendomme skulle blot anvendes til disses Gavn".

Dommen i Oslo tingrett 15. oktober 2009 vert dermed stadfesta. Det var KA som på vegne av kyrkja reiste sak for Oslo tingrett med krav om å få kjend tomtefesteinstruksen ugyldig. Grunnlaget for søksmålet var at eigedommane er kyrkjias arvegods, og dette arvegodset nyter eit særskild vern i Grunnlova § 106.

Opplysningsvesenets fond er ei viktig finansieringskjelde for Den norske kyrkja. Den samla verdien av Opplysningsvesenets fond er berekna å være nærare 6 milliardar kroner. KA har kome fram til at ei innløyning av festetomter i samsvar med tomtefesteinstruksen kan gje eit tap på 1,4 - 1,6 milliardar kroner.

>> Les dommen avsagt i Høgsterett 12. mai 2010 [her](#)

Sjå [nyhetssak](#) på nettsidene til KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon

- [Nyhetssak](#) frå Høgsterett
- [Dommen](#) frå Oslo tingrett 15. oktober 2009

Samiske kirkedager til Mo i Rana eller Røros

(12.05.2010)

Samiske kirkedager har vært arrangert to ganger; i Jokkmokk i Sverige i 2004 og i Enare i Finland i 2009. De neste Samiske kirkedager blir arrangert i det sørsamiske området på norsk side i 2013.

- En rekke instanser i det sørsamiske området er rådspurt i saken, og Samisk kirkeråd har mottatt 7 forslag. Etter rådsbehandlingen i mars står vi igjen med to aktuelle lokaliseringer, forteller leder i Samisk kirkeråd, Anne Dalheim (bilde).

- Vi gir vår endelige tilråding om sted etter befaring og møte med kommune og lokalkirken på begge steder. I tillegg til den samiske tilknytningen, er god infrastruktur og støtte fra kommune og lokale aktører viktig for oss, sier hun.

Det er de samisk-kirkelige organene i de lutherske majoritetskirkene i Norge, Sverige og Finland som i fellesskap beslutter hvor Samiske kirkedager 2013 skal arrangeres. Den formelle avklaringen vil foreligge 4. juni.

Samisk alminneliggjøres i gudstjenestereformen

Gudstjenestereformen og Strategiplan for samisk kirkeliv er også blant hovedsakene når Samisk kirkeråd (SKR) samles til møte på Røros 19.-20. mai. Strategiplan for samisk kirkeliv får sin hovedbehandling først i september.

- Det samiske ser nå ut til å bli ivaretatt i gudstjenestereformen. Det legges opp til at samiske elementer kommer tydelig inn både i ny salmebok, ny gudstjenestebok og ny tekstbok for Den norske kirke. Det betyr at alle menigheter i Norge får tilgang på et minimum av salmer og liturgiledd på sørsamisk, lulesamisk og nordsamisk, og at det tas inn egne tekster for Samefolkets dag i tekstboka, sier Dalheim.

- Vedtar Kirkemøtet dette, har vi tatt et viktig skritt fremover med hensyn til å synliggjøre og alminneliggjøre det samiske i Den norske kirke, sier hun

Sørsamisk-norsk gudstjeneste 19. mai

I forbindelse med Samisk kirkeråds møte holdes sørsamisk-norsk gudstjeneste i Røros kapell 19.

mai kl 18.00 med påfølgende kirkekaffe. Dalheim håper på god oppslutning fra det sørsamiske miljøet og kirkelivet lokalt.

- Kirkekaffen etter gudstjenesten blir vår siste ”lyttepost” før vi tar stilling i denne saken 20. mai, sier hun.

Kontaktpersoner:

Generalsekretær i Samisk kirkeråd, Tore Johnsen,

Tlf.: 23 08 12 35, mobil: 48 99 12 35 E-post: tore.johnsen@kirken.no

Anne Dalheim, leder i Samisk kirkeråd, Mobil: 91 32 43 26

Samarbeid for Guds skyld

(18.05.2010)

På årets Kirkemøte i november blir kirkens selvforståelse som "evangelisk-luthersk" hovedtemaet. Mellomkirkelig råd tar nå for seg Den norske kirkes økumeniske selvforståelse og engasjement. Det legges opp til at Mellomkirkelig råd i september i år skal vedta et prinsippdokument for hvordan Den norske kirke ser på sitt økumeniske ansvar og sin rolle som flertallskirke i et økumenisk perspektiv. Et førsteutkast til dette dokumentet drøftes på møtet 19.-20. mai.

Ikke et overskuddstiltak

- Vår kirke har vært en aktiv medspiller i internasjonalt kirkesamarbeid de seneste 70 årene. I enkelte miljø har man nok sett på økumenisk arbeid som et overskuddstiltak man kan la seg engasjere av dersom man har tid og ressurser til overs. Den misforståelsen er heldigvis på vei ut av våre sammenhenger, sier Hagen Agøy.

Generalsekretæren i Norges kristne råd, Ørnulf Steen, møter onsdag medlemmene i Mellomkirkelig råd. Den norske kirkes deltakelse i dette samarbeidsorganet gir konkrete utfordringer til kirkens selvforståelse.

- Den norske kirke er en stor og tung aktør i Norges kristne råd, og derfor har vi en utfordring i å balansere våre bidrag med å gi rom for de andre medlemskirkene, forklarer Berit Hagen Agøy.

Midtøsten

Mellomkirkelig råd følger opp [utfordringene i det palestinske Kairos-dokumentet](#) ("*A Moment of Truth*") som ble lansert før jul. Det er ventet en uttalelse fra Mellomkirkelig råd som også tar utgangspunkt i [Kirkemøtets uttalelse fra 2008 om kirkene i Midtøsten og vårt ansvar](#). På møtet i Mellomkirkelig råd blir det samtaler med Den norske israelsmisjon, v/ assisterende generalsekretær Jorunn Andestad Langmoen, og med representanter for ledsagerprogrammet i Palestina og Israel.

Kontaktpersoner:

Leder i Mellomkirkelig råd, Kjetil Aano.

Tlf. 51 51 61 42 - 40 40 60 00

E-post: kjetil.aano@nms.no

Generalsekretær i Mellomkirkelig råd, Berit Hagen Agøy.

Tlf.: 23 08 12 70 - 48 99 12 70

E-post: berit.hagen.agoy@kirken.no

Sakslisten for møtet i Mellomkirkelig råd

Kirkens hus, Rådhusgt. 1-3, Oslo

19.-20. mai 2010

Sak MKR 16/10: Protokoller

Sak MKR 17/10: Saker i de økumeniske organisasjonene

Sak MKR 18/10: Orienteringssaker

Sak MKR 19/10: Referatsaker

Sak MKR 20/10: Oppfølging av KM-saken om de kristne i Midtøsten

Sak MKR 21/10: Oppnevning av medlem til KVs Commission on Faith and Order til 2013

Sak MKR 22/10: Møteplan 2011

Sak MKR 23/10: Den norske kirkes økumeniske selvforståelse og engasjement

Sak MKR 24/10: Norges ratifisering av tilleggsprotokollen til FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter

Sak MKR 25/10: Ny informasjonsstrategi og søknad til Norad om rammeavtale KUI 2011-2014

Sak MKR 26/10: Årsrapport og regnskap for KUI 2009

Sak MKR 27/10: Gudstjenestereformen – dåpsliturgi

Sak MKR 28/10: Oppnevning av observatør til FNs generalforsamling 2010

Sak MKR 29/10: Strategiplan for samisk kirkeliv

Nei til Statoils tjæresand

(19.05.2010)

- Vi er glade for at OVF gjør dette, det er viktig at fondet har en etisk vurdering av sin kapitalforvaltning. OVF er her en kirkelig stemme i disse finansielle miljøene, og det er viktig for oss at den blir hørt, sier Johnsen som leder styringsgruppa i det felleskirkelige økumeniske prosjektet Skaperverk og bærekraft.

- Dette er en sak der OVFs selvstendighet i forhold til staten blir tydeliggjort. Gjennom dette kan vi komme nærmere en forsvarlig forvaltning som vi i Skaperverk og bærekraft støtter og arbeider for, sier han.

Staten gjennom Olje- og energidepartementet eier 67 prosent av aksjene i Statoil, og ifølge [Vårt Land](#) har departementet signalisert at de ikke vil støtte forslaget om å trekke seg ut av tjæresandprosjektet. Her har Johnsen en utfordring til politikerne.

- Jeg vil i denne saken utfordre regjeringen til å ta sitt eierskap alvorlig, og sørge for at Statoil stanser tjæresandsatsingen.

Utvinning av tjæresand er kontroversielt og fører til skadelige klima- og miljøkonsekvenser og er uheldig for den sosiale utviklingen i området. Fredsprisvinner og tidligere visepresident i USA, Al Gore, har uttalt at "utvinning av olje fra tjæresand er en trussel mot menneskeheten". Også FNs klimapanel advarer mot denne typen tungolje. Utvinning av olje fra oljesand krever 2-5 ganger så mye energi og CO2-utslipp som konvensjonell oljeutvinning.

Les mer om Skaperverk og bærekraft [her](#).

Støtte til dem som våger å tro

(20.05.2010)

I [en uttalelse vedtatt 20. mai](#) gir Mellomkirkelig råd offisiell respons på utfordringene i dokumentet "[Et sannhetens øyeblikk](#)" som ble lansert av ledere fra kirkene i Midtøsten mot slutten av 2009. Dokumentet som skaper internasjonal diskusjon om kirkelig tilnærming til Israel-Palestina-konflikten, har undertittelen "*Et ord om tro, håp og kjærlighet fra hjertet av palestinsk lidelse*".

Dokumentet utfordrer blant annet på denne måten: - *Vi ber våre søsterkirker om å nekte å gi teologisk skalkeskjul for urettferdigheten vi lever under, for okkupasjonens synd som påtvinges oss. Vårt spørsmål til våre brødre og søstre i kirkene er: kan dere hjelpe oss med å få vår frihet tilbake?*

- Mellomkirkelig råd forventer den samme respekt for internasjonale avtaler og menneskers likeverd av staten Israel som av andre stater. Realiteten er at Israel er en militært overlegen okkupasjonsmakt som okkuperer det palestinske folkets jord og nekter dem elementære menneskerettigheter. Derfor kan ikke partene sidestilles i konflikten, heter det [i uttalelsen fra Mellomkirkelig råd](#).

Problemet er okkupasjonen

I uttalelsen ber Mellomkirkelig råd norske myndigheter legge mer press på både israelske og palestinske myndigheter. Men man anbefaler ikke økonomisk, kulturell eller akademisk boikott av Israel.

- Vi merker oss de sammenlikninger som gjøres med apartheid i Sør-Afrika, og vi ser flere likhetstrekk mellom Israels diskrimineringspolitikk og apartheidpolitikken. Men i Sør-Afrikas tilfelle var det selve statsforfatningen vi ikke anerkjente, derfor måtte hele staten boikottes. Dette er ikke tilfelle i Israel. Her anerkjenner vi staten, men ikke okkupasjonspolitikken den har ført etter 1967, uttaler Mellomkirkelig råd.

- I dagens situasjon tror vi ikke en generell boikott av Israel er godt egnet middel for å fremme fredsbyggingen. Vi støtter derimot Kirkenes verdensråds oppfordring, og gjentar vårt tidligere krav, om at ingen norskeide selskaper eller statlige fond investerer i firmaer som bidrar til å opprettholde den ulovlige okkupasjonen. Likeens ber vi om at man ikke handler varer som er ulovlig produsert i Det okkuperte palestinske området, og at norske myndigheter arbeider for en merkeordning som gjør dette mulig. Gjennom dette ønsker vi å tydeliggjøre at det er okkupasjonen vi er imot, uttaler Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

- [Les uttalelsen fra Mellomkirkelig råd 20. mai 2010 her](#)

- [Det palestinske Kairos-dokumentet \("Et sannhetens øyeblikk"\)](#)

Kontaktpersoner:

Leder i Mellomkirkelig råd, Kjetil Aano.

Tlf. 51 51 61 42 - 40 40 60 00

E-post: kjetil.aano@nms.no

Generalsekretær i Mellomkirkelig råd, Berit Hagen Agøy.

Tlf.: 23 08 12 70 - 48 99 12 70

E-post: berit.hagen.agoy@kirken.no

Samiske kirkedager 2013 i Mo i Rana

(20.05.2010)

Forsiden > Nyheter

And the winner is... Mo i Rana!

Samisk kirkeråd besluttet torsdag 20. mai å legge Samiske kirkedager i 2013 til Mo i Rana. Det betyr storinnrykk fra Russland, Finland, Sverige og Norge.

Samiske kirkedager har tidligere vært arrangert i Jokkmokk og Enare, og det er første gangen det blir lagt til Norge.

I "finalerunden" sto det mellom Røros og Mo i Rana, og her klarte Rana altså å krysse målstreken like foran Røros!

Samiske kirkedager har tidligere vært arrangert i Jokkmokk i Sverige (2004) og Enare i Finland (2009). Neste gang samles samer fra hele nordkalotten i det sørsamiske området i Norge. Valget stod mellom Røros og Mo i Rana.

- Vi hadde to gode alternativer. Det har vært hyggelig å merke interessen for å ta imot dette arrangementet, sier Anne Dalheim (bilde) som er leder i Samisk kirkeråd. Hun forteller at både kommune og kirke i Mo i Rana har vist stort engasjement i forkant av at Samisk kirkeråd skulle ta stilling til stedsvalget.

- Vi har fått inntrykk av at både kommunens og kirkens medarbeidere i Mo i Rana gjerne vil styrke profileringen av samisk historie og identitet. Det har vært viktig for vår avgjørelse. Dessuten kan byen tilby gode lokaler og et flott stevneområde nede ved sjøen, forteller Dalheim.

Mer enn 1000 har deltatt på det meste på tidligere samiske kirkedager. Man regner med minst like mange deltakere i 2013. Samiske kirkedager blir arrangert i juni / juli 2013.

Kontaktpersoner:

Generalsekretær i Samisk kirkeråd, Tore Johnsen,

Tlf.: 23 08 12 35, mobil: 48 99 12 35 E-post: tore.johnsen@kirken.no

Anne Dalheim, leder i Samisk kirkeråd, Mobil: 91 32 43 26

- [Bilder fra Samiske kirkedager 2009](#)
- [Bilder fra Samiske kirkedager 2004](#)

Dåpsliturgi med takk for livets under

(21.05.2010)

- Gud, vår skaper, vi takker deg for livets store under og for dem som i dag skal døpes. Takk for at du tar imot oss i den hellige dåp, så vi kan leve i tro og tillit. Livet er sårbart. Hold din vernende hånd over dem. Gud, hør vår bønn.

Slik lyder en av takkebønnene før dåpen i [det reviderte forslaget til ny dåpsliturgi i Den norske kirke](#). Kirkerådet skal på sitt møte 27.-29. mai ta stilling til dette liturgiforslaget.

Dåpsliturgien revideres i sammenheng med at det utarbeides ny ordning for hovedgudstjenesten, ny tekstbok og ny salmebok for Den norske kirke. I høringsrunden 2008/2009 rundt førsteutkastet til endringer i dåpsliturgien, pekte mange på at kirkens gjeldende dåpsliturgi har et svakt og utilstrekkelig skapelsesperspektiv.

Stor støtte til mer takk

- Når dåp og fødsel er så nært knyttet sammen som hos oss, er det utrolig at vi så lenge har kunnet leve med en liturgi som ikke har tematisert skapelsen eller uttrykt takk for barnet, skrev Hamar bispedømme i sin høringsuttalelse.

Hele 96 % av høringsinstansene støtter at takken for det nye livet/dåpsbarnet tas inn i dåpsliturgien.

- I vår tid er det mer nødvendig enn noen gang å holde fram at mennesket er skapt av Gud. I den nåværende dåpsliturgien har mange savnet muligheten for å gi uttrykk for den helt elementære takk for barnet og for det nye livet som er skapt, forteller Hans Arne Akerø (bilde) som er leder for seksjonen for gudstjenesteliv og kultur i Kirkerådets sekretariat.

Sammenheng mellom dåp og tro

Sammenhengen mellom dåpen og troen var et viktig tema for mange av høringsinstansene. Begrepet "oppdras" videreføres i spørsmålet presten stiller til den som bærer barnet til dåp: "Vil dere at skal døpes til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og oppdras i den kristne tro?" En ny formulering før fadderformaning fremhever alle døptes kall til vitnesbyrd og tjeneste.

I høringsrunden i fjor kom det sterk kritikk av at høringsutkastet til ny dåpsliturgi ikke tydelig fikk fram hvorfor dåpen er nødvendig. Mange var opptatt av den teologiske forskjellen mellom å betrakte dåpen som en velsignelseshandling og som et sakrament. At det kan være en krevende oppgave å kommunisere dåpens nødvendighet midt i gleden og festen, ga Agder og Telemark biskop og bispedømmeråd uttrykk for:

Renser fra synd

- Selv om døpefonten ikke er stedet for å forkynne arvesynden så den truer feiring og glede, må vi ikke uttrykke oss slik at vi motsier denne. Vår nåværende liturgi sier: ”*Født med menneskeslektens synd og skyld*”. Vi frelses ikke fordi vi bare lever i en verden der det finnes synd og død, men fordi vi også er en del av dette selv, skrev Agder og Telemark bispedømme i sin høringsuttalelse.

I innledningen til det reviderte utkastet til ny dåpsliturgi heter det nå:

Vi er skapt til å leve i fellesskap med Gud, med hverandre og med alt det skapte. Vi fødes inn i en verden der dette fellesskapet er brutt. I dåpen møter Gud oss på ny med sin kjærlighet. Ved vann og Ånd tar Gud oss inn i sin kirke, renser oss fra synd og forener oss med Kristus til nytt liv. En dag skal alt det skapte settes fri og vi vil bli Guds barn fullt og helt.

Bispemøtet og Kirkemøtet

- Dersom det kommer nye presiseringer og revisjoner i møtet i Kirkerådet denne uken, vil de bli innarbeidet i det forslaget som oversendes Bispemøtet i juni til læremessig behandling. De endringer som Bispemøtet gjør vil så bli behandlet i Kirkerådet i høst før et felles forslag sendes til Kirkemøtet, som fatter endelig vedtak om nye liturgier, foreller Hans Arne Akerø.

- [Saksdokument til Kirkerådets møte 27.-29. mai om forslaget til ny dåpsliturgi](#) (pdf)
- [Forslaget til revidert dåpsliturgi i hovedgudstjenesten](#) (pdf)
- [Se alle saksdokumentene til møtet i Kirkerådet 27.- 29. mai](#)

Ber Aasrud oppdage moglegheitene

(27.05.2010)

Jens-Petter Johnsen var i sin tale oppteken av kyrkja treng pengar til meir enn drift. Han meinte at regjeringa ikkje ser ressursbehovet i kyrkja når det gjeld utvikling og fornying. Johnsen streka under at statsråd Rigmor Aasrud har ansvaret for fornyinga i staten - og i kyrkja - og at alt ligg til rette for at ho kan bli ein verkeleg fornyingsminister på det kyrkjelege området.

- Men fornying krev òg pengar. Og det viser seg jo at det er pengar til det politikarane vil. Demokratireforma og pilegrimsatsinga er gode eksempel på det. Den norske kyrkja har ikkje andre pengar til slike fornyingsprosjekt enn det staten løyver, sa Johnsen.

Behovet for fleire stillingar

Leiaren i Kyrkjerådet, Nils-Tore Andersen viste i sin tale mellom anna til lovnader i regjeringserklæringa (Soria Moria 2) som han meinte regjeringa ikkje følgjer opp.

- Diakonien må bli styrkt i Den norske kyrkja. Skal kyrkja bli tatt på alvor må ho vere ei synleg tenande kyrkje. Til dette trengst langt fleire diakonstillingar enn det vi har i dag. På dette punktet er Soria Moria 2 på line med Den norske kyrkja. Men til i dag har vi sett lite frukter av eit politisk uttalt ønskje om å rette merksemd mot diakonien, sa Andersen.

Han tok òg føre seg den aktuelle reforma for gudstenestelivet og utfordra regjeringa til å styrke prestenesta:

- Nedgangen i gudstenestedeltakinga skuldast mellom anna at det har vore færre gudstenester. Frå 2005 til 2008 blei det gjennomført 2.615 færre gudstenester. Det er heilt naudsynt at Den norske kyrkja får fleire stillingsheimlar for prestar, sa Andersen.

- [Les talen til kyrkjerådsdirektør Jens-Petter Johnsen her.](#)
- [Les talen til kyrkjerådsleiar Nils-Tore Andersen her.](#)

Rystet over israelsk maktbruk

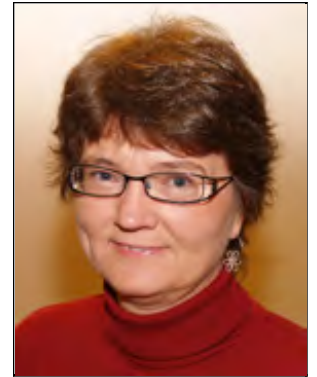
(01.06.2010)

- Å møte sivile aktivister på denne måten kan under ingen omstendigheter forsvares. I dag går våre tanker til de dreptes familier og etterlatte og til Gazas lidende befolkning, sier generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Berit Hagen Agøy (bilde).

- Tragedien skjedde i internasjonalt farvann og angår derfor det internasjonale samfunnet. Vi støtter kravet om en uavhengig og internasjonal gransking av det som skjedde, uttaler generalsekretæren.

- Den tragiske hendelsen viser med all tydelighet at den folkerettsstridige blokaden av Gaza snarest må oppheves. Vi ber norske myndigheter arbeide for at det internasjonale samfunnet intensiverer presset mot Israel for å oppheve blokaden av Gaza, og sikre at sivilbefolkningens prekære humanitære behov blir dekket, sier Hagen Agøy.

Kontaktperson:

Berit Hagen Agøy

Generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke

berit.hagen.agoy@kirken.no

Tlf.: 23 08 12 70

Tivoli-vinner

(02.06.2010)

Kateketen som er ansatt i Borge menighet var tidlig ute med å svare på undersøkelsen og 40-åringen har flere innspill til de som står bak hjemmesiden - Kirkerådets kommunikasjonsavdeling.

- Først og fremst synes jeg at kirken.no er et nettsted som gir mye god informasjon om stort sett det meste av det jeg er ute etter. For øvrig synes jeg dere bør gjøre siden enda lettere å orientere seg på siden det noen ganger kan være vanskelig å finne akkurat det man er ute etter uten å måtte "surfe litt for mye rundt". Men det som er bra er at jeg stort sett alltid finner det jeg leter etter. Jeg kunne imidlertid ønske at sidene ble oppdatert enda litt oftere og da tenker jeg kanskje først og fremst på undersiden til bispedømmerådet.

Svarene på undersøkelsen viser blant annet at tre av fire brukere finner den informasjonen de er ute etter på kirken.no og at nyhetsmeldinger er den viktigste grunnen til at brukerne oppsøker hjemmesiden til Den norske kirke. Mange synes nettsiden kan bli bedre på særlig trosspørsmål og at den kan være vanskelig å orientere seg på.

Kommunikasjonsavdelingen takker alle som deltok i undersøkelsen, og tar gjerne imot flere innspill på hvordan nettsiden kan forbedres. Send epost til siv.thompson@kirken.no

Historisk ordinasjon i Døvekirken

(02.06.2010)

Det er Oslo biskop, Ole Christian M. Kvarme, som forestår den historiske kirkelige handlingen. Døvekirken er del av Den norske kirke og står under ledelse av Oslo biskop.

Arne Lundqvist (49) blir ordinert i Kroken kirke i Tromsø der landets nyeste døvekirke ble innviet for 4 år siden. Han har vokst opp hos døve foreldre og kjenner døvemiljøet fra innsiden selv om han lenge selv hadde hørsel.

Arne Lundqvist har stor tillit i døvemiljøet og har hatt og har flere viktige verv der. De siste to årene har han fullført et studieløp ved Kirkelig Utdanningscenter i Nord (Tromsø) som har ført ham fram til ordinasjon.

Ordinasjonen vil foregå på norsk tegnspråk. Det legges til rette for at de som ikke kan tegnspråk vil få fullt utbytte av gudstjenesten. Gudstjenesten blir både stemmetolket og skrivetolket.

Men det er ikke første gang en døv nordmann blir døveprest. Kjell Omahr Mørk som er ordinert til prestedtjeneste i USA, gjør i dag tjeneste i Oslo døvekirke som kirketjener med noen forkynneroppgaver og av og til som prestevikar.

Ytterligere informasjon:

www.dovekirken.no

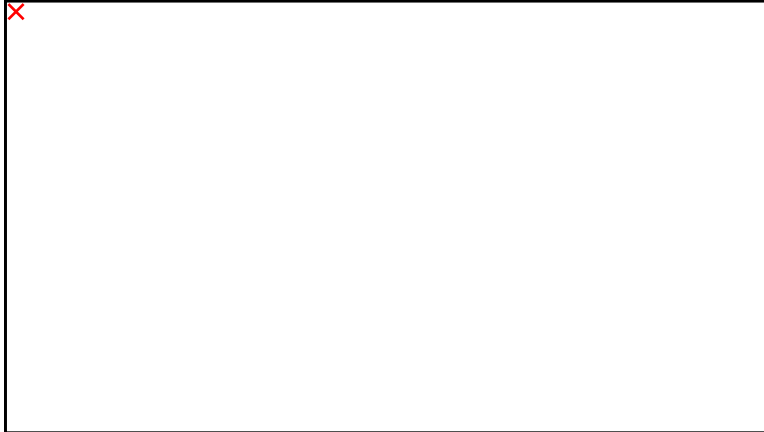
døveprost Roar Bredvei, mobil: 908 58 212

døveprest Per Walle, mobil 958 67 564

ordinand Arne Lundqvist, mobil 991 66 940 (bare sms)

Det er tid for handling mot okkupasjonen

(02.06.2010)

Dei to sentrale kyrkjelege leiarane slår fast at den norske regjeringa no må ta konkrete grep for å medverke til at Israel legg om kursen radikalt.

- Verdssamfunnet kan ikkje lenger berre prate. Mangel på handling er ein hån mot dei lidande i Gaza og medverker til å undergrave internasjonal rett, seier Hagen Agøy og Sommerfeldt.
- Vi er ikkje mot staten Israel, men mot den israelske okkupasjonen. Difor vil vi oppmode til handling mot nettopp okkupasjonen. Vi vil også uttrykke vår støtte til moderate krefter i Israel og israelsk fredsrørsle som ønskjer ein ny politisk kurs, seier Hagen Agøy og Sommerfeldt.

Mellomkyrkjeleg råd og Kirkens Nødhjelp bed om at den norske regjeringa:

1. Ikkje lar statlege fond investere i selskap som medverkar til den ulovlege okkupasjonen, samt rår norsk næringsliv frå å investere i slike selskap.
2. Arbeider for at det ikkje blir importert produkt til Noreg som er produserte av israelske busettarar på palestinsk område. Norske styresmakter må arbeide for å etablere ei merkevereordning som kan gjere dette mogleg.
3. Intensiverar presset mot Israel for å oppheve den folkerettsstridige blokaden av Gaza og sikre at humanitære behov for sivile blir dekte.

Seminar onsdag

Klokka 18.00 onsdag 2. juni blir det arrangert eit seminar om det såkalla "Kairos-Palestina-dokumentet", som blant anna omhandlar krava som er nemnde ovanfor, med Dr. Fr. Jamal Khader (Palestinsk pater i Betlehem og ein av forfattarane av dokumentet), Berit Hagen Agøy og Line Khateeb på Litteraturhuset i Oslo.

Kontaktpersonar:

Generalsekretær Atle Sommerfeldt i Kirkens Nødhjelp,
tlf: 917 55 112, as@nca.no

Generalsekretær Berit Hagen Agøy i Mellomkyrkjeleg råd,
tlf: 993 20 792, bha@kirken.no

Bispemøtet tar stilling til ny liturgi

(09.06.2010)

På Kirkerådets mai-møte ble siste hånd lagt på formuleringene i utkastene til nye liturgier. På et ekstraordinært Bispemøte 15.-16. juni skal biskopene gjennomgå de framlagte tekstene før disse går videre til behandling på Kirkemøtet i november 2010. Det er Kirkemøtet som har myndighet til å vedta nye liturgier i Den norske kirke, men innføring av nye liturgier er læresaker og i læresaker spiller Bispemøtet en sentral rolle.

Bispemøtet har vært en aktiv part i den omfattende saksbehandlingen av kirkens gudstjenestereform de seneste fire årene. Nå er tiden kommet for konklusjoner. Endelig vedtak om innføring av ny ordning for hovedgudstjenesten skjer først på Kirkemøtet i april 2011. Det gir mulighet for ny konsultasjon med Bispemøtet etter at Kirkemøtet i november 2010 har sagt sitt.

Årets kirkemøte skal etter planen ta stilling til ny ordning for hovedgudstjenesten, ny dåpsliturgi og ny tekstbok for Den norske kirke.

Tekstboken omfatter de bibeltekstene som leses ved gudstjenestene gjennom kirkeåret. Nåværende tekstbok har to tekstrekker som benyttes annethvert år. Forslaget til ny tekstbok legger opp til et nytt tekstrekkesystem og utvider antallet tekster til å dekke tre år. Antallet bibeltekster i Tekstboken økes av den grunn fra 480 til 720.

Bispemøtet 15.-16. juni finner sted på Voksenåsen Kultur- og konferansehotell i Oslo (Ullveien 4).

Kontaktperson:

Generalsekretær i Bispemøtet, Christofer Solbakken, tlf. 95 11 99 46

E-post: cso@kirken.no

- [Se dokumenter til møtet i Bispemøtet 15.-16. juni](#)
- Se også www.kirken.no/gudstjeneste
- [Regler for saksbehandling i liturgisaker](#)

- [Fornyelse og gjenkjennelse](#) (nyhetssak på www.kirken.no 2. mars 2010)

Studietur til Finnmark

(11.06.2010)

I møter med samiske institusjoner og representanter fra lokalkirken i Indre Finnmark og Alta, fikk ledergruppen 8.-10. juni aktuell orientering om hva som skjer i kirke og samfunn i Finnmark. Foranledningen til reisen var at Kirkemøtet 2010 skal drøfte en [Strategiplan for samisk kirkeliv](#).

- Den samiske kulturen har dype religiøse røtter og en sterk tilknytning til kristen tro. Samtidig bærer vi med oss at kirken som institusjon ikke bare har en historie å være stolt av når det gjelder samene, sier Jens-Petter Johnsen.

Et av møtene satte også fokus på den kvenske minoritetens situasjon og behov knyttet til kirkelivet.

Fra besøket i Samisk vitenskapsbygg/Diehtosiida i Kautokeino. Her møtte ledergruppen representanter fra Samisk Høgskole og Gáldu kompetansesenter for urfolks rettigheter.

Generalsekretær Tore Johnsen i Samisk kirkeråd ser fram til at Kirkemøtet til høsten drøfter Strategiplan for samisk kirkeliv:

- Kirkemøtets vedtak i denne saken blir en viktig begivenhet. Det er første gang Kirkemøtet tar for seg et dokument for samisk kirkeliv som forholder seg til hele bredden av Den norske kirkes virksomhet, sier han

Strategiplanen munner ut en offensiv handlingsplan for perioden 2012-2016.

- Inntrykkene fra turen synliggjør språk, rekruttering og kompetansebygging som hovedutfordringer for samisk kirkeliv. Samtidig er det mangel på ressurser i det samiske kirkelivet. Vi har satt store mål i forslaget til Strategiplan for samisk kirkeliv, men disse målene stiller krav til at økonomiske ressurser følger planen, sier Tore Johnsen.

Kirkerådsdirektør Jens-Petter Johnsen i elvebåt ved Karasjok. Etter elvebåtturen, som ble arrangert av Jon Nystad, fikk ledergruppen servert middag i en lavvo sammen med Nystads familie (bildet under). Alle fotos: Kari Winger Karlsen.

Returpunkt: Ungdommens kyrkjemøte

(14.06.2010)

- [Sjå saksdokumenta til Ungdommens kyrkjemøte her](#)
- [Sjå bilete frå Ungdommens kyrkjemøte her](#)
 - [Bileta kan hentast i trykk-kvalitet her](#)
- [Delegatar og observatørar på Ungdommens kyrkjemøte 2010](#)

- Det at logoen har fått form av eit resirkuleringsmerke gir meining på fleire plan, seier Randi Langkaas, rådgjevar for ungdomsspørsmål i Kyrkjerådet. - Misjon er hovudtema på årets UKM, og vi vil at ungdom som kjem til kyrkja, skal sjå at det er bruk for dei. Dei får noko som dei skal gi vidare. Samstundes skal dei få innsikt i at det er lenge sidan misjon var einvegskøyring frå nord mot sør. No er nord blitt eit mottakspunkt for misjon frå sør. Kyrkja blir resirkulert!

- *Kvifor blir misjon sett på dagsordenen no?*

- Den norske kyrkja seier i målformuleringa si at ho skal vere ei misjonerande kyrkje. Og i den nye *Plan for trusopplæring* står det at barn og unge må få høve til å erfare at kyrkja og dei sjølve er ein del av ein global fellesskap med eit verdsvidt oppdrag. I år blir det òg markert at det er 100 år sidan

den banebrytande misjonskonferansen i Edinburgh. Det gir høve til å snakke om kva misjon er i vår tid.

- *Og kva for anna meining har resirkuleringsmerket for UKM 2010?*

- Det syner sjølvsagt at heile UKM har ein miljøvennlig profil. Vi brukar resirkulert papir og gjenbrukar alt frå gamle syltetøyglas til velbrukte pilegrimsstavar, seier Langkaas.

Av andre postar på programmet vil ho peike på ein sak som gjeld ungdomsdemokratiet i kyrkja, og korleis ein kan sikre at det har ei god demokratisk forankring i alle ledd. Dessutan gler ho seg til ei mini-pilegrimsvandring og sankthansfeiring i hagen til biskopen.

UKM set i år ny rekord i talet på delegatar. 46 ungdommar frå alle bispedømme og fleire organisasjonar har røysterett på møtet. På opningsdagen kjem det til å vere 90 menneske til stades, inkludert statsråd, kyrkjerådsleiar, kyrkjerådsdirektør, diverse generalsekretærar og andre staselege folk.

UKM arrangerast i dagane 21.-25. juni på Toneheim folkehøgskole i Hamar.

- [Delegatar og observatørar på Ungdommens kyrkjemøte 2010](#)
- [Les meir om Ungdommens kyrkjemøte her.](#)

Kontaktpersonar for meir informasjon:

Ungdomsrådgjevar Randi Langkaas, mob. 97170039.

Informasjonsmann Vidar Kristensen, mob. 95777525.

Behold skattefradraget

(15.06.2010)

Hvert år gis det betydelige midler til arbeid gjennom Den norske kirke. I fjor ga kirkens medlemmer i overkant av 250 millioner kroner til blant annet internasjonalt og humanitært arbeid og bistand. 53 av de 250 millionene ble gitt gjennom ordningen skattefrie gaver til frivillige organisasjoner.

Gerd Karin Røsæg er assisterende direktør i Kirkerådet, og hun er opptatt av at forholdene ikke endres for giverne.

- Dette har vært en god ordning som vi tydelig ser at mange av giverne setter pris på. Når så mye som hver femte krone gis med skattefritak, er vi bekymret for at giverne vil bli færre og inntektene mindre til dette viktige arbeidet som gjøres ene og alene med frivillige gaver.

Vesentlige summer

Hele ordningen med skattefrie gaver omfatter på landsbasis en halv million givere og gavebeløp på i overkant av to milliarder kroner. Til sammen utgjør dette en viktig finansieringskilde for frivillig arbeid i Norge. Tall innhentet av [Frivillighet Norge](#) viser at 22,5 prosent av de totale inntektene i tros- og livssynsorganisasjoner som deltar i ordningen - og da er Den norske kirke ikke regnet med - er gaver gitt gjennom denne ordningen.

- Denne skattefradragordningen gir et viktig statlig signal om støtte til frivillig arbeid. I det lokale menighetsarbeidet er slike midler særlig viktige for arbeidet blant barn og unge og menighetenes diakonale arbeid. Vi i Kirkerådet vil sterkt understreke ordningens betydning for lokalt menighetsarbeid, og ønsker at ordningen videreføres med de justeringer som er nødvendige i forhold til ESA's (EØS' overvåkingsorgan) uttalelse, fortsetter Røsæg.

Kirkerådet har i dag sendt et brev til Finansdepartementet hvor de påpeker at for Den norske kirke utgjør gaver gitt gjennom denne ordningen 20% av de samlede frivillige gaveinntektene, og ber om at ordningen må videreføres.

[Her er brevet fra Kirkerådet til Finansdepartementet.](#)

Kontaktperson:

Gerd Karin Røsæg, epost gkr@kirken.no, telefon 23 08 12 40

Ny veg til kantorkompetanse

(16.06.2010)

- Det handlar om å legge kyrkjemusikalsk fordjuping inn i den instrumentale vidareutdanninga i form av eit valfag i kyrkjemusikk som gir 30 studiepoeng. Tilbodet er retta mot studentar som har ein bachelorgrad i klassisk eller rytmisk klaverspel, og som tek eit års instrumental fordjuping med orgel som hovudinstrument, fortel Knut Sellevoll. Han er kantor i Madlamark kyrkje i Stavanger og er ein av dei tre som har utarbeidd studieplanen for det nye valfaget i kyrkjemusikk.

- For nokre år sidan vedtok Kyrkjemøtet at det var ønskeleg å få til ulike vegar til godkjent kantorutdanning. Etter at kyrkjemusikkutdanninga i Stavanger blei lagt ned i 2004 på grunn av økonomiske kutt, har vi som tidlegare underviste på dette studiet, vore på leiting etter eit alternativ. No har det opna seg ein veg gjennom dette valfaget. KA og Musikernes fellesorganisasjon (MFO) har vore støttespelarar. KA går inn og finansierer ordninga med 200 000 kroner i året i ein forsøksperiode på tre år, fortel Sellevoll.

Emna det blir undervist i er liturgikk, hymnologi, orgelkunnskap, kyrkjemusikkhistorie, kyrjekunnskap og kyrkjemusikalsk praksis i eit emne kalla kyrkjemusikkforum. Valfaget høyrer inn under Institutt for musikk og dans.

Tilbodet startar opp frå hausten 2010. Søknadsfristen er sett til 18. juni.

For informasjon, søknadsfristar og søknadsskjema, bruk denne lenkja:

[Universitetet i Stavanger - Enheter på 30 studiepoeng](#)

Bispemøtet anbefaler liturgivedtak

(17.06.2010)

Dette framgår av protokollen fra Bispemøtet 14.-16. juni. - Det ser ut til at det er mulig å skape samling om det nye liturgiske materialet, sier Bispemøtets preses Olav Skjevesland.

Bispemøtet har gjennomgått det nye liturgiske materialet som Kirkerådet vil legge fram for Kirkemøtet i november 2010, - med endelig vedtak på Kirkemøtet våren 2011. Etter Kirkemøtets forretningsorden og saksbehandlingsregler for liturgisaker, gir Bispemøtet uttalelse før slike saker fremmes for Kirkemøtet.

Eierskap til gudstjenestefeiringen

Biskop Skjevesland omtaler gudstjenestereformen som en kultur-reform mer enn en liturgitekstreform. Han tror gudstjenestereformen har fungert som et "liturgikurs" i menighetene og bidratt til økt interesse for gudstjenesten.

- Prosessen fram mot nye liturgier fremmer hele menighetens eierskap til gudstjenestefeiringen. Det er positivt, sier Skjevesland.

Til utkastet til ny ordning for hovedgudstjenesten vedtok Bispemøtet en rekke konkrete endringer. Biskopene peker blant annet på at *"bestemmelser knyttet til liturgiene har et omfang som virker unødig stort og fremstår uoversiktlig"*. Bispemøtet anbefaler at omfanget av de såkalte "rubrikkene", altså hva som skal reguleres og omtales i bestemmelser, blir redusert.

Når det gjelder forslaget til ny dåpsliturgi, har Bispemøtet endret ordlyden i flere av leddene. Dåpsliturgienns innledning "Mottakelse til dåp" hadde denne formen i vedtaket fra Kirkerådets møte 28. mai i år:

L I Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn.

Ved dåp av barn

L Vi skal i dag feire dåp i Guds hus. Med takk og glede tar menigheten imot barnet/barna som dere, foreldre og faddere, bringer til Gud i dåpen.

Ved dåp av større barn, unge eller voksne

L Vi skal i dag feire dåp i Guds hus. Med takk og glede tar menigheten imot deg/dere som er

kommet hit for å bli døpt.

L Vi er skapt til å leve i fellesskap med Gud, med hverandre og med alt det skapte. Det er i Gud vi lever, beveger oss og er til. Samtidig tilhører vi en verden underlagt syndens og dødens lov. I dåpen møter Gud oss med kjærlighet og nåde. Ved vann og Ånd gir Gud oss del i sin frelse og forener oss med Kristus til nytt liv.

Bispemøtet vedtok følgende ordlyd:

L I Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn.

Ved dåp av barn

L Gud har skapt oss til fellesskap med seg. Med takk og glede tar menigheten i mot barnet/barna som i dag bringes til Guds hus for å bli døpt.

Ved dåp av større barn, unge eller voksne

L Gud har skapt oss til fellesskap med seg. Med takk og glede tar menigheten i mot deg/dere som i dag er kommet til Guds hus for å bli døpt.

L Dåpen er et hellig mysterium der Gud frelser oss fra synd og skyld, forener oss med Kristus til et nytt liv og innlemmer oss i sin kristne kirke. Etter sitt ord og løfte vil Gud ta imot oss i dåpen.

Prøveperiode for ny tekstbok

Årets kirkemøte skal etter planen ta stilling til ny ordning for hovedgudstjenesten, ny dåpsliturgi og ny tekstbok for Den norske kirke. Tekstboken omfatter de bibeltekstene som leses ved gudstjenestene gjennom kirkeåret. Nåværende tekstbok har to tekstrekker som benyttes annethvert år. Forslaget til ny tekstbok legger opp til et nytt tekstrekkesystem og utvider antallet tekster til å dekke tre år. Bispemøtet forutsetter i sitt vedtak at tekstboken kvalitetssikres gjennom en utprøvningsperiode som omfatter alle tre tekstrekker.

- [Se utkast til ny dåpsliturgi](#) (Kirkerådets vedtak av 28. mai 2010 med endringer vedtatt i Bispemøtet 16. juni 2010 - Korrekturversjon – med forbehold om feil.
- [Mer om gudstjenestereformen her](#)

UKM har startet årets reise

(22.06.2010)

Lite ved UKM 2010 legger opp til å holde seg i ro. Endringsviljen er stor. Det gjelder å lære av tidligere feilgrep og med stort pågangsmot ta fatt på en ny etappe av kirkens lange reise. Jenny Skumsnes Moe brukte kirkens tidligere holdning til samene som eksempel:

- Før gikk man over land og strand, man kjempet mot eller tilpasset seg det ukjente eller de ukjente man møtte. En kamp om dominans og for å spre sin egen kultur. Det skjedde og i møte mellom Den norske kirke og samisk kultur, der misjonen ikke nødvendigvis ble en formidling og planting av Guds ord og verdier, men i større grad et felttog mellom stat og kirke for å sikre land, eksportere og påtvinge en sørnorsk levestil og tanker om hva som var bra, sa Skumsnes Moe.

Nå skal UKM komme med en høringsuttalelse om den nye planen for samisk kirkeliv, og lederen i Utvalg for ungdomsspørsmål kommenterte:

- Som delegater kan spørsmålet melde seg: men hvem er jeg til å mene noe om dette? Svaret er enkelt, og gjelder hver eneste sak vi skal bryne våre små snart grå på: du er ung og i Den norske kirke. Du har erfaringer, engasjement for forskjellige ting. Og forhåpentligvis og nysgjerrighet på hvordan vi kan bringe fram den samiske kirkekulturen, slik at den kan prege resten av kirka.

Jenny Skumsnes Moe (t.v.) og Rigmor Aasrud holdt hver sin tale under åpningen av UKM.

Snakk godt om kirken

Statsråd Rigmor Aasrud talte også under åpningen av UKM på Hamar mandag ettermiddag. Hun var opptatt av ungdomsdemokratiet, og uttrykte forventning til hva behandlingen av dette temaet på UKM kan bidra til. Hun mente dessuten at UKM-generasjonen har en viktig rolle når det gjelder rekruttering til kirkelige stillinger:

- Uten et godt omdømme er det vanskelig å få oppslutning om kirkens handlinger og tjeneste. Uten et godt omdømme er det vanskelig å rekruttere nye til tjeneste. Prester og andre kirkelig tilsatte har et stort ansvar for å snakke godt om tjenesten sin og kalle andre til tjeneste. De har et bredt nedslagsfelt og står sentralt i lokalsamfunnet. Men slik jeg ser det, har dere et vel så bredt nedslagsfelt, og kanskje et enda viktigere nedslagsfelt. Dette gjør dere til sentrale brikker i rekrutteringspuslespillet. Dere er selv ungdom, og dere kjenner ungdommens koder og språk. Det at dere snakker vel om kirken, som arbeidsplass, som gudstjenestefeirende fellesskap, som sted for å øve demokratisk innflytelse og som et godt sted for rett og slett å være ungdom, er derfor av avgjørende betydning for kirkens fremtid, sa statsråden.

De viktigste sakene som står på UKMs dagsorden i dagene fram til fredag, handler om misjon i dag, om etiske sider ved kirkelige fondsinvesteringer, om kirkens utfordringer når det gjelder hiv og aids, om forankringen av det kirkelige ungdomsdemokratiet, og om strategier for ungdomsarbeid i Plan for samisk kirkeliv. Det er store og betydningsfulle saker, og det gjelder å komme videre. Som samene sier det: - - *Jod̄i lea buoret go oru.*

- [Les talen til Jenny Skumsnes Moe](#)
- [Les talen til Rigmor Aasrud](#)

[Les mer om UKM 2010.](#)

Kyrkjefond må ikkje svikte fattige land

(23.06.2010)

Ei av sakene på UKM har namnet "Kyrkjepengar i skatteparadis". Der er det mellom anna fokus på at Opplysningsvesenets fond (OVF) kan investere i hedgefond. Slike fond er ofte registrerte i såkalla skatteparadis, det vil seie land som har særskilt gunstige skattelover og der andre land ofte har avgrensa tilgang på innsyn.

Då saka blei drøfta i plenum første gongen, etterlyste Katrine Lind-Solstad ei utdjuing av kva det tyer når det står i retningslinene for investeringane til OVF at pengane skal plasserast i samsvar med dei etiske grunnhaldningane til Den norske kyrkja.

- Kva er dei etiske grunnhaldningane til Den norske kyrkja? spurte ho. - Så lengje haldningane ikkje er nedfelt i noko dokument eller vedteke av Kyrkjemøtet, er det vanskeleg å vite kva som ligg i ei slik formulering. Innhaldet forsvinn lett i ein tåkeim. Det er mange gode konkretiseringar i dei etiske retningslinene til OVF, men problemet med at ressursar blir tappa frå fattige land, er for eksempel ikkje nemnt. Og så lengje fondet kan investere i hedgefond, er det vanskeleg å kontrollere om fondet følgjer sine eigne etiske reglar fullt ut.

Rettvis fordeling

Lind-Solstad seier at ho er glad for at OVF viser at dei tek retningslinene på alvor, slik som då dei i mai stemte mot Statoils planar om satsing på oljeutvinning frå tjæresand.

- OVF skal forvalte kapitalen sin slik at det kjem Den norske kyrkja til gode, men det bør òg vere eit krav at investeringane kjem til gode dei lokalsamfunna og landa der verdiskapinga skjer. Det bør vere eit tydeleg fokus på rettvis fordeling av verdiskapinga. Den norske kyrkja må spørje seg om vi vil ha pengar som kjem frå investeringar som er med på å halde oppe urettvise system, seier Katrine Lind-Solstad.

Ho representerar Sør-Hålogaland bispedømme på UKM for sjette gong, så ho er ein av dei desiderte UKM-veteranane. Om eit år er ho ferdig med teologistudiet.

- Eg har vore engasjert av etikkfaget i studiet, men det er eit sabla vanskeleg fag. Eg tenkjer at jo vanskelegare ei sak er, di viktigare er det at problemstillingane kjem fram i lyset og blir drøfta.

Sakene heng saman

Lind-Solstad er komitéleiar for ei anna sak på UKM, "Kyrkja, kropp og hiv". Ho ser klare samanhengar mellom denne saka og "Kyrkjepengar i skatteparadis".

- Begge sakene handlar om strukturar, makt og pengar, og om korleis vi forvaltar ressursane våre. OVF kan for eksempel investere i hiv-medisinar. Kanskje Kyrkjemøtet bør oppmode til slike investeringar? Kyrkja er jo ikkje i posisjon til å krevje noko som helst av OVF, men å komme med oppmodingar kan kyrkja sjølv sagt gjere, seier representanten frå Sør-Hålogaland.

[Les meir om Ungdommens kyrkjemøte.](#)

- Inn- og utmelding skal være enkelt

(24.06.2010)

Stortingsrepresentant Bente Thorsen (FrP) leverte 17. juni [et skriftlig spørsmål til fornyings-, administrasjons- og kirkeministeren](#) om å forenkle rutineene for dem som vil melde seg inn i Den norske kirke. Avdelingsdirektør Ole Inge Bekkelund i Kirkerådet har forståelse for Thorsens anliggende.

- Det er grunn til å se nærmere på formuleringen i Kirkelovens § 3, pkt. 8 der det heter "[Innmelding i og utmelding av Den norske kirke skjer ved personlig henvendelse til kirkebokføreren på bostedet. Utmelding kan også skje skriftlig.](#)"

Thorsen mener både innmelding og utmelding må kunne skje ved skriftlig henvendelse. Kirkekontorenes begrensede åpningstid er en grunn til å åpne for dette, sier Bekkelund.

Han understreker at Kirkerådets oppfatter inn- og utmelding av tros- og livssynssamfunn som viktige handlinger som må beskyttes av formelle ordninger for å hindre feil og misbruk.

- Medlemskap er avhengig av dåp. Derfor spørres enhver som vil melde seg inn i Den norske kirke om å dokumentere sin dåp. Vedkommende skal også bekrefte at han eller hun ikke har medlemskap i noe annet tros- eller livssynssamfunn i Norge. Men at dette nødvendigvis må skje ved personlig frammøte, kan nok være for lite fleksibelt, sier Bekkelund.

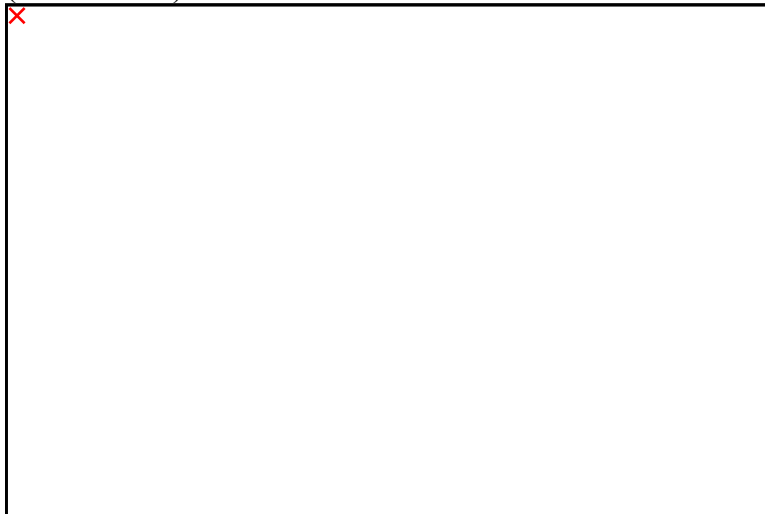
Den norske kirkes medlemsregister har fått en del kritikk fordi personer som aldri har vært kirkemedlemmer finner navnet sitt i medlemslistene. Foran kirkevalget 2009 ble det ryddet kraftig opp i medlemsregisteret ved at feilsendte valgkort ble returnert til Kirkerådets registeravdeling. Medlemsregisteret ble i fjor etablert på en ny sentral database der korrigeringer skjer direkte fra alle menighetskontorene i et web-grensesnitt. Dette har eliminert noen av de feilkildene som plaget medlemsregistert tidligere.

I Kirkerådet arbeides det for tiden med samordning av ajourholdet av Den norske kirkes medlemsregister og prestenes føring av kirkelige handlinger i Kirkeboken.

- [Forskrift om innmelding i og utmelding av Den norske kirke](#)

UKM-delegatene omfavner misjon

(25.06.2010)

- Misjon er noe vi har omfavnet på UKM, noe vi virkelig har tatt til oss, sier Kristin Mørreaunet. Hun har vært komitéleder for saken "Kom - og gå!" Kristin kommer fra Melhus i Sør-Trøndelag og sitter i Den norske kirkes Utvalg for ungdomsspørsmål (Ufung).

- For meg handler misjon mye om dynamikken mellom det å komme og gå. Vi kan aldri skille de to tingene, men må gjøre begge deler. Vi kommer til kirken, til fellesskapet, til Jesus og sendes ut sammen med Jesus til våre medmennesker. Jeg synes det er fint at vi har sagt noe om at vi som kirke ikke kan velge bort misjon, sier Mørreaunet.

I vedtaket fra UKM står det: "Slik vi blir døpt på grunn av dåps- og misjonsbefalingen, blir vi også døpt til selv å ta del i denne. Vi har som døpte og kristne en identitet som 'personer som er sendt'... Jesu ord om å gi videre det vi selv har fått, står uansett fast. Misjon er å dele evangeliet med andre mennesker på de måter vi kan." Det blir også pekt på at misjon og diakoni er nært knyttet sammen.

Det blir understreket at misjon må skje på en respektfull og likeverdig måte. En må være tydelig på eget ståsted uten å presse seg på andre.

I vedtaket blir det også sagt: "De kristne organisasjonene har mye erfaring og kompetanse på feltet misjon. Mange kristne barne- og ungdomsorganisasjoner ønsker et tettere samarbeid med Den norske kirke. Vi mener at slikt samarbeid bør prege alle lokale menigheter og alt ungdomsarbeid."

Vedtaket peker på at misjon ikke lenger er noe som går "fra Vesten til resten". I dag dreier det seg om samarbeid i den verdensvide kirke for å nå videre ut sammen. Misjon er noe som skjer i alle retninger: "Vi døpes ikke bare inn i vår lokale menighet eller Den norske kirke, men inn i et verdensvidt fellesskap hvor Jesus Kristus er den som knytter oss sammen. Kirker andre steder i verden vokser, og vi trenger å ta del i deres erfaringer", blir det sagt.

- Alle vi som deltar på UKM oppfordrer hverandre til å ta engasjementet for misjon med oss tilbake til våre egne menigheter og organisasjoner. Jeg håper sterkt at misjon ikke bare blir noe vi snakker om, men noe som vi gjør i praksis. Det vi har uttrykt på Ungdommens kirkemøte, utfordrer meg til å være i bevegelse som kristen, til ikke å stagnere. Som kristne er vi skapt til å være i bevegelse, sier Kristin Mørreaunet.

Etterlengtet religionspolitisk utvalg

(25.06.2010)

Dette sier direktør Jens-Petter Johnsen i Kirkerådet. Han synes regjeringens utvalg for gjennomgang av tros- og livssynspolitikken er bredt og godt sammensatt, men han savner en representant for den nasjonale ledelsen i Den norske kirke i utvalget. Utvalget som kulturminister Anniken Huitfeldt presenterte i dag, ledes av generalsekretær **Sturla Stålsett** (46) i Kirkens bymisjon. Nestleder er **Bente Sandvik** (52) fagsjef i Human-Etisk Forbund og leder av Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn.

- Det er sterkt beklagelig at kulturministeren ikke har funnet plass til en sentral kirkeleder i utvalget. Den brede religionspolitiske debatten går parallelt med prosessen mot å løse båndene mellom kirke og stat. Alle endringer i kirke-stat-relasjonen har betydning for andre tros- og livssynssamfunn her i landet. Dette hadde jeg forventet at kulturministeren ville gjenspeile tydeligere i sammensetningen av utvalget, sier Jens-Petter Johnsen (bilde).

Grunnlovsendringer på vei

I utvalgets mandat heter det at avtalen mellom de politiske partiene på Stortinget om statskirkeordningen (10. april 2008) skal legges til grunn for utredningen. Den avtalen inneholder forslag til grunnlovsformuleringer som gjør at religionsfrihetsprinsippet og likebehandling mellom trossamfunnene blir sterkere fremhevet i Grunnloven:

I [avtalen mellom de politiske partiene på Stortinget om statskirkeordningen av 10. april 2008](#) går man inn for at Grunnlovens § 16 endres til: *"Alle Indvaanere af Riget have fri Religionsøvelse. Den norske Kirke, en evangelisk-luthersk kirke, forbliver Norges Folkekirke og understøttes som saadan af Staten. Nærmere Bestemmelser om dens Ordning fastsættes ved Lov. Alle Tros- og Livssynssamfund skal understøttes paa lige Linje."*

Religionsfriheten og menneskerettighetene

Mandatet til regjeringens nyopprettede utvalg er også å drøfte hvilke vilkår det kan eller bør stilles for økonomisk støtte til tros- og livssynssamfunn.

[I et brev fra åtte ledere for religions- og livssynssamfunn i Norge til statsminister Jens Stoltenberg](#)

[29. april 2009](#), ble en religionspolitisk utredning etterlyst. Lederne pekte blant annet på at regjeringen må se nærmere på rettighetskollisjoner i forholdet mellom religionsfrihet og andre menneskerettigheter.

- I religionspolitiske debatter står denne rettighetskollisjonen sentralt. Menneskerettighetene må ligge til grunn når staten tar stilling til hva slags virksomhet som har krav på offentlig støtte. Men vi må advare mot en samfunnsutvikling som pålegger religiøse samfunn å etterleve det som til enhver tid oppfattes som politisk korrekt, sier Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen.

Han håper ikke medlemmene i regjeringens religionspolitiske utvalg har ambisjoner om å løse rettighetskonflikten mellom religionsfrihet og andre menneskerettigheter en gang for alle.

- Noen prinsipper bør gås opp, men spenningen mellom den religiøse og den politiske dagsordenen kan ikke løses. Derimot kan uforsiktige pennestrøk i det religionspolitiske arbeidet få store skadevirkninger, sier Johnsen.

Utvalget skal videre blant annet vurdere hvordan tros- og livssynspolitikken påvirker integreringsarbeidet og hvilket rom religiøs aktivitet skal gis i offentlige institusjoner.

Utvalget skal legge fram sin utredning innen utgangen av 2012.

I tillegg til leder og nestleder har det regjeringsoppnevnte utvalget disse medlemmene:

Jan F. Bernt, Bergen (63) Professor, Det juridiske fakultet, UiB.

Ingunn Folkestad Breistein, Kristiansand (47) Førsteamanuensis Ansgar teologiske Høyskole i Kristiansand.

Ottar Grepstad, Volda (57) Forfatter og direktør for Nynorsk Kultursentrum.

Valgerd Svarstad Haugland, Asker (54) Kirkeverge i Oslo.

Lavleen Kaur, Oslo (33) Stipendiat, Inst. for kriminologi og retts sosiologi, UiO.

Oddbjørn Leirvik, Oslo (59) Professor i interreligiøse studier, Det teologiske fakultet UiO.

Guri Melby, Trondheim (28) Lektor ved Høyskolen i Sør- Trøndelag.

Rolf Reikvam, Sørumsund (62) Selvstendig næringsdrivende.

Hege Fjellheim Sarre, Karasjok (47) Underdirektør i Sametinget.

Rune Skjælaaen, Bergen (56) Sykehusprest Haraldsplass diakonale sykehus.

Tove Strand, Oslo (64), Direktør Ullevål universitetssykehus.

Shoaib Sultan, Oslo (37) Generalsekretær Islamsk Råd Norge.

Margareta Tumidajewicz, Oslo (26) Rådgiver Oslo katolske bispedømme.

• [Utvalgets mandat](#)

• [Se pressemelding fra Kulturdepartementet om opprettelsen av utvalget](#)

Kontaktperson:

Jens-Petter Johnsen, direktør i Kirkerådet

jens.petter.johnsen@kirken.no

Tlf.: 48 99 12 10

• [Norge trenger en religions- og livssynspolitikk](#)
(nyhetssak på www.kirken.no 4. mai 2009)

• [Avtalen mellom de politiske partiene på Stortinget 10. april 2008](#)

Stabile dåpstall i Den norske kirke

(05.07.2010)

Dåpstallene går ned, har avisene skrevet den siste tiden etter at SSB presenterte sin [Kostra-statistikk](#). Fra 70,4 prosent i 2008 til 67,8 prosent i fjor. Men spør du en som er medlem i Den norske kirke, er det overveiende sannsynlig at han eller hun døper barnet sitt.

- Jeg synes det er naturlig at barna er med i lokalmiljøet når vi bor på et lite sted som Svartskog i Oppegård. Vi er ikke så veldig kirkeaktive, men synes det er mye viktig oppdragelse gjennom å være med i kirken, forteller Thomas Sjøvold.

Sammen med kona Reda døpte de minstejenta Margrethe 4. juli i Oppegård kirke. Thomas er medlem i Den norske kirke, Reda er katolikk, men likevel glad for at Margrethe og storesøster Helene Ona er døpte medlemmer i Den norske kirke.

- Navnefest var ikke noe alternativ for oss, vi vil ha en kirkelig markering av barna våre. Personlig synes jeg også man skal ha en tro for å døpe, det bør være en handling med mening når man bærer barnet til dåp.

Thomas er ikke så streng når det gjelder hvem som velger kirkelig dåp for barnet sitt.

- Jeg synes ikke det er nødvendig med en personlig tro, med statskirkeordningen vi har i Norge der terskelen er lav, skal kirken være en folkekirke med plass til alle.

Margrethe får en god start på livet i Oppegård kirke. (Foto: Kirkerådet)

En god opplevelse

Thomas og Reda er altså typiske for et norsk par med et nyfødt barn, en eller to av foreldrene er medlem i Den norske kirke og da ikles barnet dåpskjole og familie inviteres til kirke en søndag kl 11. Seniorrådgiver Per Tanggaard i Kirkerådet forteller at omtrent ni av ti medlemmer i Den norske kirke døper barna sine.

- Denne oppslutningen på nær 90 prosent er nesten like stor enten man bor i Oslo eller en liten bygd på landet, og den har vært det i lang tid. Nedgangen i dåpstallene i forhold til folketallet har for en stor del sammenheng med at stadig flere av de fødte har foreldre fra andre religioner og trossamfunn.

Tanggaard erfarer også at mange blir positivt overrasket over seremonien i kirken.

- Tegn kan tyde på at kirkens medlemmer i sterkere grad enn de gjorde for noen år siden, uttrykker glede og takknemlighet over at de kan få sitt barn døpt. Det er ikke bare en tradisjon, men noe de selv gjerne ønsker, og de inviterer familie og venner til kirken. Tidligere var det mer flaut å døpe sitt barn, foreldrene var mer usikre og tilbakeholdne. Det er det sikkert mange som er i dag også, men vi ser at de kommer med frimodighet, og mange uttrykker at de fikk en fin opplevelse som er mer positiv enn det de i utgangspunktet hadde trodd. Vi registrerer at prestenes møte og samtale med dåpsforeldrene betyr mye.

Hjelp til valg senere i livet

Thomas og Reda døpte storesøster Helene Ona i Sofiemyr kirke på Kolbotn, og føler seg mindre stresset på dagen i dag enn de gjorde for snart fire år siden.

- Vi var nok mer nervøse den gangen, da var alt nytt for oss, og vi kjente ikke til kirken og presten på den måten som vi gjør i dag. Nå er vi litt tryggere på både menigheten og presten og var ikke i tvil om at det ble dåp også på Margrethe.

En del foreldre velger å ikke døpe nykomlingen fordi barnet selv skal få velge tro og retning på livet når det blir ung og tar stilling til konfirmasjon. For Sjøvold-paret er ikke dette en problemstilling.

- Hun kan likevel velge når hun blir større. Det viktigste for oss er at vi gjennom dåpen overfører verdiene våre til henne, her på Svartskog skal hun gå på søndagsskole og lære om den kristne tro, så er det opp til henne å velge hva hun vil når hun blir større.

Sokneprest Anne-Marit Rud Tjernæs, fadder Herman Aanesen, Margrethe som løftes av Andrius Lescauskas, Thomas, Helene Ona og Reda Sjøvold. (Foto: Kirkerådet)

Regjeringen foreslår hjemmel til å innhente politiattest

(05.07.2010)

Lovhjemmelen som nå foreslås tatt inn i kirkeloven, er en hjemmel KA - Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon har arbeidet for i lang tid. I en kommentar på www.ka.no hilser KA forslaget med glede.

- Det finnes allerede slike hjemler innenfor barnehagesektoren, skolefritidsordning (SFO), grunnskole, videregående skole og for frivillige organisasjoner. KA har ment at Den norske kirke, med bl.a. et omfattende trosopplæringsarbeid blant barn, også burde hatt denne muligheten, melder www.ka.no.

Gravferdslov tilpasset et multireligiøst samfunn

De mest omfattende endringsforslagene ligger i gravferdsloven. Forslagene kommer som en følge av bl.a. behandlingen av [St.meld. nr. 17 \(2007–2008\) Staten og Den norske kirke](#), der det ble varslet en gjennomgang av gravferdsloven med sikte på å legge bedre til rette for religiøse og livssynsmessige minoriteters behov ved gravferd.

Et kontaktforum vedrørende gravferd for de ulike tros- og livssynssamfunn foreslås ved dette nye (tredje) leddet i Gravferdsloven § 23.

Den som har forvaltningsansvaret for gravlegging i kommunen innbyr minst en gang i året de tros- og livssynssamfunn som er virksomme på stedet, til et møte for å drøfte hvordan tros- og livssynssamfunnenes behov ved gravferd kan ivaretas.

Organisering av prestetjenesten endrer lovtekstene

Endringene som foreslås i kirkeloven, i tillegg til hjemmelen for å innhente politiattest, er først og fremst justeringer som følge av endringene man foreslår i gravferdsloven.

På grunn av endret organisering av prestetjenesten foreslås begrepet ”prestegjeld” fjernet fra lovteksten. Dette vil bl.a. føre til at det i paragraf 2 om kirkelig inndeling, skal hete ”Hvert sokn hører til ett prosti.”, og ikke prestegjeld.

Høringsfrist 15. september

Høringsdokumentet er blant annet sendt alle kirkelige fellestråd i Den norske kirke, bispedømmerådene, biskopene og Kirkerådet. Høringsfristen er satt til 15. september 2010.

(Deler av teksten er hentet fra www.ka.no)

- [FADs nettside om høringen om endringer i gravferdslov og kirkelov](#)

Når soldater kommer hjem

(09.07.2010)

Dette sier lederen av feltprestkorpset, feltprost Alf Petter Bu Hagesæther (bilde). Noen tusen nye unge menn med ferske krigserfaringer kommer tilbake til Norge hvert år.

- De fleste krigsveteraner lever et vanlig liv uten synlige problemer knyttet til de militære oppdragene de har deltatt i. Men noen av dem sliter med fysiske, psykiske og åndelige problemer som knytter seg til minner og erfaringer fra tjenesten for konge og fedreland. Det er vanskelig å finne ut, - gjennom å lese menighetsblader, annonser og liknende - om vi i Den norske kirke bryr oss særlig om denne mannlige, sårbare og noen ganger skadeskutte delen av menigheten, sier Hagesæther.

En voksende utfordring

Han ser dette som en voksende utfordring.

- Nylig ble fire norske soldater drept i Afghanistan og minnet oss om krigens konsekvenser og hvilken pris det kan ha å delta med soldater i internasjonale militære operasjoner. Feltprestkorpset bidro med varsling av etterlatte og pårørende, minnemarkeringer, båretmottak og sjelesorg. Dette foregår i et konstruktivt og positivt samarbeid mellom kirken i Forsvaret og landets politiske og militære ledelse. Men det venter et oppfølgingsarbeid i hverdagen til både etterlatte og hjemvendte medsoldater, påpeker Hagesæther.

Etiske råd

Gjennom feltpresttjenesten støtter Den norske kirke soldatene og veteranene med etisk rådgivning og kirkelig betjening i den tiden de er inne til tjeneste i Forsvaret.

- Vi skal gi etiske råd, selv om noen av disse rådene kan komme i motstrid til rådene fra militære sjefer. Feltprestkorpset deltar i den indre etiske dialogen i Forsvaret. Når soldater må gjennomføre voldshandlinger danner det seg sterke inntrykk av både egne og medsoldatenes handlinger. Uten en etisk forankring av de handlingene man beordres til, kan våre soldater bli moralsk avstumpet og begå uetiske handlinger - i verste fall krigsforbrytelser, sier Hagesæther.

Feltprestkorpset (FPK) består av 61 ansatte med 55 heltidsansatte prester. 54 fra Den norske kirke og 1 fra Frikirken. FPK ble oppnevnt av Stortinget i 1954, er en landsdekkende organisasjon, ledes av Feltprosten og inngår som et prosti i Oslo bispedømme. FPK betegnes som "kirken i Forsvaret" og skal gi alt militært personell fullverdig kirkelig betjening i fred, krise og krig. De fleste større forsvarsavdelinger i Norge har i dag tildelt egen feltprest. Noen av disse har ansvar for utdanning og oppfølging av vernepliktige feltprester og teologiske studenter med institusjonsjeneste. I løpet av 2010 har FPK hatt 4 feltprester i tjeneste i Afghanistan, 2 i Tchad og 1 på fregatt i Adenbukten. I tillegg har FPK en fast

Angår alle menigheter

- Feltprestkorpset satser på å utvikle sjelesorgsarbeidet i tråd med de erfaringene som gjøres i de militære operasjoner og i etterarbeidet blant krigsveteranene – også etter hjemkomst. Men vi klarer ikke dette alene.

Hele kirken må ta del i dette arbeidet fordi det berører hver eneste menighet, sier Alf Petter Bu Hagesæther.

- [Feltprestkorpsets nettsider](#)
- [Oversikt over feltprestene](#)

Slik uttalte Kirkerådet og Mellomkirkelig råd seg i innledningen til sin [høringsuttalelse](#) til en utredning fra Feltprostens teologiske fagråd (mars 2009) "[Religiøst mangfold og militær enhet. Geistlig betjening og etikkopplæring i et pluralistisk forsvar](#)":

I et samfunn med religionsfrihet, hvor staten garanterer for den enkeltes rett til fri religionsutøving, blir Feltpresttjenesten en operasjonalisering av denne rettigheten for de vernepliktige som ellers ville være forhindret fra å delta i de regulære og sivile strukturene for fri, kollektiv religionsutøvelse.

Verdens matvaresituasjon - en diakonal utfordring

(16.07.2010)

Urfolks rettigheter, miljø og klima, internasjonal økonomisk rettferdighet og hiv-aids er andre tema som utfordrer kirkene på generalforsamlingen.

- Se mer om dette her: [Luthersk bønn om brød](#)

Foto: www.diakonhjemmet.no

Professor Kjell Nordstokke (bildet) ved Diakonhjemmet Høgskole ledet arbeidet med å utforme en felles plattform for diakoni for alle de 140 medlemsskirkene i Det lutherske verdensforbund (LVF). Han var 2005-2009 direktør i avdelingen for misjon og utvikling ved LVFs hovedkontor i Genève, Sveits

En norsk oversettelse av prinsippdokumentet *Diakoni i kontekst* ble presentert våren 2010. Her utdyper organisasjonen sin forståelse av kristen misjon.

Mer enn barmhjertighetsarbeid

Før ble diakoni sett på som omsorgsarbeid preget av barmhjertighet. I dag tenker man mer helhetlig om diakonien. Diakonien er en integrert del av kirkens sendelse (misjon) til verden. Diakonien er et vitnesbyrd om Jesus gjennom handling. Diakonien har dessuten beveget seg bort fra et preg av ydmyk barmhjertighetstjeneste. Nå oppfattes kirkens diakonale oppdrag også som å utfordre politiske og sosiale rammer og forsvare av mennesker som er rammet av urett og marginalisering.

Dette ble tydeliggjort også i Den norske kirke da [Plan for diakoni i Den norske kirke](#) ble vedtatt på Kirkemøtet 2007.

I LVF-dokumentet *Diakoni i kontekst* ser man på hvordan diakoni praktiseres og forstås innenfor alle kirkene i Det lutherske verdensforbund. Utgangspunktet til kirkene er svært forskjellig og diakonalt arbeid er styrt av en rekke tradisjoner. Med en felles plattform som utgangspunkt kan det lette kommunikasjonen mellom kirkene og styrke kirkens arbeid.

Rådsmøtet i Det lutherske verdensforbund i oktober 2009 anbefalte at dokumentet studeres i LVFs medlemskirker.

- [Last ned "Diakoni i kontekst"](#) (pdf) - bruk "Bookmarks" for å

navigere i pdf-fila

Maria Jepsen trekker seg som biskop

(19.07.2010)

Maria Jepsen blei valt til biskop i Hamburg og Lübeck bispedømme i Nord-Elben evangelisk-lutherske kyrkje i 1992, året før Rosemarie Köhn blei utnemnd til første kvinnelege biskop i Den norske kyrkja.

Saka gjeld ein prest i byen Ahrensburg som skal ha misbrukt gutar og jenter på 1980-talet. Biskop Jepsen er blitt skulda for å ha dekt over denne saka, men seier sjølv at ho ikkje visste om overgrepa før i mai i år.

Biskop Gerhard Ulrich som er talsmann for kyrkjeleiinga i Nord-Elben, seier at det er spesielt tragisk at biskop Jepsen ved å trekke seg tar på seg ansvar for noko som ho ikkje på nokon måte kan eller bør lastas for personleg. Innafør ramma av ansvaret hennar har ho gjort det som var naudsynt å gjere, nettopp når det gjeld spørsmålet om handtering av seksuelt misbruk, meiner Ulrich.

Spørsmål om truverde

I erklæringa om at ho trekker seg seier Maria Jepsen: - Eg ventar at tilfellet av misbruk i Ahrensburg og andre stader raskt vil bli oppklart og at sanninga vil kome fram i lyset.

- Tillitsfullt samarbeid har alltid vore svært viktig for meg. Utan ærlegdom og open framferd hadde eg ikkje kunne eller ville gjere tenesta mi. Eg har sett på meg sjølv som ein leiande geistleg som har tatt på meg ansvar for kyrkja i Nord-Elben og for det økumeniske arbeidet, seier Maria Jepsen i erklæringa.

- Det er no blitt stilt spørsmål ved truverdet mitt. Derfor ser eg meg ikkje lenger i stand til å bringe vidare den gode budskapet slik eg har lova ved ordinasjonen og biskopvigslinga. Som prest i kyrkja vår har eg alltid gjort mitt beste for å vere ei god tenar i ord og handling, som ein følgjessvein av Jesus Kristus for Gud og menneske. Det blir det inga endring på.

Ein frontfigur

Biskop Helga Haugland Byfuglien i Borg møtte Maria Jepsen for kort tid sidan. Ho seier i ein kommentar at biskop Jepsen har vore ein pioner og ein frontfigur for kvinneleg leiarskap i den lutherske kyrkja.

- Ut frå mange perspektiv er dette ein trist sorti. Det at ho trekker seg som biskop, er hennar eige val. Det står respekt av at ho vel å gå av når ho ikkje lenger opplever å ha tillit. Det å kjenne tillit og føle

seg trudd er heilt avgjerande i gjerninga som biskop, seier Byfuglien.

Maria Jepsen har vore kjent som ein uredd biskop som alltid har tatt dei svakes parti. I eit intervju i *Kirkeaktuelt* nr. 2, 2007 sa ho:

- Eg har alltid vore ei kvinne som snakkar ope om tilhøva i samfunnet. Eg har talt for dei fattige, for flyktningane, for dei homofile og for jødane. Det siste har ført til dei sterkaste reaksjonane. Det er mange nynazistar i Hamburg. Eg fekk slagord malt på veggen til huset mitt. 'Du skal drepast,' skreiv dei. Politiet ville gje meg vern, men eg avlo. Eg har ikkje lov til *ikkje* å snakke. Om vi trur det vi forkynner, må vi våge å snakke.

Maria Jepsen blei vald som medlem av rådet i Det lutherske verdsforbundet (LVF) i 2002, og har vore ein aktiv medspelar i det globale lutherske fellesskapet.

Dei tre første kvinnelege lutherske biskopane samla i Genève i 1994, saman med Gunnar Stålsett (den gong generalsekretær i LVF). F.v. April Larsson frå USA, som var andre kvinne som luthersk biskop (1992), Maria Jepsen frå Tyskland, som var den første (1992), og Rosemarie Köhn frå Noreg, som var den tredje (1993).

Ingen har rett til å selje Guds gåver

(22.07.2010)

På generalforsamlinga i Det lutherske verdsforbundet (LVF) i Stuttgart har ei av dei fem store studiegruppene reint vatn og god jord som tema. Vatn er ei gåve frå Gud, gitt oss av nåde. Vi kan ikkje leve utan vatn. Og det er ikkje noko som kan erstatte vatnet. Kunstig vatn finst ikkje.

Raju Katikitala frå India sa i gruppa: - I landet vårt var vatn ein gong ein fri ressurs som alle hadde tilgong til. Ingen måtte kjøpe vatn. No er mykje av vatnet blitt privatisert og vi må betale for å få det.

To kvinner frå Indonesia fortalte at alle bustader i Jakarta kan få vatn i krana, men det er dyrt. Og vatnet i krana er ikkje reint nok til at dei kan drikke det. Derfor må dei kjøpe drikkevatt i butikken. Dei ville definere reint vatn som det dei kan drikke utan å bli sjuke av det.

Ureint vatn er framleis årsak til at fleire tusen barn døyr dagleg. Utan at gode kjelder med drikkevatt er tilgjengelege for alle menneske, kjem dette til å halde fram. Nokon tener pengar på at barn døyr. Men vil store internasjonale selskap gi frå seg noko dei kan tene pengar på?

Dei nordiske ungdomsdelegatane på generalforsamlinga i LVF la fram sine tankar om å gi og få. To av dei er norske, Jenny Skumsnes Moe (nr. 3 f.v.) og Anders Møller Stray (nr. 5 f.v. med mikrofon).

Ungdomsdelegatar

Det var god samanheng mellom tema for gruppearbeidet og bibelstudiet i plenum. Ansvaret for å reflektere over bibeltekstane går på omgang mellom dei ulike regionane i LVF. Onsdag var det dei

nordiske ungdomsdelegatane som hadde fått oppgåva med å leie bibelstudiet for dei om lag tusen menneska som er til stades. Det er vanskeleg å gi og vanskeleg å ta imot, snakka dei om.

Kvifor skal vi gi? spurte dei. Det er lett å tenkje at vi har fortent det vi får. Vi har jobba for å skaffe oss det. Og om vi har fått noko ut frå forteneeste, då er det vårt. Vi har rett til å halde det for oss sjølve. Og om det hender at nokon gir, blir det lett oppfatta som mistenkeleg. Det må da liggje noko bakom? Kva prøver givaren å oppnå?

Rett evangelium

Biskop Mark S. Hanson helt onsdag sin siste tale som president i LVF. Seinare i veka skal det veljast ny president i verdsforbundet. Hanson hadde òg fokus på Guds gåver og Guds nåde då han tala.

- Vår sjølvforståing som LVF kan ikkje skiljast frå ei klår forkynning. Dei sju siste åra har eg ofte tatt opp at spørsmålet : "Kva for evangelium forkynner vi?" For nokon kan det virke som eit unødvendig spørsmål, men det er det ikkje, for ulike evangelium konkurrerar. Nokon gjer seg attraktive ved å love velstand til dei fattige. Det finst evangelium som seier at vegen til frelse går gjennom personleg moral, gode gjerningar, pølitisk handling, eit fromt liv eller rett lære. Men for oss kjem sjølvforståinga vår frå forandringskrafta i evangeliet når vi forkynner den nye skapingen i Kristus: "Om nokon er i Kristus, er han ein ny skapning. Det gamle er borte, sjå, noko nytt har blitt til!"

Følg med på [nettsida til generalforsamlingna](#) i LVF. Plenumssesjonane kan følgjes direkte på web-tv frå denne sida.

Daglig brød, sårbarhet og tilgivelse

(23.07.2010)

- Å be om vårt daglige brød er å be om å få fornyet innsikt i hvor sårbare vi er, å lære hvordan vi kan nærme oss hverandre, ikke bare Gud, med åpne hender, sa erkebiskop Rowan Williams til lutheranerne som er samlet i Stuttgart. Tema for generalforsamlingen er nettopp bønnen "gi oss i dag vårt daglige brød".

Williams snakket om hvordan bønnen om brød fortsetter rett videre i bønnen om å få tilgivelsens gave.

- Den som ber om tilgivelse, er en som har gitt avkall på retthaveri og trygghet. Hun har innsett at hun hungrer etter legedom, etter brødet som skaper aksept og gjenoppretter ødelagte relasjoner. På samme måte har den som tilgir, gitt avkall på tryggheten ved å være fastlåst i offerrollen. Hun har tatt sjansen på å gi nytt liv til et forhold hun opplever som farlig, og som hun vet kan skape smerte.

Rowan Williams på talerstolen i Stuttgart.

Erkebiskopen av Canterbury mente at bønnen om vårt daglige brød har et videre perspektiv enn dagen i dag og våre umiddelbare behov. Den forbyr oss også å være bekymret for morgendagen.

- Dette er ganske enkelt en bønn om at Kristus må være vårt brød og vårt livsopphold, slik at vi kan overvinne all selvgod stolthet, all individuell frykt og defensiv holdning, alle grådige forsøk på å leve på vår nestes bekostning.

Samisk respons

Etter talen til Rowan Williams var to delegater invitert til å komme med respons. De to var Jeanette Ada fra Den evangelisk-lutherske kirken i Kamerun og Inga Marie Nordstrand, samisk delegat fra Den norske kirke.

Inga Marie Nordstrand tok utgangspunkt i klimaendringene i verdens nordligste bebodde områder, som er bosted for mange ulike urfolksgrupper. Hun understreket at klimaendringer ikke bare er noe som hører framtida til. Mange samfunn i nord er allerede hardt rammet.

- I våre kulturer har det "daglige brød" tradisjonelt ikke vært koplet med såkalte kultiverte landområder. Korn dyrking har i praksis ikke vært et alternativ. Det å overleve har mer direkte vært avhengig av naturens gaver gjennom fiske, jakt, sanking, og reinsdyrhold, noe som faktisk drives av mer enn 20 folkeslag fra samene i vest og østover gjennom hele Sibir.

- Også på mine hjemtrakter ser vi allerede forandringer. Fisken i havet endrer tilholdssteder på grunn av endringer i vanntemperaturen. De eldste blant oss sier at de ikke lenger kan stole på de tradisjonelle værtegnene, som de før kunne bruke til å forutsi været. Midtvinters kan vi plutselig få regn som fryser på bakken og dekker landskapet med is, det vil si at isen dekker matkilden for reinsdyr og andre dyr.

Inga Marie Nordstrand tok opp klimaendringene i nord.

Nordstrand fortalte om en kvinne fra gwitchin-folket i Nord-Alaska som hun hadde møtt. Denne kvinnen hadde gjort rede for hvilke fatale konsekvenser klimaendringene hadde fått på hennes hjemtrakter. Da ungdommer fra gwitchin-folket hadde oppsøkt de eldre og spurt hva de kunne gjøre med dette, hadde de eldste svart: "Ha fokus på det åndelige. Dere er nødt til å ha fokus på det åndelige!" Og nå har ungdommene igjen begynt å vektlegge den åndelige relasjonen til landet. De betrakter maten som landet gir dem, som åndelige gaver.

- Dette får meg til å tenke på noe jeg har lest i forberedelsesmaterialet til denne generalforsamlingen, og som jeg har hørt her, sa Inga Marie Nordstrand. - Det daglige brødet er ikke bare et produkt av menneskelig tilvirking. Det er snarere en åndelig gave, et jordens sakrament som bekrefter at vi er grunnleggende forbundet med alt skapt liv, en gave av Guds nåde som setter oss i forbindelse med skaperen, forløseren og opprettholderen av alt liv.

Utfyller hverandre

- Jeg synes det var veldig bra at Inga Marie valgte en slik vinkling på responsen sin, sier Kjetil Aano, leder av den norske delegasjonen på generalforsamlingen. - Det Rowan Williams sa, var tankevekkende og innsiktsfullt, men han manglet en refleksjon om tilgivelse i forhold til skaperverket. Responsen var et vitnesbyrd om at vi alle er sårbare, også vi i nord. Vi er sårbare fordi

vi selv har sviktet i vår relasjon til naturen.

Kjetil Aano mener at talen til Rowan Williams og innlegget til Inga Marie Nordstrand til sammen gir en dyp utlegging av sammenhengen mellom brød og tilgivelse, og avhengighet av og respekt for medmennesker og naturen.

Følg med på [nettsiden til generalforsamlingen i LVE](#). Plenumssesjonene kan følges direkte på web-tv fra denne siden.

Munib Younan valt til president i LVF

(24.07.2010)

- Då eg blei nominert av den asiatiske regionen, så eg det som eit kall frå Gud, og eg vil ikkje flykte frå dette kallet slik som Jona, sa biskop Munib Younan (59) på ein pressekonferanse i Stuttgart etter at han var blitt valt som president i LVF.

Det er første gongen LVF får ein presidet frå den asiatiske regionen. Younan har vore biskop i Den evangelisk-lutherske kyrkja i Jordan og Det heilage landet (ELCJHL) sidan 1998. Han har teologisk utdanning frå Palesina og Helsingfors, og er mellom anna ein sentral person i Det kristne rådet i Midtausten (Middle East Council of Churches).

Munib Younan har markert seg som ein konsekvent talsmann for rettferd og fred i Midtausten, og blir lytta til i vide krinsar. Han er ein nøkkelperson i dialogarbeidet mellom kristne, jødar og muslimar i Det heilage landet. Fram til no har han vore ein av visepresidentane i LVF, og har i mange år vore medlem av Rådet i verdsforbundet. 300 av dei 360 røysteføre på generalforsamlinga gjekk inn for biskop Younan som president.

Den norske kyrkja har ei avtale om samarbeid med Den evangelisk-lutherske kyrkja i Jordan og Det heilage landet. Biskop Younan har i mange år hatt tett kontakt med Den norske kyrkja og har vore i Noreg ved fleire høve. Då situasjonen for dei kristne i Midtausten var sak på Kyrkjemøtet i 2008, var han invitert som gjest på møtet.

Norske rådsmedlemmer

Den norske kyrkja har no fått to medlemmer i Rådet i LVF. Rådet er det høgste organet i verdsforbundet mellom generalforsamlingane. Det har 48 medlemmer som blir valt av generalforsamlinga, i tillegg til presidenten og finansleiaren. Rådet møtast med eit mellomrom på 12-18 månader.

Biskop Helga Haugland Byfuglien tek over plassen som advokat Helge Aarseth har hatt sidan generalforsamlinga i Winnipeg sju år tilbake. I tillegg blei medisinstudent Jenny Skumsnes Moe valt inn i Rådet etter å vore lansert som ungdomskandidat av alle dei nordiske medlemskyrkjene. Ho er frå før medlem i Mellomkyrkjeleg råd for Den norske kyrkja.

Munib Younan har tette band til Den norske kyrkja. Her sit han saman med norske vener i Stuttgart. F.v. Berit Hagen Agøy, Kjetil Aano, Munib Younan og Helga Haugland Byfuglien.

Glede over Munib Younan

- Vi i Den norske kyrkja gleder oss over valet av Munib Younan som president, seier generalsekretær i Mellomkyrkjeleg råd Berit Hagen Agøy. - Det er ei glede at LVF for første gong har fått ein asiatick president, og at ein som kjem frå ei talmessig lita kyrkje har fått ein slik posisjon. Det gleder meg \og at den nye presidenten kjem frå ei av samarbeidskyrkjene våre.

Hagen Agøy håpar at vale vil vere med på å opne enda fleire auge for situasjonen til dei kristne i Midtausten.

- Samstundes er eg trygg på at biskop Younan vil bli ein president som har fokus på heile den verdsvide lutherske kyrkja. Han er ein varm kristen med ei frimodig tru. Det er flott å få ein ny president som har grunnfesta heile samfunnsengasjementet sitt i den kristne trua, slik det óg har vore tilfelle med den avtroppande presidenten biskop Mark Hanson.

Berit Hagen Agøy ser óg svært positivt på at to frå Den norske kyrkja får plass i Rådet i LVF.

- For meg er dette eit uttrykk for at Den norske kyrkja ser det som verdfullt å høyre heime i eit stort kyrkjefellesskap. Vi treng det som kyrkje. Vi blir rikare av det og vi trur óg at fellesskapet blir rikare av det. Det er to ressurssterke og dyktige representantar for kyrkja vår som vi no kan dele med den verdsvide lutherske kyrkja, seier Hagen Agøy.

Følg med på [nettsida til generalforsamlinga](#) i LVF. Plenumssesjonane kan følgjes direkte på web-tv frå denne sida.

Kulturell økumenisk kvinnekonferanse

(26.07.2010)

I 25 år har det vært en spesiell kontakt mellom nordiske kirker om kvinnespørsmål og likestilling. I et tradisjonelt mannsdominert samfunn har kvinnene hatt behov for en egen møteplass, en ren kvinnekonferanse. Arbeidet ble formalisert i forbindelse med et initiativ fra Kirkenes verdensråd kalt Det økumeniske tiåret 1988-1998 - *Kirker i solidaritet med kvinner*. Nå er det Nordisk økumenisk kvinnekomité sammen med Kirkerådet som inviterer til Sola i begynnelsen av august.

Kvinne hjelper kvinne

To utflyttede rogalendinger i Kirkerådet er blant arrangørene, kulturrådgiver Turid Myrholt og seksjonsleder Synnøve Hinnaland Stendal.

- Dette er en viktig møteplass for oss, her samles vi for å finne inspirasjonen til arbeidet videre. Særlig spennende synes jeg det er med lørdagens forestilling om Ólafía fra Island sammenstilt med Albertine-tiltaket til Kirkens Bymisjon i Stavanger. Dette er et åpent arrangement i St. Petri som jeg håper mange vil være med på, forteller Hinnaland Stendal (bilde).

Ólafía - som også har gitt navnet til Olafiaklinikken (Senter for rådgivning, undersøkelse og behandling av seksuelt overførbare infeksjoner og hiv) i Oslo - er fra Island og var en ivrig forkjemper for kvinners rettigheter. Hun kom til Oslo og viet sitt liv til arbeid blant prostituerte, alkoholisererte og utstøtte kvinner. Denne pionerinnsatsen har altså satt varige spor i Oslo og Norge. Albertine-tiltaket i Stavanger drives i Ólafías ånd.

- Jeg kjenner ikke spesielt godt til Ólafía, men forstår at hun var tidlig ute med å jobbe for den utsatte gruppa som prostituerte kvinner er og alltid har vært. Albertine-navnet kommer fra Christian Kroghs kjente bok og maleri om den unge Oslo-jenta som havner på skråplanet. Det vi tilbyr, er et lavterskeltilbud til prostituerte kvinner, målet vårt er at kvinner skal vite om oss og oppsøke oss når de trenger det, forteller Annette Hagelin, hun leder Albertine hos Kirkens Bymisjon.

- Det har skjedd store forandringer fra når vi startet for ti år siden. Da var så å si alle kvinner norske, nå er det omtrent bare utenlandske vi treffer. Når vi ser sex-annonser på nettet, tar vi kontakt for å fortelle om tilbudet vi har, med gratis helsetjeneste og muligheten for varm mat og annen hjelp. Vi har en jobb der det er vanskelig å lykkes, men det er veldig meningsfullt og vi ser at vi gjør en viktig jobb når vi er tilgjengelige for kvinnene som er i en håpløs situasjon.

Bilde fra Solastranda (foto: Sirpa-Maija Vuorinen)

Kultur hjelper kvinner

Konferansens tema er "*Når levd liv finner skapende uttrykk*". Blant deltakerne på konferansen er mellom annet teolog Jorunn Økland som leder Senter for tverrfaglig kjønnsforskning. Hun skal foredra over kvinner som bibeltolkere i et historisk perspektiv, og videre fortelle om hvordan europeiske kvinner har brukt sin kristne tradisjon for å oppnå likhet med menn. Frilansregissør Ragnhild Thoring og billedkunstner Tove Sundt-Hansen er begge hjemmehørende i Stavanger, og de vil lede gruppearbeid rundt dikt skrevet av nordiske kvinner. Fra Island kommer skuespiller Guðrún Ásmundsdóttir som formidler historien om Ólafía, og fra Sverige kommer universitetslektor og eventyrforteller Kirsten Grönlien Zetterqvist og fra Finland deltar den ortodokse billedkunstneren og pedagogen Tiina Malinen-Woodward. Kulturrådgiverne fra både Sverige og Norge deltar, Lisbeth Gustafsson og Turid Myrholt.

Nordisk økumenisk kvinnekommité har medlemmer oppnevnt av sine respektive kirker og organisasjoner, og er det viktigste møtestedet for kontakt og samarbeid om likestilling og kvinnespørsmål i kirkene. Komiteen møtes cirka tre ganger i året, og den viktigste oppgaven er å arrangere Nordiske økumeniske kvinnekongresser. Sist gang konferansen ble arrangert i Norge var i 1993. Og at det er behov for konferansen fortsatt, det er Synnøve Hinnaland Stendal overbevist om.

- Vi har fortsatt en lang vei å gå når det gjelder kjønns- og likestillingsperspektivet som skal innarbeides på alle nivå og felt i Den norske kirke. Her er det bare å vise til [Strategiplan for kjønn og likestilling](#) som kom i fjor. Vi er ikke i mål når det gjelder jevn kjønnsfordeling blant ansatte, valgte og frivillige medarbeidere, og vi må jobbe mer med kompetanseutvikling og stillingsressurser i forhold til likeverd og likestilling, avslutter seksjonslederen.

- [Se programmet for konferansen](#)

Kontaktperson:

Synnøve Hinnaland Stendal - seksjonssjef i Kirkerådets seksjon for diakoni og samfunn
Tlf.: 458 54 892

(Foto: Sirpa-Maija Vuorinen)

Utfordrende å være både kontekstuell og universell

(27.07.2010)

Chileneren Martin Junge tar i høst over som generalsekretær i Det lutherske verdensforbund (LVF) etter Ishmael Noko fra Zimbabwe. Han holdt mandag sin første offisielle tale til generalforsamlingen i Stuttgart.

- En dag var hanen blitt så hes at den ikke klarte å få fram en lyd, fortsatte Junge. - Hanen ble ute av seg av fortvilelse. Hva ville skje neste morgen hvis han ikke kunne vekke sola? Han gikk ut i nattemørket som vanlig, men var ute av stand til å gale. Da skjedde noe som han slett ikke hadde ventet. Sola stod opp likevel, uten hans hjelp. Og det var en strålende soloppgang! Det gjorde hanen enda mer deprimert. Hvilken oppgave hadde han nå i livet, hvis sola klarte seg uten hans hjelp?

- En av hønene i hønsegården så hvor lei seg den stakkars hanen var. Hun gikk bort til ham og sa: "Ikke vær bekymret, du. Du kan fortsette å gale. Gå ut hver morgen som vanlig. Men fra nå av skal du ikke gale for å få sola til å stå opp. Du skal gale i vilden *skyfordi* sola står opp!"

- Vi får nåde fra Gud. Den kommer til oss som en gave, på samme måte som soloppgangen. Men vi vet også at nåden har en horisontal dimensjon. Den tillater oss ikke å leve innestengt i våre egne liv. Nåden vil alltid finne vei til vår neste, sa Martin Junge.

Solus contextus

Den påtroppende generalsekretæren understreket at vi som kirker må være kontekstuelle.

- Vi må delta i aktuelle samtaler, møte utfordringer, behov og spørsmål i lokalmiljøet. Jeg støtter varmt en slik kontekstuell holdning. Likevel må vi være oppmerksomme på en mulig fare ved dette. Vi kan komme til å lukke oss inne i konteksten. Hvis vi ikke er klar over dette, kan vi komme til å ende opp med en fjerde "solus", for å bruke luthersk terminologi. I tillegg til Skriften alene, Kristus alene og nåden alene, kan vi få konteksten alene! Det er en utfordring på samme tid å være en kontekstuell kirke og en universell kirke, sa Junge.

Takk til Noko

En kveld under generalforsamlingen var det satt av god tid til å takke Ishmael Noko for hans tjeneste som generalsekretær gjennom 16 år. Hver av de sju geografiske regionene i LVF hadde en hilsen og en gaveoverrekkelse på scenen.

Afrikanerne synger og danser til ære for Ishmael Noko.

Det er ingen tvil om at den afrikanske regionen hadde det mest overveldende innslaget. Med egen sang til Noko koplet med rytmeinstrumenter og afrikansk dans. De gav sterkt uttrykk for at nå ville de ha Noko tilbake til Afrika igjen. Sangen lød: "Doctor Noko, welcome home! Our hero, welcome home! We salute your services, Christian soldier! Ishmael! Hoyoyoyo!"

Også Ishmael Nokos forgjenger som generalsekretær i LVF, biskop Gunnar Stålsett, var til stede og hadde en hilsen til Noko.

Fra den nordiske regionen fikk Noko en norsk lusekofte. Her flankert av Kristin Tomasdottir fra Island og Nils Gregersen fra Danmark.

Budskapet fra Stuttgart

(27.07.2010)

Sluttdokumentet, *the Message*, ble vedtatt på generalforsamlingens siste dag. Det oppsummerer budskapet fra det verdensvide lutherske kirkefellesskapet. Det inneholder teologisk refleksjon og blinker ut viktige arbeidsoppgaver for årene som kommer:

"Som kristne bekjenner og bekrefter vi vår avhengighet av Guds nåde. Gud holder oss oppe, gir oss evner, intelligens, egenart. Gjennom Kristus tilgir Gud oss, gir oss frelse, setter oss fri. Like mye som vi er avhengige av Gud, er vi også avhengige av andre og andre av oss. Jesus selv gav oss et eksempel; ikke bare gav han i rikt monn, han tok også imot kjærlighet og omsorg da han lot seg salve av en kvinne (Mark. 14,3-9)."

"Som medlemmer av LVF står hver av oss fast i vår tro og vår arv. Med alle våre forskjeller oppmuntrer vi hverandre til å lytte til andres fortellinger og perspektiver med et bedende sinn, idet vi søker visdom, teologisk kunnskap og faktisk dokumentasjon som kan kaste lys over våre diskusjoner og fordype vår læring som fellesskap", blir det sagt.

Daglig brød

Blant utfordringene som får spesiell oppmerksomhet i dokumentet, er naturlig nok å sikre at alle mennesker har tilgang på daglig brød. *Gi oss i dag vårt daglige brød* har vært hovedtema på generalforsamlingen. "Vi er smertelig klar over at store deler av verdens befolkning lever i fattigdom og sult." Fellesskapet vil arbeide for å endre dette. Også kampen mot årsakene til klimaendringer, hiv og aids, og innvandrere som trenger beskyttelse, er oppgaver som de lutherske kirkene erkjenner de må fortsette å arbeide intenst med. "Vi ser fram til en tid da vikke lenger trenger å snakke om slike temaer hver eneste dag", heter det i sluttdokumentet.

Temaer som den norske delegasjonen har lyktes med å få inn i dokumentet er fokus på barns rettigheter og vektlegging av at funksjonshemmede må inkluderes både i kirken og i samfunnet.

Jenny Skumsnes Moe har hatt ordet flere ganger i plenum. Hun er også valgt inn i Rådet i LVF.

Resolusjoner

Det var betraktelig færre resolusjoner til behandling i Stuttgart enn i Winnipeg for sju år siden. Det gir større vekt til de resolusjonene som ble vedtatt, og større mulighet for at de kan følges opp av administrasjonen i LVF.

Gruvedrift

En av resolusjonene handlet om gruvedrift og utvinning av naturressurser. Resolusjonen legger vekt på at utvinning av naturressurser ofte skjer på en måte som bidrar til å opprettholde fattigdom i de aktuelle landene, og som bidrar til ødeleggelse av miljøet.

Gunstein Instefjord i den norske delegasjonen arbeider til daglig i Tanzania. Sammen med tanzanianerne har han ført resolusjonen i pennen. - Dette er et veldig viktig vedtak for mange kirker som opplever at ressursene i deres land blir utvunnet uten at det blir mye igjen til folket og til bekjempelse av fattigdom. I mange land gjør kirkene et viktig arbeid for å endre dette, sier Instefjord.

Fuksjonshemmede

Tilrettelegging for og inkludering av funksjonshemmede i kirke og samfunn har lenge vært et viktig anliggende for Den norske kirke. Den norske delegasjonen fikk gjennomslag for en resolusjon om dette:

"Det Lutherske verdensforbund fornyer sin forpliktelse til å samarbeide med Kirkenes verdensråd og Ecumenical Disabilities Advocates Network (EDAN) for å styrke arbeidet for at funksjonshemmede blir inkludert, kan delta og blir involvert i et åndelig, sosialt og utviklende liv, både i kirken og samfunnet."

Urfolk

Også når det gjelder urfolksspørsmål i de lutherske kirkene, bidro den norske delegasjonen til å få gjennomslag for en fortsatt forpliktelse fra LVF:

"Den ellefte generalforsamlingen stadfester sin forpliktelse overfor urfolk som ble vedtatt av den tiende generalforsamlingen i 2003 og LVF's urfolkskonsultasjon i Norge i 2006. Generalforsamlingen ber sekretariatet og medlemskirkene om å følge opp disse vedtakene."

Toril Edøy og Gunstein Instefjord har jobbet med resolusjoner om henholdsvis funksjonshemmede og gruvedrift.

En oppsummering

Generalsekretær i Mellomkirkelig råd Berit Hagen Agøy oppsummerer den ellefte generalforsamlingen i LVF slik:

- Generalforsamlingen har skjerpet bevisstheten om at mat og naturressurser er Guds gaver, gitt av nåde. Understrekingen av dette skjerper forvalteransvaret. Det stilles ikke lenger spørsmål ved at kirkene er opptatt av klima og rettferdighet. Det blir nå regnet som selvsagt i de lutherske kirkene. Det diakonale står svært sterkt i kirkene over hele verden. Det ligger i vår lutherske bevissthet at vi skal elske vår neste. Jeg opplever at denne generalforsamlingen har vært en sterk fellesskapsopplevelse, sier Hagen Agøy.

Upolert rocker med budskap

(29.07.2010)

Husby er kjent som en karismatisk rocker med en stor tilhengerskare. Men han er også kjent for sine beretninger om tiden som sprøytenarkoman. Nå har Den norske kirke utfordret Hans-Erik Dyvik Husby til å forene sine to formidlerjobber - i kirkerommet.

-Noe slik har jeg aldri gjort før, medgir Husby. I går kveld sto han i Vår Frue kirke i Trondheim og fortalte sin etter hvert kjente historie. Han presenterte dessuten sanger som formidler budskapet han ønsker å spre. Dette skjedde under en programvignett på Olavsfestdagene med tittelen Engler, skurker og vanlige folk.

Skal man dømme ut fra responsen langs kirkebenkene, kan Husby være på sporet av et nytt konsept. Selv kalte han sin nye forestilling for snakkekonsert.

Hans-Erik Dyvik Husby sørget for god stemning i Vår Frue kirke i Trondheim på Olavsfestdagene. (Foto: Lars Gisnås, Trondheim)

Upolert og populært

Sammen med sine tre musikere brakte Hans-Erik Dyvik Husby en rekke nye sanger inn i kirkerommet. Han berettet om alle sangene, og fortalte hvorfor de var viktige for ham. Flere av sangene var trolig nye for brorparten langs kirkebenkene. Skal man dømme ut fra responsen, satte publikum pris på det de hørte. En av disse sangene, Silent roar, har Husby skrevet selv, i sin tid i rockebandet Turboneger. Men også Hurt (Johnny Cash) og The Show must go on (Freddy Mercury / The Queen) høstet entusiastisk applaus.

Det var en lavmælt og ydmyk artist som gjestet Vår Frue kirke. Sangene var nok likevel noe upolerte for en del av publikum. Responsen tydet imidlertid på at den rufsete musikken ble satt pris på. Særlig en kraftfull og røff fremføring av Til ungdommen vekket begeistring, det samme gjorde Alltid freidig.

Dersom Hans-Erik Dyvik Husbys forestilling i Vår Frue kirke skal utvikles videre med tanke på en kirketurné eller lignende, vil forhåpentligvis kombinasjonen av Husbys fortelling og musikk finne en mer fullendt form. Onsdagens fremføring bar preg av en kort og hektisk innøvingsperiode.

Engler og skurker

Onsdagens Husby-forestilling i Vår Frue kirke var den første av flere arrangementer under programvignetten Engler, skurker og vanlige folk på årets Olavsfestdager. Senere venter blant annet den svenske komikeren Jonas Gardell og sangeren Elias Akselsen. Alle disse arrangementene finner sted i Vår Frue kirke, som med sin 'åpen kirke'-profil er godt egnet som arena for kirkens ambisjon om å være inkluderende.

De viser også at den rause kulturfestivalen i Trondheim klarer å fornye seg, innenfor kirkens rammer.

Her kan du lese mer om årets [Olavsfestdager](#) som varer til 3. august.

Olavsfestdagene byr på et allsidig program, og folkelivet spenner fra Guds ord til trønderske jordbær. (Foto: Lars Gisnås, Trondheim)

Tid for Taizé

(29.07.2010)

Fagdagen er like i forkant av [det store internasjonale Taizé-treffet i Oslo den påfølgende helgen](#). Da blir det mulig også å oppleve den helt spesielle stemningen av stillhet, levende lys og meditative sanger i en fullsatt Oslo Domkirke som fylles av Taizé-tilhengere.

Hva er Taizé?

For å ta [det grunnleggende om Taizé](#) først - opprinnelig var det en økumenisk kommunitet i nærheten av Lyon i Frankrike. Kommuniteten ble stiftet av bror Roger fra Sveits som i 1940 bestemte seg for å hjelpe jødiske flyktninger. Taizé har siden dette skapt et internasjonalt rom for utveksling av tanker og tro midt i et sekulært og sekularisert Europa: en fromhet med fokus på søken og enkelhet, en tanke om at forsoning er mulig der skillelinjene er dype. Hvert år reiser ca 100 000 unge til Taizé, fra hele Europa og verden for øvrig. Dette er enestående i global sammenheng.

En helt egen stemning preger Taizé-gudstjenester, nye synsinntrykk og uvante sanger beveger deltakerne (foto: Sabine Leutenegger, www.taize.fr)

Taizé-treffet i Oslo

- Vi har ligget litt bak mange andre europeiske land i interessen for Taizé, sier Marius Timmann

Mjaaland, kirkefagsjef i Oslo bispedømme. Han var som ansatt ved Teologisk fakultet (TF) med og tok initiativ til treffet, og skal innlede på fagdagen.

- Blant annet svensker, dansker og tyskere har i langt større grad oppsøkt fellesskapet i Frankrike og latt seg inspirere i eget arbeid. Men de siste årene har [stadig flere ungdomsgrupper fra Oslo øst tatt turen ned til Taizé](#) og høstet uventede erfaringer.

Taizé-brødrene har selv tatt initiativ til det første store europeiske treffet i Norge, der det forventes opp mot 1000 deltagere helgen 17.-19. september i Oslo.

- Det kommer mange tilreisende fra utlandet, blant annet Italia, Portugal, Polen og Palestina. Dette er et treff av, med og for ungdom og unge voksne mellom 15-30 år, og vi er opptatt av at det er ungdom som skal "eie" arrangementet, som tar imot overnattingsgjester og driver workshops med alt fra film, musikk og sang til dialog og samtaler om rettferdighet.

Fredag er fagdag

[Fagdagen finner sted i forkant av dette store treffet.](#) Dette er både **for studenter og ansatte i organisasjoner og kirke**. TF, Menighetsfakultetet (MF) og IKO - Kirkelig pedagogisk senter har gått sammen og invitert bror Alois, teologen Jason Brian Santos fra Princeton og flere andre til å reflektere rundt erfaringene fra Taizé. Deltakerne selv skal så delta i workshops om hvilken rolle Taizé kan spille i trosopplæringen, ungdomsarbeid og religionsdialog. Dette er en fagdag med ulike vinklinger på Taizé, både historien og ungdomsteologien, økumene og religionsdialog. Det er rom for spørsmål og kritiske innspill, men også en åpen samtale om hva som ser ut til å sette så dypt preg på ungdom som reiser til Taizé.

*Marius Timmann Mjaaland lover gode opplevelser og ny innsikt for deltakere på Taizé-treff 2010
(foto: privat)*

Påmelding og informasjon

En kan melde seg på fagdagen hos Mjaaland på mtm@kirken.no. Både studenter, folk som jobber med trosopplæring i kirken og andre interesserte bør melde seg på, sier kirkefagsjefen.

- Dette er en ny måte å utfordre ungdom til å tenke selv, gjennom Taizé kan en oppdage en annen type fromhet, de vil bli nærmere kjent med kirkens røtter og sangtradisjon. Det er stort rom for å tvile og stille spørsmål i Taizé, men likevel hengi seg til noe som er større og stikker dypere. Dagen deles i to: først tre timer med foredrag og diskusjon på TF, deretter lunsj på vei ned til MF, der det blir middagsbønn, workshops og foredrag og samtale med lederen for Taizé, bror Alois.

Hele helgen 17.-19. september er det så Taizétreff 2010. Alle de store kirkesamfunnene, fra katolikker til ortodokse, fra Subchurch til pinsevenner, er initiativtagere, sammen med KFUK/M, Bymisjonen, Areopagos, Changemaker og noen til.

Fredag er det kveldsbønn i Oslo domkirke. Lørdag inviteres unge fra 15-30 år til en hel dag med blant annet bibeltid med bror Alois, middagsbønn, seminarer og temasamlinger, måltider, kveldskafé og en stor kveldsbønn med levende lys og firstemt sang som vil fylle hele Domkirken. Dette er sannsynligvis det største økumeniske treffet for unge i Norge noensinne. Og søndag avsluttes det hele i Trondheim med [bønn i Nidarosdomen, med bror Alois til stede, kl. 19:00](#).

- [Her](#) kan du lese [mer om Taizé-treffet](#).

- [Programmet for fagdagen på TF og MF](#) finner du [her](#)

Suveren konfirmantleir

(06.08.2010)

"Hele" Hamar bispedømme på tur

At [leir er en suksess i konfirmantforberedelsene](#), er ingen hemmelighet. Men siden 2004 har de tenkt stort i Hamar bispedømme, og gitt tilbud til samarbeidsmenigheter om felles leir fordelt på to uker i august på Kragerø. Nå er første uka unnagjort, og til sammen ca 750 konfirmanter, ledere, voksne og søsken sitter igjen med en god følelse. På lørdag kommer det 750 nye deltakere - og de kan bare glede seg!

Hanne Holtesmo (til venstre) og Elisabeth Linn. (Foto: Kristin Hardang Eilertsen)

- Høydepunktet for meg var kampkvelden der alle på leiren var delt i to lag og vi konkurrerte i mye forskjellig. Og så har vi klemmekø der jentene og guttene stiller opp på hver sin rekke og får klem av hverandre - det er alle med på! Men jeg synes også det har vært gøy å bli kjent med unge fra andre menigheter og få vite mer om hva de synes om de forskjellige tingene vi har snakket om. Vi har kveldsmøter med lederen vår der vi sitter i grupper og leser i Bibelen og snakker om det som står der, jeg synes dette har vært koselig, forteller Elisabeth Linn (13 år) fra Fåberg.

Venninnen Hanne Holtesmo (14 år) er også strålende fornøyd med uka.

- Det har vært veldig bra, og vi har et godt miljø her. Til og med maten har vært topp! Jeg var litt

skeptisk til den på forhånd, tenkte det ble sånn typisk kjøp leirmat, men foreldrene som har vært her og laget mat har gjort en bra jobb! Alle turene vi har vært på, badingen og sangen - det har vært supert! Nå gleder jeg meg allerede til gjensynstreff som vi har senere i sommer - dit skal i alle fall jeg!

Ung, men erfaren leder

Fredrik Røste Haugen (18 år) fra Toten har tross sin unge alder vært med som leder også tre år tidligere. I år deltar han på begge leirene - han synes det er for galt å reise hjem - og 18-åringen stortrives sammen med de unge.

- Jeg synes faktisk det er ekstra inspirerende med de litt mer utfordrende tenåringsene. Jo mer ugreie de er, jo mer stas er det - det er morsomt å grave for å finne noe godt inni dem. Nå skal jeg jobbe videre med trosopplæring på Toten etter sommeren, og jeg brenner virkelig for dette. Det er ingen andre kirker som kan nå så mange som Den norske kirke, derfor vil jeg jobbe der og nå ut til folk.

Fredrik har et høydepunkt fra leiren som han tror mange av de unge også tar med seg hjem.

- I går var vi samlet og ei av jentene hadde en far som var utrolig syk. Vi ba for han her på leiren, og fikk etterpå beskjed om at han ble frisk. Det var en virkelig stor opplevelse for meg!

- Konfirmantleiren har egen [hjemmeside](#).

*Fredrik Røste Haugen
(Foto: Tonje Mosseng)*

(Foto: Kristin Hardang Eilertsen)

Ja til mennesker med uvaner

(26.08.2010)

- Selvsagt skal vi advare ungdom mot det som bryter ned kropp og sinn. Men kristen trosundervisning handler ikke om hvordan jenter og gutter skal bli kvitt sine skadelige uvaner, sier Guro Hellgren. Hun er fortvilet over at medieinteressen rundt den røykende konfirmanten i Skjold menighet ved Bergen fokuserer på kirken som "moralens vokter".

- Reaksjonene i [dagens utgave av avisen Vårt Land](#) går nærmest ut på at kirken ikke skal akseptere at noen røyker. Det er en livsfjern og negativ innstilling som har utspring andre steder enn hos kirkens opphavsmann. Det særegne ved Jesu budskap er at det ikke er et livsstilsbudskap. I konfirmantundervisningen skal unge møte det kristne fellesskapet. Der skal det være plass til alle, særlig til dem som ellers føler seg utestengt, sier Hellgren.

Som talskvinne for Den norske kirkes diakonale virksomhet er hun meget kritisk til at moraliserende forsøk forkles som omsorgsfull tale.

- En diakonal innstilling handler om å møte folk slik de er, - ikke slik de burde være. Vår nære kirkehistorie er full av eksempler på hvordan livsstilsdiskusjoner har gjort at mange har følt seg som fremmede i kirken. De som drakk øl eller brukte leppestift har vært utpekt som "syndere" av velmenende kristne ungdomsledere. Denne forvekslingen av kristendom med livsstilsbudskap har gjort stor skade her i landet, sier Guro Hellgren.

Hun mener det har skjedd endringer til det bedre på dette området, men peker på at konformitetspresset overfor dagens ungdom tar seg nye uttrykk.

- Nå er det kanskje ikke kirken som er den synligste livsstilsagenten, men helsemyndigheter og ulike interesseorganisasjoner, mener hun.

Verktøyet er på plass!

(30.08.2010)

[Startskotet](#) gjekk 1. desember i fjor, då alle kommunane fekk tilsendt eit rundskriv frå Helse- og omsorgsdepartementet. Rundskrivet skulle sikre at den kommunale helse- og sosialtenesta la til rette for at kulturelle og åndelege behov blei ivareteke for dei med nedsett funksjonsevne.

Tilfeldig praksis

- I dag kjem det heilt an på eldsjeler om det skal fungera, seier Tor H. Mathiassen. Han er far til ei funksjonshemma dotter på 36, Hanne Mathiassen.

Han fortel at det til dømes aldri har vore eit problem å få kommunal hjelp til å køyre Hanne til handballtrening, men når det kjem til eit møte i kyrkja, er det straks verre.

- Dei tilsette i omsorgsarbeidet veit ikkje korleis dei skal handtera det som gjeld tru og livssyn hos brukarane, og det blir nok ofte eg sjølv som er sjåfør for Hanne. Men eg synest at den største utfordringa i dette arbeidet er at vi ikkje veit kor vi skal nå dei som ønskjer seg eit livssynstilbod. Alt er så lukka.

Hanne og Tor H. Mathiassen er nøgde med at ei bok skal hjelpe til med å gjere trus- og livssynstilbodet likt for alle over heile landet. (Foto: Kyrkjerådet)

Eit lovverk må vekkjies

Tor Ivar Torgauten, spesialprest i Borg og ein av redaktørane av boka, har vore ei drivkraft i Den norske kyrkja på dette feltet.

- Fram til no har tilbod om trus- og livssynsutøving vore på tenesteytaranes premiss, og ikkje med brukarane i sentrum, og slik kan det jo ikkje vere! Boka skal dokumentere samfunnsansvaret, ho skal hjelpe tenesteytarane til å leggje forholda til rette for brukarane. Vidare skal ho gje samhandling mellom tenesteytar og trus- og livssynssamfunnet, og ikkje minst skal boka sette heile tematikken på dagsorden for fagfolk. For det er eit sovande lovverk vi har i dag, og vi vil vekkje det til live!

Om tilbodet manglar

Den norske kyrkja får ros da boka frå Universitetsforlaget blir presentert. Statssekretær Dagfinn Sundsbø ved statsministarens kontor seier at kyrkja er i første rekkje når det gjeld å leggje tilboda til rette for dei ulike brukarane. No gjeld det å få boka ut til det offentlege Noreg.

- Alle dei 430 kommunane skal no få tilsendt kvar si bok, slik at ho kan vere den reiskapen vi vonar på, både i offentleg omsorg og i institusjonar. Om nokon ikkje får det tilbodet dei har krav på, er det fylkesmannen som er tilsynsorgan, hit skal brukarane klage, om det er naudsynt. Eg trur faktisk ikkje at det berre er manglande vilje som gjer at brukarane ikkje får det tilbodet dei har krav på, det er vel så mykje uvisse.

Samarbeid på tvers

Sølvi Dahle, daglig leiar i Diakonistiftelsen Rogaland og Tor Ivar Torgauten, spesialprest i Borg bispedømme, har redigert og skrivne boka saman med Geir Sverre Braut og Jostein Vist jr. i Statens helsetilsyn og Sissel Bøckman ved Høgskolen i Østfold. Boka inneheld tekstar frå Bahá'í-samfunnet, buddhismen, Jesu Kristi kyrkje av Siste Dagens Heilage, Human-Etisk Forbund,

Pinserørsla, Den katolske kyrkja, Dei muslimske samfunna og Den norske kyrkja.

Her kan du lese meir om [boka](#).

Mellomkirkelig råd fordømmer drap på israelske settlere

(02.09.2010)

Forhandlingene må ikke ødelegges

Verdenssamfunnet må være tydelige på at ingen former for ekstremisme skal få ødelegge for forhandlingene som nå pågår. Forhandlingene må føre til at okkupasjonen av de palestinske områdene opphører og at man får fortgang i den nødvendige prosessen med å skape rettferdig fred. Denne rettferdige freden skal sikre grunnleggende menneskerettigheter og sikkerhet for både israelere og palestinere, avslutter Hagen Agøy. Hun oppfordrer norske kristne til å be om at forhandlingene må bringe oss nærmere en fredsløsning.

Brev fra Kirkenes verdensråd til forhandlerne i Washington

Generalsekretær Olav Fykse Tveit i Kirkenes verdensråd har (2. september) sendt brev til Midtøsten-forhandlerne i Washington. [Les brevet her](#)

Atomvåpen og kapitalflukt på kirkens bord

(03.09.2010)

Når Mellomkirkelig råd møtes til uken, står atomvåpentrusselfen på dagsorden. Rådet skal ta stilling til kirkens støtte til den aktuelle [internasjonale kampanjen om et forbud mot atomvåpen \(ICAN\)](#).

Mellomkirkelig råd sendte i april 2010, sammen med en rekke organisasjoner, et brev til Utenriksdepartementet med forventninger om at tilsynskonferansen for ikkespredningsavtalen (NTP) i mai 2010 måtte føre til fremgang i arbeidet for et forbud mot atomvåpen. Tilsynskonferansen mislyktes med å vedta et bindende rammeverk av tiltak for full atomnedrustning.

Men temaet er likefullt høyaktuelt høsten 2010 når NATOs strategiske konsept skal revideres. Hagen Agøy (bilde) ønsker økt kritisk søkelys på NATO-doktrinen om at atomvåpen er "essensielle for fred".

- At vår sikkerhet er avhengig av en beredskap til å ødelegge en verden Gud har gitt oss å ta vare på, er ikke forenlig med kirkens grunnleggende verdier, sier hun.

Kapitalflukt

Mellomkirkelig råds komite for internasjonale spørsmål (KISP) har sett nærmere på rapporten fra det regjeringsoppnevnte "Kapitalfluktutvalget". Rapporten som var klar juni 2009, ber Norge trappe opp kampen mot skatteparadis. Ulovlig pengestrømmer hindrer utvikling i fattige land og utvalg foreslår en rekke tiltak for å redusere skadevirkninger av skatteparadis.

- For Mellomkirkelig råd er tiltak mot skatteparadis og kapitalflukt en god konkretisering av arbeidet med å følge opp Kirkemøtesaken om [Økonomisk globalisering som utfordring til kirkene](#). Saken har en sterk etisk side og bør mobilisere kirker i sør og nord. Samtidig er det en sak der det er mulig å oppnå konkret politisk gjennomslag, mener generalsekretær Berit Hagen Agøy i Mellomkirkelig råd.

Å være evangelisk-luthersk kirke

Kirkemøtet 2010 vil ha "Luther glede" som hovedtema. Fram mot Kirkemøtet i 2011 arbeides det med Den norske kirkes identitet som evangelisk-luthersk kirke. Teologisk nemnd under Mellomkirkelig råd holder på med et bokprosjekt som vil belyse temaet fra en rekke sider. Boken er tenkt benyttet som ressursmateriale til Kirkemøtet i 2011. Den norske kirkes økumeniske

engasjement er en viktig del av kirkens selvbylde. På møtet neste uke vil Mellomkirkelig diskutere et prinsippdokument om dette, med tanke på videre planlegging av Den norske kirkes økumeniske arbeid.

- ["Sårbarhet og sikkerhet" Aktuelle sikkerhetspolitiske utfordringer i etisk og teologisk perspektiv. Rapport utarbeidet av Komiteen for internasjonale spørsmål \(KISP\) under Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, 2000.](#)
- [NOU 2009:19 «Skatteparadis og utvikling – tilstand, analyser og tiltak»](#)
- [Se omtale av saken "Økonomisk globalisering som utfordring til kirkene" fra Kirkemøtet 2007](#)

Saksliste for møtet i Mellomkirkelig råd 6.-7. september 2010

Kirkens hus, Rådhusgt. 1-3, Oslo

Sak MKR 30/10: Protokoller

Sak MKR 31/10: Saker i de økumeniske organisasjonene

Sak MKR 32/10: Orienteringssaker

Sak MKR 33/10: Referatsaker

Sak MKR 34/10: Oppfølging av Kirkemøtesaken Innvandrere og menighetene

Sak MKR 35/10: Innspill til årsplaner 2011

Sak MKR 36/10: Oppnevning av medlem til Kirkens verdensråds Commission on Faith and Order til 2013

Sak MKR 37/10: Oppfølging av Det lutherske verdensforbunds generalforsamling 2010

Sak MKR 38/10: Evaluering av Rådets virksomhet

Sak MKR 39/10: Den norske kirkes økumeniske engasjement

Sak MKR 40/10: Norges ratifisering av tilleggsprotokollen til FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter

Sak MKR 41/10: Innspill til Statsbudsjettet 2012. Prioriteringer for det helhetskirkelige området

Sak MKR 42/10: Nominering av medlemmer til rådsmøtet i Norges Kristne Råd (2011-2012) (Kirkemøtesak)

Sak MKR 43/10: Nominering av medlemmer til Kirkens Nødhjelps Representantskap (2011-2015) (Kirkemøtesak)

Sak MKR 44/10: Atomvåpen og nedrustning

Sak MKR 45/10: Skatteparadis og kapitalflukt

Kontaktperson:

Berit Hagen Agøy

Generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke

berit.hagen.agoy@kirken.no

Tlf.: 23 08 12 70, 48 99 12 70

Nei til uetisk hemmelighold

(07.09.2010)

Dette sier lederen i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Kjetil Aano. - Hemmeligholdet rundt skatteparadis gjør det mulig å gjemme bort penger som skulle gitt fattige land viktige skatteinntekter, understreker han.

På rådets møte 7. september ble det vedtatt [en uttalelse](#) om skatteparadis og kapitalflukt.

Mellomkirkelig råd drøftet saken på bakgrunn av rådets komite for internasjonale spørsmål (KISP) som har gjennomgått rapporten fra det regjeringsoppnevnte "[Kapitalfluktutvalget](#)". Rapporten som var klar juni 2009, ber Norge trappe opp kampen mot skatteparadis. Ulovlig pengestrømmer hindrer utvikling i fattige land og utvalg foreslår en rekke tiltak for å redusere skadevirkninger av skatteparadis.

- Tiltak mot skatteparadis og kapitalflukt er en god oppfølging av vedtaket fra årets [Ungdommens kirkemøte](#) og Kirkemøtesaken fra 2007 om [Økonomisk globalisering som utfordring til kirkene](#). Samtidig er det en sak der det er mulig å oppnå konkret politisk gjennomslag, mener rådsmedlem Helene Bjerkestrand i Mellomkirkelig råd.

- Det er store forventninger til oss som representerer en kirke i et rikt land, om å følge opp solidariteten i konkret handling. I dialog med Opplysningsvesenets fond ønsker Mellomkirkelig råd å sikre at fondet utvikler sine etiske retningslinjer får å unngå investeringer i selskaper som er registrert i skatteparadis, forteller Bjerkestrand.

Mellomkirkelig råd utfordrer regjeringen til å innføre krav om land-for-land-rapportering i statseide selskapers regnskaper.

Ifølge det regjeringsoppnevnte kapitalfluktutvalget utgjør tapte skatte kroner for utviklingsland langt mer enn det samlede beløpet de hvert år mottar i bistand.

Vedtak i sak MKR 45/10:

Skatteparadis og kapitalflukt - (7. september 2010)

1. Mellomkirkelig råd ser arbeidet for å bekjempe skatteparadiser og kapitalflukt fra utviklingsland som en god måte å følge opp Kirkemøtets vedtak 10/07 Kirkene og den økonomiske globaliseringen, og vil derfor:
 - Søke å styrke arbeidet i de internasjonale økumeniske organisasjonene om dette temaet, og utforske mulighetene for et koordinert internasjonalt økumenisk arbeid mot kapitalflukt fra utviklingsland
 - Fortsette dialogen med Opplysningsvesenets fond om å sikre at fondet ikke har investeringer i selskap som er registrert i skatteparadiser
 - Søke samarbeid med relevante aktører om temaet i Norge, følge utviklingen av Tax Justice Network Norge og vurdere om tilslutning til TJNN er en hensiktsmessig måte å ta dette arbeidet videre
2. Mellomkirkelig råd støtter vedtaket fra UKM 04/10 Kirkepenges i Skatteparadis.
3. Mellomkirkelig råd har i sitt møte 6.-7. september 2010 vedtatt vedlagte uttalelse.

Vedlegg: Uttalelse fra Mellomkirkelig råd, 7. september 2010:

Skatteparadis og kapitalflukt undergraver fattige lands utviklingsmuligheter. Dagens finanssystem har en struktur som opprettholder urettferdighet. At vi er deltakende i å opprettholde disse strukturene, står i skarp kontrast til det ansvar vi bærer som kristne. Som kirke er vi moralsk og etisk forpliktet til å bygge rettferdige relasjoner mellom mennesker og nasjoner også på et strukturelt plan.

Mellomkirkelig råd mener at arbeidet for å bekjempe skatteparadiser, hemmelighold og kapitalflukt fra fattige land må intensiveres. Kreftene som i dag brukes på å unngå uheldige skadevirkninger fra bruk av skatteparadiser og skatteunndragelse, reflekterer ikke problemets omfang.

Mellomkirkelig råd vil med dette sende følgende utfordringer til relevante samfunnsaktører i Norge:

Vi utfordrer den norske regjeringen til å:

- følge opp anbefalingene fra Kapitalfluktutvalget snarest mulig, og senest innen utgangen av nåværende stortingsperiode
- innføre krav om land-for-land-rapportering i statseide selskapers regnskaper.
- trekke investeringer gjennom Statens Pensjonsfond i selskaper som har hovedkontor i skatteparadiser
- utvikle etiske retningslinjer i Statens Pensjonsfond som hindrer investeringer i slike selskaper

I vår dialog med Opplysningsvesenets fond utfordrer vi dem til å:

- sikre at fondet ikke har investeringer i selskaper som er registrert i skatteparadiser
- utvikle sine etiske retningslinjer slik at de hindrer investeringer i selskaper som er registrert i skatteparadiser, og endre punkt 9 i de retningslinjene slik at det ikke gis rom for å sette de etiske retningslinjene til side ved vurdering av investeringsformer og objekter
- følge Kapitalfluktutvalgets anbefalinger for rapportering

Vi støtter Kristen-Norges Innkjøpsfelleskap (KNIF) i arbeidet med å:

- utvikle retningslinjer for valg av samarbeidspartnere som favoriserer bedrifter og selskaper uten virksomhet i skatteparadiser
- kartlegge nåværende samarbeidspartneres bruk av skatteparadiser, samt deres retningslinjer på området
- gå i dialog med nåværende samarbeidspartnere om problemstillingen

Vi støtter Kirkens Nødhjelp i arbeidet med å:

- løfte problemstillingen om skatt og skatteparadiser høyere opp på agendaen og bli en mer aktiv påvirkningsaktør i kampen mot kapitalflukt fra fattige land

Forventninger til Sametinget

(07.09.2010)

- [Nordsamisk utgave av denne teksten](#)

Sametinget var en av høringsinstansene til forslag til [Strategiplan for samisk kirkeliv](#) som er på vei mot sluttbehandling i Kirkemøtet. Planen legger opp til en styrking av samisk kirkeliv i perioden 2012-2016. I stedet for å avgi administrativt hørings svar, har Sametinget valgt å behandle saken politisk i Sametingets plenum 30. september.

- Dette er svært gledelig, sier Samisk kirkeråds leder Anne Dalheim (bilde). - Ved å løfte saken opp til plenumsnivå, viser Sametinget at samisk kirkeliv er viktig for det samiske samfunnet. Sametingsrådets foreløpige behandling i august gir grunn til å ha forventninger til Sametingets endelige behandling, sier hun.

På møtet i Samisk kirkeråd i Beiarn 9.-10. september tar man opp Sametingets engasjement i denne saken.

Sametingsrådet positiv

”Kirken har og har hatt en sentral plass hos mange samer. Foruten å være et trossamfunn har kirken også vært en viktig bærer av kulturelle og religiøse tradisjoner som har samlet mennesker i livets ulike faser,” uttaler Sametinget etter Sametingsrådets forberedende møte i august.

- Gjennom planen har Den norske kirke tatt et ansvar for å inkludere og sidestille samisk kirkeliv innenfor sin organisasjon, sier sametingsrådsmedlem Vibeke Larsen ifølge [Sametingets nettside](#).

- Det er viktig at samisk kirkeliv gis gode rammebetingelser, slik at samer og nordmenn får et likeverdig kirkeliv. Dette er et ansvar som påligger Den norske kirke og de norske myndighetene selv om dagens statskirkeordning skulle opphøre. Gjennomføringen av strategiplanen forutsetter politisk vilje til å gi samisk kirkeliv et løft. Vi håper på at kirken og myndighetene tar dette ansvaret, sier rådsmedlem Vibeke Larsen etter rådsmøtet i Karasjok.

Sametingsrådet er spesielt opptatt av språkdimensjonen i den kirkelige betjeningen.

Seminar om samisk kirkeliv

I tillegg til Sametingets plenum, blir samisk kirkeliv og tradisjonelle åndelige verdier gjenstand for et eget seminar for sametingsrepresentantene 14. september. Samisk kirkeråds generalsekretær, Tore Johnsen, er invitert som en av seminarinnlederne. Han mener det er betydningsfullt at Sametinget setter av tid til å drøfte temaet.

- Åndelige verdier og kirkelige tradisjoner har spilt en så viktig rolle i samisk kultur og samfunnsliv, at det er naturlig at Sametinget er opptatt av hva slags plass dette bør ha i det samiske samfunnet i fortsettelsen, mener Tore Johnsen.

Gudstjeneste i pitesamisk område

I forbindelse med Samisk kirkeråds møte holdes samisk-norsk gudstjeneste i Beiarn kirke 9. september kl 18.00. Etter gudstjenesten blir det kirkekaffe og bidus på Duoddará Ráffe / Pitesamisk senter, hvor det blir orientert om arbeidet med å styrke pitesamisk kultur og språk.

- [Se sakslisten for møtet i Samisk kirkeråd 9.-10. september](#)
-

Kontaktpersoner for møtet i Samisk kirkeråd i Beiarn 9. og 10. september:

Generalsekretær i Samisk kirkeråd, Tore Johnsen,

Tlf.: 23 08 12 35, mobil: 48 99 12 35

E-post: tore.johnsen@kirken.no

Anne Dalheim, leder i Samisk kirkeråd,

Mobil: 91 32 43 26

Tar avstand fra religiøs vandalisme

(08.09.2010)

- Vi oppfordrer trossamfunn til å vise solidaritet og stå sammen i slike situasjoner, sier generalsekretærene Atle Sommerfeldt og Berit Hagen Agøy i Kirkens Nødhjelp og Mellomkirkelig råd.

- Det er en felles oppgave for religioner og ansvarlige trossamfunn å ta avstand fra alle former for religiøs ekstremisme. Når religion misbrukes på denne måten, og religiøse symboler vanæres så sterkt, er det et hån mot alle religiøse mennesker, understreker Hagen Agøy og Sommerfeldt.

Mellomkirkelig råd og Kirkens Nødhjelp sendte tirsdag 7. september brev til Islamsk Råd Norge. I brevet ønsker man norske muslimer en god Eid-feiring, og uttrykker håp om at den planlagte Koran-brenningen i Florida skal bli avlyst, og at verdens muslimer skal få feire Eid i ro og fred fra slik religiøs vandalisme.

- [Les brevet her](#)

For mer informasjon:

Atle Sommerfeldt: tlf.: 917 55 112

Berit Hagen Agøy, tlf.: 48 991 270

Norge bør vise verden vei

(08.09.2010)

Historien rommer vonde historier om kolonisering, imperialism, overgrep i religioners navn og ulik fordeling av ressurser. Svært ofte er det landene i nord som står ansvarlig for problemene og landene i sør som er ofrene.

- Slik Det lutherske verdensforbund på årets generalforsamling ba om tilgivelse i forhold til menonittene, bør kirkene i nord gå foran på vegne av sine styresmakter. Norge har troverdighet og historie innenfor freds- og forsoningsarbeid, og den norske statsministeren bør løfte saken innenfor EU og Nato og be om tilgivelse for det nasjonene i nord har gjort mot folk i sør. En slik forsoningsprosess er viktig både for dere og for oss. Vi lever fortsatt med de mange vonde minnene, men det er dere som må starte prosessen - en prosess om vil ryste hele verden, mener Rasolondraibe Peri.

Kristne støttespillere

Han minnet om at kristne tradisjonelt har stått på de innfødtes side.

- Kristne har vært de som ba for slavene under overfarten til sitt nye land. Det har alltid vært en kamp mellom misjonærer og kolonimakten hvor dere har vært våre støttespillere. Men om vi får til en forsoning mellom nord og sør vil den kanskje ikke komme i min levetid, men jeg håper i alle fall barna mine får oppleve den.

En vanhellig allianse

Peri er også opptatt av at kirken må være atskilt fra staten. Han kaller en statskirke for en "unholy alliance" og mener et slikt eierforhold holder kirkevekst tilbake.

- En frigjøring vil gjøre at folk vil våkne opp, de ser Guds makt, og gjennom bønn og faste vil kirken vokse frem. Mange lengter etter evangeliets kraft, en kraft som kan erstatte den statlige. En kirke som ikke er bundet av staten vil bli en ny og frisk kirke som kan forandre Norge og Europa og enda videre utover - dette vil kunne bli oppvåkning av en sovende gigant.

Misjon er diakoni

Julie Ma fra Sør-Korea var særlig opptatt av at kirken eksisterer på grunn av Gud, det er ikke Gud som eksisterer fordi vi har kirker. På dagens tema "Church in Mission" snakket hun om hvor viktig det er at misjon og kirke hører sammen.

- Misjon handler om hva Jesus gjorde på jorda, han hjalp de sultne, han hjalp folk i nød, og han sa "jeg er her for deg". Vår misjon er også Guds misjon, vi må være helhetlige misjonskirker som skal tjene - diakoni er Guds ord i praksis.

Arrangementet i Storsalen er fullt med vel 250 deltakere, men det er plass til flere på galleriet, og

åpent også torsdag fra kl 0830.

Programmet for dagene finner du [her](#)

En fullsatt Storsal som er opptatt av misjon. (Foto: Kirkerådet)

Kirken og Rikskonsertene drøfter samarbeid

(10.09.2010)

- Jeg håper at et samarbeid mellom Den norske kirke og Rikskonsertene kan bli mer enn visjoner og drømmer. Jeg håper det blir en realitet, sa Åse Kleveland, direktør for Rikskonsertene, da kirken og Rikskonsertene nylig satte hverandre stevne.

- Nå foregår 80 % av aktivitetene til Rikskonsertene i kulturhusene. Men vi har som mål å komme inn på flere arenaer. Blant de konsertstedene vi ønsker å ha med oss videre, er kirkene. Mange steder er kirkene de eldste og eneste konsertlokalene. I fjor kjørte vi et pilotprosjekt med en turne i stavkirkene. Det var veldig vellykket, sa Kleveland.

Rikskonsertene ble etablert i 1968 som et ledd i den moderne norske kulturpolitikken. Hensikten var at hele landet skulle få del i profesjonell musikk.

- I dag er vår rolle annerledes, for den profesjonelle musikken fins over hele landet, påpekte Kleveland. Nå handler det i mye større grad om å sørge for at det beste innen musikken kommer så mange som mulig til gode.

Kirken har erfaring

Kirkerådsdirektør Jens-Petter Johnsen peker på at kirken fra tidlig av har formidlet sin tro gjennom kunsten.

- Den norske kirke er en erfaren konsert- og kulturarrangør med et meget stort nedslagsfelt og en lang historie. Vi er arrangør for 7000 konserter hvert eneste år. Vi har 900 kirkemusikere ansatt i større eller mindre stillinger, vi har 1200 barne- og ungdomskor og 800 voksenkor. Og gjennom kirkens nye kultursatsing ønsker vi å bygge broer mot det profesjonelle kulturlivet i sterkere grad enn vi har gjort til nå, sier Johnsen.

Han peker på at det i løpet av høsten er kulturrådgivere på plass i alle bispedømmer, og da har kirken et nasjonalt og regionalt nettverk som kan koordinerte kulturvirksomhet og etablere samarbeid med nasjonale aktører, som for eksempel Rikskonsertene.

Kulturrådgiver i Nidaros bispedømme Søren Hjort hadde tatt initiativet til at dette møtet 9. september mellom Rikskonsertene og kirkens kulturrådgivere, kulturarbeidere og utøvere kom i

stand. Det er [kulturrådgiverne i bispedømmene](#) som skal være bindeleddet mellom kirken og ulike nasjonale kulturinstitusjoner.

- [Les innlegget til kirkerådsdirektør Jens-Petter Johnsen på konferansen 9. september](#) (pdf)
- [Se også www.kirken.no/kultur](http://www.kirken.no/kultur)

Treng presten ny ham?

(10.09.2010)

Prestetenesta er i sin eigenart i botn og grunn den same, sjølv om tida vi er inne i er både spennande og utfordrande, sa Myrseth. Han la vekt på bøn som eit av dei mest sentrale elementa hos presten.

- Det viktigaste for ein prest må vere at han eller ho er ein del av fellesskapet. Eg vil oppmoda lærestadene om å innlemme studentane i eit bedande fellesskap. For den bedande presten med ei solid forankring i eit fellesskap, er heilt grunnleggjande, meinte domprosten.

Ein lyttande seremonimeister

Ein prest må lytte, både innover og utover. Presten skal lytte innover i det kyrkjelege fellesskapet som han eller ho tilhøyrrer, men også lytte i samtalen med andre truande frå ulike leirar og kyrkjesamfunn. Og så er det ikkje minst som sjelesørgjar at presten må bruke heile seg.

- Prestane har i nokre tiår hatt gode samtalar på tomannshand om personlege kriser. No treng vi å lære å utnytte det sjelesørgjeriske potensialet i dei faste gudstenester og kyrkjelege handlingar!

Kjærleik til menneska

Myrseth drog ein parallell til misjonærar for å seie noko om kva som særmerkjer ein god prest.

- Ein lokal medarbeidar til ein misjonær fortalte ved avskjeden med misjonæren om dei tre typane tilreisande forkynnarar han hadde røyndle med - dei ubehjelpelege misjonærane, dei som strevar - dei synes vi synd på. Dei flinke blir vi imponerte over. Men dei som er glade i oss - dei blir vi glade i, òg. Det same kan seiast om ein god prest.

Seminardeltakarar var interesserte i diskusjonar rundt presterolla. (Foto: Kyrkjerådet)

Reform tilpassa røynda

Både gudstenestereforma og trusopplæringsreforma bidrar til å endre rolla til presten, påpeikte ein av seminardeltakarane. Myrseth ser utfordringane med reformene.

- Prestar må respektere prosessane og førebyggje konflikhtar - men på same tid gje prestane frimod

til å underdrive si eiga rolle og kor viktige dei sjølv er. Men det er klart at presten har eit tydeleg leiaransvar, ikkje først og fremst administrativt og med personalansvar, men han eller ho skal vere leiar for heile kyrkjelyden.

Biskop Laila Riksaasen Dahl delte si eiga "reformtrøyst" med seminardeltakarane.

- Eg er så lukkeleg fordi ordet stadeigen er med i hovudlinene for gudstenestereforma. Eg meiner vi må ta utgangspunkt i eigne ressursar, og få stønad frå prostene når alt det nye skal settast ut i livet. Vi må vere inspiratorar og gjere reforma til noko om byggjer kyrkjelyden no. Vi må alle gå i den takta ressursane tillet - og med glede!

Ein god ven

Myrseth avslutta innlegget sitt med nokre tankar om presten som ein god ven.

- Presten må vere ein truverdig samarbeidspartnar med vilje til å lære og audmjuk nok til å ta imot frå sine vener. Presten skal ikkje vere ein autoritet som lager skilnader mellom seg sjølv og kyrkjelyden. Presten må også kunne vere ein ven, slik Jesus var det for sine næraste.

Tre kandidater til ny leder i Kirkerådet

(17.09.2010)

Kirkerådets leder er den øverste valgte leder i Den norske kirke. På Kirkemøtet i november velges ny leder i Kirkerådet etter Nils-Tore Andersen. Andersen ble valgt til leder i Kirkerådet på Kirkemøtet i 2006 og gjenvalgt i 2008. Han stiller ikke til gjenvalg i år.

Nominasjonskomiteen foreslår kandidatene Lånke, Lindø og Gunleiksrud, men det er ikke sikkert at det er en av dem som blir valgt. Kandidater kan fremmes helt fram til avstemningen på Kirkemøtet om to måneder.

De tre lederkandidatene er foreslått av sine respektive bispedømmeråd og har ulik bakgrunn fra kirke og samfunn:

Kristin Gunleiksrud, 49 år, Asker, Oslo bispedømme:

Gunleiksrud arbeider som rådgiver i IKO – kirkelig kirkelig pedagogisk senter. Hun har blant skrevet fire bøker om samarbeid mellom kirken og skolen. Som ansatt i Utdanningsdepartementet var hun sentral i arbeidet med KRL-faget. Hun er medlem av fakultetsstyret ved Teologisk fakultet, Universitet i Oslo. Hun har også arbeidet som prosjektleder for Den norske kirkes trosopplæring i Asker og Bærum.

- Hva er etter din oppfatning kirkens hovedutfordringer i Norge i dag?

- Jeg mener at den viktigste utfordringen er knyttet til hva kirken skal være og for hvem. Jeg er opptatt av kirkens tilstedeværelse; for den som trenger det, i samfunnet, i åndelige spørsmål.

Vi trenger en kirke som er tydelig til stede med ord og sakrament.

Etter min mening strever vi litt med vår identitet som kirke. Vi har gått fra en tid der kirkens rolle var selvsagt, kristendommen har hatt hegemoni, det har vært mulig å ta for gitt at her er vi alle kristne. Så har svært mye endret seg på få år. Vi har som kirke måttet erkjenne konsekvensene av stadig flere og økende livssynsminoriteter, og at kirkens selvsagte autoritet er blitt endret. Nå må vi finne en ny rolle, og kan ikke lene oss på kirkens selvfølgelige tilstedeværelse i samfunnet og i menneskers liv. Og dette handler ikke om at kirken skal gjenerobre tapt innflytelse, men at den skal bli viktig fordi mennesker trenger den. Fordi mennesker trenger en himmel over sitt liv, og fordi de i kirken opplever sitt liv i en dypere, åndelig sammenheng.

Svein Arne Lindø, 57 år, Hommersåk, Stavanger bispedømme:

Den eneste av dem som har vært medlem i et bispedømmeråd og dermed også i Kirkemøtet. De siste årene har han også representert Stavanger bispedømme i Kirkerådet. Lindø er bosatt i Sandnes og arbeider som omsorgssjef i Gjesdal kommune. Han var styreleder for Kirkens Familievernkontor i Stavanger i 4 år. På 80-tallet var han i seks år misjonær i Bhutan, og deretter var han i fem år kretssekretær i Santalmisjonen i Stavanger.

- Hva er etter din oppfatning kirkens hovedutfordringer i Norge i dag?

- Å være et åpent og inkluderende fellesskap for kristne

Formidle evangeliet til barn og unge

At kirkens språk og gudstjenestens form er sli at den taler til mennesker av vår tid.

Videreføre misjonsoppdraget ikke minst overfor våre nye landsmenn.

Å være tydelig på at kristne verdier er viktig for vårt samfunn.

Ola T. Lånke, 62 år, Rennebu, Nidaros bispedømme:

Ola T. Lånke er leder i Nidaros bispedømmeråd. Han er teolog og var stortingsrepresentant for KrF 1993-2009. I sine 16 år på Stortinget arbeidet Lånke lengst og mest med kultur- og mediespørsmål. Har vært medlem i to av KrFs interne stat/kirke-utvalg, og var noen måneder i 1990 også personlig rådgiver for kirkestatsråden. Han var i perioden 1991-93 medlem av Trondheim bystyre.

Lånke har ti års menighetspresterfaring og var blant annet stiftskapellan og personalrådgiver i Nidaros bispedømme i fire år før han i 1993 ble stortingsrepresentant. Lånke bor i Trondheim.

- Hva er etter din oppfatning kirkens hovedutfordringer i Norge i dag?

- Å framstå tydelig som én hellig, alminnelig kirke, ved å tale evangeliet klart og samlende uten at hovedsaken blir overskygget av de mange stridsspørsmål som reises i kirkelandskapet.

Mer til trosopplæring neste år

(28.09.2010)

- Det er gledelig at flere menigheter får friske midler til å videreutvikle en systematisk og sammenhengende trosopplæring for alle døpte. Det er mange, både barn, unge og statsråder som blir berørt av det som skjer når menighetene fornyer trosopplæringen, sier Kristine Aksøy som er leder i Kirkerådets seksjon for barn, unge og trosopplæring.

- En økning i opptrappingstempoet er nødvendig. Menighetene er klare, motiverte og utålmodige etter å komme med i gjennomføringen av trosopplæringreformen, sier hun.

Aksøy understreker at Kirkerådets budsjettinnstilling var langt høyere enn det statsråd Aasrud la fram i gårsdagens budsjettlekkasje. Da reformen ble vedtatt i 2003, ble reformen gitt en ramme på 250 millioner kroner i 2003-kroner.

- Skal reformen trappes opp i løpet av de ti årene som 2003-vedtaket la som perspektiv, må den årlige økningen høynes vesentlig. 27 millioner er den høyeste nominelle økning i trosopplæringsreformens 8 årige budsjetthistorie, men samtidig var 25 millioner i 2004 mere penger enn 27 millioner i 2011. En stadig større del av de tildelte midlene blir også spist opp av indeksregulering av tidligere bevilgede midler, sier Kristine Aksøy.

- [Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om trosopplæring i en ny tid. Om reform av dåpsopplæringen i Den norske kirke Innst. S. nr. 200 \(2002-2003\).](#)

Fleire prestestillingar i 2011

(28.09.2010)

Leiaren i Presteforeininga, Gunnar Mindestrømmen, er begeistra for denne nyheita.

- Vi er sjølvsagt glade for fem nye millionar til prestestillingar, det er mange år sidan sist prestenesta blei styrka over statsbudsjettet. Dette varslar ei ny forståing for at prestenesta treng ytterlegare opptrapping i åra som kjem. Vi har ei demografisk utfordring i med geografien i Noreg, det er stadig fleire busette i tettbygde strøk, og her treng vi å styrke prestenesta. Dette er viktig skritt i riktig retning.

Prisvinnar

Vinnaren av Olavsstipendet i år er Olav Gading, sokneprest i Spjelkavik og leiar av bispedømmerrådet i Møre. Forskningsprosjektet han vann fram med er "Høgmesseordning i endring". Gading var takksam for stipendet.

- Eg ser at både for å planleggje og gjennomføre gudstenester må fleire bli involverte. Reforma handlar om ein ny måte å arbeide på, og om dette gjerast rett, har reforma eit stort potensial når det gjeld å utvikle gudstenestelivet.

Gading sitt forskningsprosjekt inneber mellom anna å intervjuja forsøkskyrkjelydane og sjå på forventningane og haldningane deira og drøfte heile den teologiske basisen for reforma. 10 søknadar blei levert inn og vurdert av KIFO - Stiftelsen Kirkeforskning, og Gading vann altså prisen på 100 000 kr og eit års permisjon med løn.

78 000 kroner i kulturmidler til 4God

(28.09.2010)

Gruppen 4God ser på tilskuddene som en stor oppmuntring. Midlene vil bli brukt til å sette opp en stor danseforestilling i Flekkerøy kirke.

4God kontaktet kulturrådgiveren i Agder og Telemark bispedømme, Tone Klev Furnes tidlig i vår med tanke på søknader om tilskudd.

- Mitt bidrag har vært å foreslå tilskuddsordninger, samt bidra noe i søknadskrivningen. Jeg synes det er flott at jentene organiserer sin virksomhet og at de skaper dansen selv. De skaper nye uttrykk basert på deres kunnskaper, talenter, kreativitet og samspill. Samtidig er de fantastisk fine forbilder for annen ungdom, sier hun.

Tone Klev Furnes berømmer Flekkerøy kirke for å ivareta unges initiativ og la 4God øve og opptre i kirken.

- Dette er et godt eksempel på den lokale kirke som arena for kunstnerisk utfoldelse.

4God består av 13 jenter i alderen 14-21 år. De øver en gang i uken og deltakerne har alle bakgrunn fra dansestudioer og danselinje ved Vågsbygd videregående skole.

Maria Kristoffersen (bilde) som leder av 4God er også styremedlem i Flekkerøy ungdomsforening.

- Oppveksten på Flekkerøya med tilknytning til menigheten har nok vært med på å inspirere meg til å videreføre 4God sin aktivitet til nettopp kirken, sier Maria.

• [Se bloggen til 4God](#)

• [Se informasjon om kulturstøtte på www.kirken.no/kultur](http://www.kirken.no/kultur)

- Viktige bevilgninger til kirken

(05.10.2010)

I en [pressemelding](#) omtaler kirkestatståd Rigmor Aasrud Den norske kirke som en av budsjettvinnerne i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2011. Bevilgningene til kirken foreslås økt med i alt 158 millioner kroner. Det tilsvarer en økning på 10,9 prosent sammenlignet med saldert budsjett for 2010.

- Mye av økningen i kirkebudsjettet skyldes bevilgningen til å arrangere kirkevalg høsten 2011. Det er bra at regjeringen følger opp stortingsforliket og demokratireformen med omtrent den samme summen som ble satt av til 2009-valget, sier Jens-Petter Johnsen (bilde).

Han er også glad for at bevilgningene til trosopplæring i Den norske kirke trappes opp, men legger til:

- Økningen i opptrappingstempoet er for langsom. Da reformen ble vedtatt i 2003, ble reformen gitt en ramme på 250 millioner kroner i 2003-kroner. Dersom trosopplæringreformen skal gjennomføres i løpet av 10-årsperioden som lå i Stortingets vedtak, er 27 millioner for lite for 2011, sier Johnsen.

Regjeringen har selv satt seg som mål å sørge for at kirken får flere preste- og diakonstillinger.

- Vi er glade for fem millioner kroner til flere prestestillinger, men må få etterlyse den annonserte diakonsatsingen fra regjeringen, kommenterer Johnsen.

Kirkens behov for en helhetlig og sektorovergripende IKT-satsing omtales i budsjettproposisjonen.

- Vi har forventninger om at Kirkerådets arbeid med en helhetlig IKT-strategi for Den norske kirke vil bli fulgt opp og prioritert i vårt departement. FAD forvalter statens fornyings-, og kommunikasjons- og IKT-politikk og har ansvar for samordning av IKT i kommunal sektor, der lokalkirken befinner seg. Kirkens IKT-strategi er i tråd med vårt departements hovedprioritering, nemlig utvikling av fellestjenester for IKT i staten, understreker Jens-Petter Johnsen.

Kirkerådet og Samisk kirkeråd vedtok i 2009 at Samisk kirkeråds sekretariat skal flyttes til Tromsø. Dette følges ikke opp i det framlagte budsjettforslaget.

Investeringsmidlene til rehabilitering av kirker er tredoblet siden 2003. Rentekompensasjonsordningen gjør at flere kirker kan rehabiliteres og holdes ved like.

- [Prop. 1 S \(2010–2011\) fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet - Programkategori 01.90 Den norske kirke](#)

Mellomkirkelig råd kritiserer bistand til skatteparadis

(05.10.2010)

- Vi er positive til en økt satsing på næringsutvikling i utviklingsland. Men det er et stort paradoks at Norfund, som skal fremme utvikling i utviklingsland, benytter seg av skatteparadis, sier generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Berit Hagen Agøy.

Hun regner med at Norfund nå får beskjed om å trekke seg fra skatteparadis. - Regjeringen må sikre at bistandspenger faktisk ikke havner i skatteparadis, sier Hagen Agøy.

Utviklingsland taper årlig 160 milliarder dollar som følge av bruk av skatteparadis, ifølge utviklingsorganisasjonen Christian Aid.

- Bistand kan bidra til utvikling, men enda viktigere er det at utviklingsland selv har mulighet til å mobilisere ressurser for helse, utdanning og andre velferdsgoder. Bruk av skatteparadis undergraver utviklingslands mulighet til å mobilisere ressurser på hjemmebane, bygge opp en velfungerende stat og tillit mellom myndigheter og folk, utdyper Berit Hagen Agøy.

Mellomkirkelig råd vedtok 7. september [en uttalelse](#) der de sier at arbeidet for å bekjempe skatteparadis, hemmelighold og kapitalflukt fra fattige land må intensiveres.

Savner store grep på miljø

Hagen Agøy mener at forslaget til statsbudjett ikke reflekterer alvoret i klimakrisen.

- Det er bra med satsing på ren energi i utviklingsland, men hvor er de store grepene i klimapolitikken her hjemme? spør hun.

- Investeringene i fornybar energi og energieffektivisering er fortsatt småpenger i forhold til investeringene i petroleumssektoren. Vi trenger politikere som våger å tenke annerledes og fremtidsrettet, og ta store grep for at Norge kan redusere sine klimagassutslipp, sier Berit Hagen Agøy.

- Nobelkomiteen har gjort et godt valg

(08.10.2010)

Dette sier Kjetil Aano som er leder i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

Lederen for Den Norske Nobelkomite, Thorbjørn Jagland, pekte ved offentliggjøringen av årets fredsprisvinner i dag på den nære sammenhengen mellom menneskerettigheter og fred. Aano understreker at den sammenhengen er viktig og gir Nobelkomiteen honnør for et modig valg. Han peker spesielt på verdien av religionsfrihet.

- Fredsprisen gjør vår dialog med kirken i Kina enda viktigere. Det er en utfordring å skape økt forståelse for individuelle rettigheter, sier Kjetil Aano.

I mai 2009 var en offisiell kinesisk kirkelegasjon på besøk i Norge. Den norske kirke er invitert til en gjensitt i Kina i mars neste år.

- Vi deltar aktivt i interreligiøs dialog både i Norge og internasjonalt. Samtaler mellom ledere i trossamfunn kommer ofte inn på menneskerettigheter, trosfrihet, diskriminering, likestilling, minoriteter og urettferdige maktstrukturer. Hvordan makthavere forholder seg til retten til fri religionsutøvelse er en god test på deres demokratiske sinnelag, sier Kjetil Aano (bilde).

Årets fredsprisvinner har i over 20 år arbeidet for å fremme demokrati og menneskerettigheter i Kina og har vært en frittalende kritiker av Kinas kommunistiske parti. For det har han blitt arrestert flere ganger. Han sitter nå fengslet med en 11-årig dom for å ha "forsøkt å styrte statsmakten".

Liu var medforfatter av "Charter 08"-initiativet, et åpent brev signert av over 300 intellektuelle, journalister og advokater. Her fremmes 19 krav for å bedre menneskerettighetssituasjonen i Kina. Ett av kravene er religionsfrihet.

Ingen mennesker er ulovlige

(19.10.2010)

- Den norske kirke kan ikke godta at vi får en stadig større underklasse av papirløse mennesker uten rettigheter i Norge. Det er ekstra bekymringsfullt at det er mange barn blant de papirløse innvandrerene, sier Mellomkirkelig råds generalsekretær Berit Hagen Agøy (bilde).

[Brevet til justisministeren](#) er en del av kampanjen "[Ingen mennesker er ulovlige](#)" som Mellomkirkelig råd er med på. I brevet ber man regjeringen om å utarbeide bestemmelser som tydeliggjør at barns beste har forrang foran innvandringspolitiske hensyn, og at barn som har levd i Norge i lang tid, skal gis oppholdstillatelse sammen med medfølgende familie.

I brevet bes regjeringen om å utarbeide en bestemmelse som sikrer en grense for hvor mange år mennesker i Norge kan være ulovlige, uansett alder. Dette samsvarer med et forslag som Utlendingsdirektoratet fremmet i 2003 da de fastslo at "*på et eller annet tidspunkt kan det spørres om myndighetene får et ansvar for å skjære igjennom og få satt strek i forhold til papirløse innvandrere. Uansett opprinnelig årsak, vil tidsmomentet i seg selv reise spørsmål om myndighetenes forhold til menneskerettighetene.*"

- Norsk politikk ovenfor papirløse er blant de strengeste i Europa. Det vil si, - regjeringen har i realiteten ingen politikk. Mens andre land har foretatt pragmatiske regulariseringer og gitt lengeværende opphold, overser norske myndigheter dette samfunnsproblemet. På den måten lar man en stor gruppe mennesker leve som rettsløse mennesker uten noen form for rettigheter, mens man i tillegg mister muligheten til å regulere arbeidet deres, understreker generalsekretæren i Mellomkirkelig råd.

- Vi har i mange år engasjert oss for de papirløses situasjon. Det kristne menneskesynet innebærer en vektlegging av alle menneskers rettigheter og likeverd uavhengig av legal status. Måten samfunnet møter papirløse innvandrere på, er derfor en viktig test på om vi klarer ta det kristne menneskesynet på alvor i praksis, sier Berit Hagen Agøy.

[Brevet til justisministeren](#) og et [bakgrunnsnotat](#) om papirløses rettigheter, er underskrevet av

Norsk Folkehjelp,
Amnesty International Norge,
Kirkens Bymisjon,
Selvhjelp for innvandrere og flyktninger (SEIF),
Antirasistisk Senter,
Etiopiske asylsøkeres forening i Norge,
Mellomkirkelig råd for Den norske kirke,
Human-Etisk Forbund,
Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA),
Redd Barna,
Nettverk mot statlig rasisme,
Norsk Organisasjon for Asylsøkere (NOAS),
Juss-Buss,
Afghan Refugee Committee,
Blitz,
Det iranske flyktningrådet i Norge,
Flerkulturelt kirkelig nettverk (Norges Kristne Råd),
Humanistisk Ungdom,
Den norske Helsingforskomité,
PRESS – Redd Barna Ungdom,
Caritas,
Nestekjærlighetskampanjen,
Rådgivningsgruppa i Trondheim,
Røde Kors Ungdom,

PeoplePeace.

- Mellomkirkelig råd uttalte i 2008 at "grunnleggende behov og rettigheter til ureturnerbare innvandrere, som retten til helse, arbeid og verdig liv, må ivaretas bedre i norsk lovgivning."
- Lenke til kampanjen her: www.folkehjelp.no/papirlos

Skjeveslands etterfølger velges

(20.10.2010)

En valgkomite bestående av biskopene Olav Skjevesland og Per Oskar Kjølås har forberedt valget av Skjeveslands etterfølger.

I januar 2011 skal Bispemøtet nominere kandidater for det nye preseembetet. [Regelverk for den nye ordningen](#) er nå sendt ut fra departementet på høring. Bispemøtet vil drøfte departementets høringsnotat. Den nye, faste preses vil ventelig tiltre sommeren 2011.

Møte med Riksantikvaren

Bispemøtet i Den norske kirke er samlet i Oslo 18. - 22. oktober. Biskopene skal blant annet ha møte med Riksantikvaren.

Biskopene har en betydelig forvaltningsmyndighet overfor kirkebygg. Samtidig er mange kirkebygg underlagt Riksantikvarens vernemyndighet. Siden kirkebyggene er både brukshus og kulturminner og biskopene har invitert riksantikvar Jørn Holme for å drøfte spørsmål knyttet til bruk og vern av gamle kirkebygg.

Trosopplæring

Biskopene deltar på trosopplæringskonferansen "Gud gir" på Lillestrøm onsdag 20. oktober kl. 15.00-18.00. Bispemøtet skal også behandle spørsmålet om biskopens godkjenning av lokale trosopplæringsplaner.

Til pressen:

Pressen inviteres til å møte nyvalgt preses i Bispemøtet på Voksenåsen Kultur og konferansehotell, Ullveien 4, Oslo **kl.13.00 torsdag 21. oktober**. Medlemmene av Bispemøtets nyvalgte arbeidsutvalg presenteres også.

Kontaktperson:

Generalsekretær Christofer Solbakken, tlf.: 95 11 99 46,
E-post cso@kirken.no

Vi deler - så mangt...

(20.10.2010)

- Jeg elsker dere!

Fyrverkeriet Christine Koht er en engasjerende dame uansett hvilket tema hun får tildelt. Hun var stjernenaevnet på åpningsshowet på Trosopplæringskonferansen på Lillestrøm. Det kom fram at hun har en pastor et sted inne i seg, bygget møysommelig opp gjennom årene i barne- og ungdomsskole.

- Jeg hadde en lærer som var så kristen, hun puttet Jesus inn i alt. Til og med i matematikken var det liksom tre Jesus pluss tre Jesus er lik seks Jesus. Og det var så trygt og godt med en skole der vi sang "O, du som metter".

Koht er oppriktig begeistret for alt arbeidet som gjøres blant barn og unge.

- Det handler om at dere lager byggesteiner som barna tar med seg og lever på resten av livet - også jeg har de samme byggesteinene i meg. Og viktigst av alt - og dette er noe av det jeg er aller mest opptatt av - dere forteller barn og unge at de er bra nok. Jeg vil faktisk lese fra Bibelen for dere - i Matteus 6, 28 står det om liljene på marken som er så vakre. Vi er vakre nok i oss

selv - det er litt av et budskap det! Jeg blir faktisk helt rørt til tårer når jeg leser det. Folkens - jeg elsker dere og det dere gjør!

Prisvinner

Dåpsopplæringsprisen ble delt ut for tiende gang i år, og vinneren var Levanger, Okkenhaug og Ytterøy menigheter med prosjektet [3 go'e](#).

Helga Mathea Nøst, lederen av trosopplæringsarbeidet i Levanger, Okkenhaug og Ytterøy menigheter, mottok årets Dåpsopplæringspris fra IKOs direktør, Eigil Morvik.

Trosopplæringsansvarlig Helga Mathea Nøst tok imot prisen på 20 000 kr for arbeidet de startet opp med for 5 år siden for 5-7-åringene.

- Vi jobber i forhold til de tre store høytidene jul, påske og pinse, og har et opplegg som involverer hele storfamilien og fadderne. De blir invitert til oss for å jobbe med høytiden sammen med barnet, og feks til jul lager hver familie en julekrybbe de får ta med seg hjem. I Ytterhaug og Okkenhaug menigheter har vi over 100 prosent oppslutning. I tillegg til barn som er døpt i Den norske kirke, deltar både barn som ikke er døpt og frikirkelige barn.

Priskomiteen beskriver **3 go'e** som et flott breddetiltak med stor overføringsverdi. Det er medarbeiderne i prostiet selv som har jobbet fram tiltaket.

- Vi vet ikke om noen andre som har kopiert opplegget vårt, men det kan jo hende det skjer nå som det blir mer kjent. De 20 000 vi mottok skal brukes videre i det samme prosjektet, sier en fornøyd Nøst.

- [Mer om prosjektet 3 go'e](#)

-
- [Flere bilder fra Trosopplæringskonferansen 2010 her](#)
-

Haugland Byfuglien ny preses i Bispemøtet

(21.10.2010)

[Last ned bilde av Helga Haugland Byfuglien her](#)

Bispemøtet legger til grunn at ordningen med et nytt, tolvte bispeembete med presesfunksjonen som hovedoppgave, vil tre i kraft i løpet av 2011. Bispemøtet har, i påvente av at den nye ordningen skal tre i kraft, prolongert sitt arbeidsutvalgs funksjonstid frem til den nye, tolvte biskop er utnevnt og tiltrådt.

Tidligere visepreses, biskop [Helga Haugland Byfuglien](#), er dermed Bispemøtets nye preses.

Bispemøtets nye arbeidsutvalg, fra venstre: biskop Ole Christian Kvarme, Helga Haugland Byfuglien og Solveig Fiske.

Medlem av arbeidsutvalget biskop Ole Christian Kvarme er valgt til visepreses og tidligere varamedlem til arbeidsutvalget biskop Solveig Fiske er nå det tredje medlem av arbeidsutvalget. Alle med funksjonstid frem til ny, tolvte biskop er utnevnt og tiltrådt.

Biskop Tor B. Jørgensen er valgt som ny varamedlem til Bispemøtets arbeidsutvalg.

Bispemøtet velger nytt arbeidsutvalg (visepreses, medlem og varamedlem) etter at ny, tolvte biskop er utnevnt og tiltrådt.

I januar 2011 skal Bispemøtet nominere kandidater for det nye tolvte biskop-embetet. [Regelverk for den nye ordningen](#) er nå på høring.

Kontakt:

Generalsekretær i Bispemøtet, Christofer Solbakken,

tlf.: 95 11 99 46,

E-post cs@kirken.no

Fargesprakende fellesskap

(22.10.2010)

Den tredje verdenskonferansen i Lausannebevegelsen (Lausanne III) arrangeres i Cape Town i Sør-Afrika 16.-25. oktober. 27 representanter fra Norge er til stede.

Lausannebevegelsen er en evangelisk, økumenisk misjons- og evangeliseringsbevegelse. De som slutter seg til bevegelsens basis, Lausannepakten av 1974 og Manillamanifestet av 1989, er medlemmer. Formålet er å informere om, inspirere til og samarbeide om verdensevangelisering.

- [Konferansen i Cape Town er bredt tilrettelagt for deltakelse på nettet.](#) (Klikk her)

Bedret samtaleklima

At generalsekretær i Kirkenes verdensråd (KV), Olav Fykse Tveit talte ved åpningen av konferansen, er uttrykk for at forholdet mellom KV og Lausannebevegelsen er endret i senere år. Mye av bakgrunnen for at Lausannebevegelsen oppsto på 1970-tallet, hadde å gjøre med at det fra evangelisk-kirkelig hold var sterk kritikk mot KV's misjonsforståelse.

Fykse Tveit la [i sin hilsen](#) vekt på kirkenes mulighet til å være agenter for forsoning lokalt og globalt. Hovedtemaet er da også: *"God in Christ, reconciling the world to himself"* (2 Kor.5.18)

Etterlyser flere ikke-vestlige røster

Knut Hallen som er daglig leder for Samarbeidsråd for menighet og misjon (SMM), deltar på konferansen i Cape Town. Han etterlyser flere røster fra den ikke-vestlige verden.

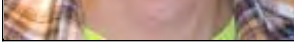

- Fortsatt hører vi en del ekko av vestlige teologi, men med mørk hudfarge. Konferansen ville hatt nytte av teologiske innspill fra flere hold. Det kan kaste nytt lys over vårt felles evangelium, sier Hallen (bilde).

Konkrete utfordringer

Han opplever likevel utfordringene fra Afrika, Asia og Latin Amerika som veldig konkrete på konferansen.

- Vi representerer en folkekirke i et av verdens rikeste land. Her møter vi møter den lidende og forfulgte kirke, som vet at det koster noe å ta Jesu ord

 om å følge ham på alvor. Det er samtidig inspirerende å se hvor store muligheter vi har til å gjøre en forskjell når vi involverer oss i fruktbare partnerskap i den globale kirke. Den norske kirkes bidrag gjennom 920 misjonsprosjekter i SMM-organisasjonenes 33 land, gjør en stor forskjell, mener Knut Hallen.

Samisk konfirmantleir etter svensk modell?

(26.10.2010)

Samisk kirkeråd og Kirkelig utdanningssenter i nord arrangerer 27.-29. oktober trosopplæringskonferanse i Tromsø. Konferansen som i år arrangeres for 7. gang, retter oppmerksomheten mot behovet for storsamlinger av typen felles konfirmantleir for samisk ungdom.

Åsa Karlsson som er konfirmantkonsulent i Luleå stift i Svenska kyrkan, kommer for å dele sine erfaringer med svensk-samisk konfirmantleir. I Sverige har man gjennomført slike leirer siden midten av 1980-tallet. Bispedømmene Härnösand og Luleå har annethvert år ansvar for arrangementet.

- Vi har invitert til en samtale om hva som skal til for at samlinger for samiske ungdom skal være tiltrekkende. Sverige og Finland har den mest gjennomførte leirtradisjonen. Disse landene har også de mest fornøyde konfirmantene, sier trosopplæringsrådgiver Stein-Erik Anti (bilde) i Samisk kirkeråd.

Den årlige trosopplæringskonferansen i Tromsø har etter hvert fått tittelen Verdikonferansen, fordi den tar for seg de samiske og kirkelige verdiene som står på spill når kirken henvender seg til de yngre generasjoner i det samiske folk. På konferansen deltar både foreldre, foresatte, ansatte og frivillige i menigheter.

Ved spørsmål, ta kontakt med:
Stein-Erik Anti, rådgiver i Samisk kirkeråd
Tlf.: 23 08 12 33
stein-erik.anti@kirken.no

Fra et "friminutt" under konfirmantleiren ved Kiruna sist sommer. Improvisert lassokasting engasjerte gutta.

- Religion ikke synonymt med konflikt

(01.11.2010)

Dette sa Kirkenes verdensråds generalsekretær Olav Fykse Tveit ved åpningen av en muslimsk-kristen konsultasjon i det økumeniske senteret i Geneve, Sveits. Omkring 60 ledende representanter for islamske og kristne institusjoner og organisasjoner møtes 1.- 4. november under overskriften *"Transforming Communities: Christians and Muslims Building a Common Future"*.

Sammen med Kirkenes verdensråd står generalsekretæren i World Islamic Call Society, Dr. Muhammad Ahmed Al-Sharif og Prins av Jordan Ghazi bin Muhammad bin Talal, bak invitasjonene til konsultasjonen. Det er først gang et slik religiøst toppledermøte er planlagt av muslimer og kristne i fellesskap.

Erkebiskopen i Svenska kyrkan Anders Wejryd holder et av hovedforedragene på konsultasjonen.

Generalsekretær i Kirkenes verdensråd, Olav Fykse Tveit, hadde flere referanser til egne erfaringer fra kristen-muslimsk dialog i Norge i sin hilsen ved starten av konsultasjonen 1. november. Han løftet fram fire hovedanliggender: Det nye vi'et, ansvaret for å bygge relasjoner, behovet for å be for hverandre og oppdraget om å skape rettferd og fred.

Det store "vi"

- Jeg følte det som en plikt å uttrykke solidaritet med norske muslimer når de var utsatt for urettferdige angrep. Jeg mente at vi alle hørte til samme fellesskap og erfarte de samme samfunnsendringene. Derfor tilhørte vi det samme "vi", sa Fykse Tveit som tidligere var generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke. Men henvisning til aktuelle konflikter i Norge, understreket Fykse Tveit at all kollektiv kritikk av den muslimske minoriteten også er en kritikk av det store norske "vi".

- Det ligger stor makt, og et stort ansvar - i hvordan vi bruker ordet "vi", sa Olav Fykse Tveit. Han utfordret deltakerne på konsultasjonen til et større mål enn bedret samtaleklima:

- Ved å finne gode måter å samarbeide kan vi sammen møte vårt felles ansvar for utfordringene på vår felles planet, sa Fykse Tveit.

- [Les hilsenen til Olav Fykse Tveit her](#)

- [Oversikt over alle innlegg på konsultasjonen](#)

Se også:

- <http://www.acommonword.com/>
- <http://ammanmessage.com/index.php?lang=en>
- <http://www.rfp-europe.eu/>

Ønsker internasjonal muslimsk/kristen beredskapsgruppe

(05.11.2010)

Dette er et av de konkrete forslagene etter en fire-dagers muslimsk/kristen konsultasjon i det økumeniske senteret i Genève, Sveits. Omkring 60 ledende representanter for islamske og kristne insitusjoner og organisasjoner møttes 1.- 4. november under overskriften "*Transforming Communities: Christians and Muslims Building a Common Future*".

Generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Berit Hagen Agøy, er glad for at konsultasjonen i Genève munnet ut i konkrete planer om videre samarbeid mellom kristne og muslimske ledere.

- Erfaringene fra Kontaktgruppen mellom Mellomkirkelig råd og Islamsk Råd i Norge ble trukket fram under konferansen som eksempel på godt og konstruktivt samarbeid. Kontaktgruppen har langt på vei fungert på nasjonalt plan i Norge slik man håper den nye beredskapsgruppen kan fungere globalt, sier Hagen Agøy.

Hun lover at Den norske kirke vil vi støtte opp om de initiativ som nå tas av Kirkenes verdensråd.

I [sluttdokumentet fra konsultasjonen](#) sier lederne fra de to verdensreligionene blant annet:

- Religion påberopes ofte som grunn når konflikter oppstår, selv om om andre faktorer som urettferdig ressursfordeling og undertrykkelse er de reelle årsakene til konflikt.

De kristne og muslimske lederne slår fast det er godt grunnlag for å handle sammen.

Generalsekretær i Kirkenes verdensråd Olav Fykse Tveit, var en av vertene for konsultasjonen. Han mener behovet for mer kriseforebyggende samarbeid mellom religionslederne er tydelig og nevner situasjonen i Sudan som et aktuelt eksempel:

- Den planlagte folkeavstemningen i landet om selvstendighet for Sør-Sudan der majoriteten av de kristne bor, må ikke utvikle seg videre til en religiøs konflikt med det arabiske og muslimske Nord-Sudan, sier Tveit.

I løpet av den muslimsk/kristne konsultasjonen sendte medlemmene ut en felles fordømmelse av angrepet mot den syrisk-katolske kirken Vår frue av Frelsen i Bagdad 31. oktober. Der ble 58 mennesker drept.

- [Se nettstedet til den muslimsk/kristne konsultasjonen i Geneve 1.-4. november](#)

Kongen deltar ved Kirkemøtets åpning

(11.11.2010)

H.M. Kong Harald V deltar ved åpningsmøtet 14. november og den påfølgende middagen. På åpningsmøtet taler avtroppende kirkerådsleder Nils-Tore Andersen og det blir blant annet hilsener fra kirkestatsråd Rigmor Aasrud og generalsekretær i Kirkenes verdensråd, Olav Fykse Tveit.

Ledervalg

Kirkemøtet skal i år velge nye medlemmer - og nye ledere - til de tre sentralkirkelige organene i Den norske kirke: Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd.

Nils-Tore Andersen ble valgt til leder i Kirkerådet på Kirkemøtet i 2006 og gjenvalgt i 2008. Han stiller ikke til gjenvalg nå. Det er nominert tre kandidater til å overta ledervervet etter Andersen.

Kandidatene er (i alfabetisk rekkefølge):

Kristin Gunleiksrud, f. 1961, Asker.

Svein Arne Lindø, f. 1953, Hommersåk.

Ola T. Lånke, f. 1948, Rennebu.

- Etter fire år som Kirkerådets leder vet jeg mer enn de fleste om det arbeidet rådet medlemmer legger ned, - og det uten honorar. Kirkerådets medlemmer har lest nærmere 20 ringpermer med sakspapirer og har hatt over 60 møtedager i denne perioden. Min etterfølger i lederrollen må sørge for å få på plass økonomisk kompensasjon for dette arbeidet. Ellers står vi igjen med pensjonister og offentlig ansatte i kirkens styrende organer, sier Nils-Tore Andersen (bilde).

Liturgireform

Årets møte er det første for de nyvalgte bispedømmerådsmedlemmene som samlet utgjør Kirkemøtet. Til uken skal de 115 kirkemøtemedlemmene trekke konklusjoner etter seks års arbeid med reform av gudstjenestelivet i Den norske kirke. Direktør i Kirkerådet, Jens-Petter Johnsen har ansvaret for de dokumentene som ligger på Kirkemøtets bord. Kirkemøtet har ikke tidligere behandlet en så omfattende liturgireform. Førrige hovedreform i 1977 var før Kirkemøtet var etablert.

- Jeg ser fram til viktige samtaler om kjernen i kristen tro uttrykt gjennom bønn og forkynnelse.

Gudstjenestens liturgi er kirkens lære i praksis, sier Jens-Petter Johnsen.

De som møtes i Tønsberg 14.-20. november er et "nesten helt nytt" Kirkemøte. Endringer i valgordningen som følge av demokratireformen i Den norske kirke, ga de elleve bispedømmerådene (og dermed også Kirkemøtet) flere medlemmer ved valget i 2009. Antallet medlemmer i Kirkemøtet har økt fra 86 i 2009 til 115 i år. Ved siden av biskopene er det bare 19 av delegatene til årets Kirkemøte som også var med i 2009.

Det nyvalgte Kirkemøtet blir altså preget av liturgiarbeid.

Årets Kirkemøte skal gjennomgå forslag til

- ny liturgi for hovedgudstjeneste med nattverd

- ny liturgi for dåp

- nytt oppsett av de "teksttrekkene" som benyttes ved gudstjenester i Den norske kirke. Dvs. det utvalg av bibeltekster som skal leses i gudstjenestene på en gitt søndag gjennom kirkeåret.

- nye bestemmelser om rammene for planlegging og gjennomføring av gudstjenestene. Det som her er endret er at menighetsrådet er tillagt myndighet til å fastsette en lokal grunnordning for hvordan gudstjenestefeiringen skal være.

Luther glede

Nyvalgt preses i Bispemøtet biskop Helga Haugland Byfuglien holder foredrag om Kirkemøtets hovedtema *Luther glede* onsdag 17. november. Hovedtemaet blir også belyst ved responser fra biskop Bernt Eidsvig, Den katolske kirke, pastor Arnfinn Clementsen, Karismakirken og utenlandssjef i Misjonsalliansen Tone Lindheim, Den norske kirke.

- Hva det betyr å være en evangelisk-luthersk kirke i dag er gjennomgangstema på Kirkemøtene i både 2010 og i 2011. Kirkerådet ønsker å sette Den norske kirkes evangelisk-lutherske identitet på dagsorden. Vi trenger å styrke den konfesjonelle bevisstheten. Den økumeniske relasjonen til våre trossøsken i andre kirkesamfunn krever det. Med utgangspunkt i vår evangelisk-lutherske arv kan vi vende tilbake til røttene for vår kirkes tro. Det ligger mye fornyelse i refleksjon over egen identitet, sier Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen.

Kirkemøtet 2010-2011 består av

52 leke medlemmer som ble valgt ved direkte valg

25 leke medlemmer som ble valt ved indirekte valg (dvs. at medlemmene i menighetsrådene i det aktuelle bispedømmet hadde stemmerett.)

33 representanter for leke kirkelig tilsatte, prester og biskoper,
3 representantar fra nord-samisk-, lule-samisk og sør-samisk område
1 representant fra Døvekirken

Blant de 77 leke medlemmene har det nye Kirkemøtet 55% kvinner, 45% menn, 22% under 30 år og en gjennomsnittsalder på 45,9 år (ved valget i 2009)

Til pressen:

Pressen ønskes velkommen til å dekke Kirkemøtet 2010, 14.- 20. november på Quality Hotel Tønsberg (Ollebukta 3). Kirkemøtets plenumssesjoner er åpne for pressen. I plenumssalen er det avsatt presseplasser.

Følg ellers med på <http://www.kirken.no/km> der man blant annet finner web-tv-overføring av Kirkemøtets sesjoner.

Journalister og fotografer som ønsker å være til stede ved Kirkemøtets åpning 14. november, bes om å ta kontakt med Kirkemøtets pressetjeneste:
Seniorrådgiver Siv Thompson, mob.tlf.: 48 24 82 54.
Seniorrådgiver Gunnar Westermoen, mob. tlf.: 48 99 12 06.
E-post: gwe@kirken.no

Med Luther i tanken og blikket framover

(15.11.2010)

- [Se bilder fra Kirkemøtets åpningsdag](#)

Under ein middag søndag kveld for dei 115 delegatane og ei rekkje gjester frå kyrkjelege organisasjonar, helste Kongen med eit ønske om Guds velsigning over eit kyrkjemøte som blant anna skal arbeida med tekstar og liturgiar som både skal femna trua sine mysterier og nå fram til menneske i deira kvardag. Han minna om at endringane ikkje må vera så omfattande at dei som ikkje går jamleg i kyrkja kjenner seg framande for orda i Fader vår, salmar og truedkjening. Difor må endringar skje med klokskap og varsemd, meinte H.M. Kongen som til slutt understreka kor viktig det er at kyrkja er nær der menneska lever sine liv. – Ikkje minst er eg oppteken av at born og unge kjenner seg omslutta av kjærleik og omsorg, sa Kongen.

Frå venstre kyrkjestatsråd Rigmor Aasrud, H.M. Kong Harald V og leiar i Kyrkjerådet Nils-Tore Andersen under festmiddagen søndag kveld.

Kyrkjemøtet samlast under temaet "Luther glede". Direktøren i kyrkjerådet, Jens Petter Johnsen gjekk i si preike under opningsgudstenesta i Tønsberg domkyrkje 14. november tilbake til Luther si store oppdaging av Guds nåde.

- Vi kan ikkje forstå Luther utan at vi forstår at han møtte både den heilage Gud og den kjærlege Gud. Berre den som innrømmer sanninga om livet sitt, kan erfara kva Guds nåde betyr, sa Johnsen som etterlyser meir frimod på vegne av det glade evangeliet.

Den avtroppande leiaren for Kyrkjerådet, Nils-Tore Andersen, nytta i sin siste tale til Kyrkjemøtet høvet til å takka kyrkjeminister Rigmor Aasrud for at kyrkja fekk friske midlar til prestestillingar og trusopplæring i statsbudsjettet.

- Det er lenge sidan eg har kome med ein takk til statsråden på eit kyrkjemøte, men no er det grunn til det, sa Andersen. Han etterlyste samstundes eit sterkare press på kommunane for at dei skulle oppfylle sitt lovfesta ansvar for å løyva midlar til drift av den lokale kyrkja.

Nils-Tore Andersen understreka at den lokale kyrkjelyden med alle sine medlemmer er den grunnleggjande eininga i kyrkja, ikkje berre presten, kyrkjelege tilsette eller spesielt interesserte.

- Korleis vil arbeidet i kyrkjelydane sjå ut i åra framover? Eg trur det vil bli ganske skrøpeleg om ikkje medlemene vert aktiviserte og deltek som medarbeidarar på ulike måtar, sa Andersen som også slo eit slag for at biskopane vigslar nokre leke gudstenesteleiarar i kvart prosti.

Kyrkjestatsråden kvitterte med å gjera det klart at ho forstod at kyrkja treng pengar, både til vedlikehald av bygg, trusopplæring for alle og prestestillingar.

- Folkekyrkja døyr langsamt dersom prestetenesta ikkje fungerer godt, sa statsråden som la vekt på at det no må rekrutterast prestar. Både ho og leiaren for Kyrkjerådet meiner personleg utfordring av unge må til rekrutteringsarbeidet.

- All erfaring tilseier at den personlege kontakten med og utfordringa til unge menneske er noko av viktigaste vi kan gjere, sa Rigmor Aasrud.

Kyrkjeordning

Kyrkjeministeren er i samarbeid med Kyrkjerådet i gang med å førebu grunnlovsendingane som skal vedtas av Stortinget i 2012. Det vert no arbeidd for å leggja til rette for at Kyrkjemøtet våren 2011 kan handsama ei sak om tilsetjing av prostar og biskopar. Ho slo eit slag for opne og breie prosessar om korleis kyrkja skal sjå ut i framtida.

– Eg meiner at vi alt no har bruk for å finne fram til meir robuste lokaleiningar i kyrkja. Vi ser at fellestråda i mange små kommunar slit og har vanskeleg for å få endane til å møtast. På sikt er dette også ein trussel mot folkekyrkja, sa kyrkjestatsråden.

Sjå manuskript til talar på Kyrkjemøtet 2010

- [Preike ved direktør i Kyrkjerådet, Jens-Petter Johnsen](#)
- [Tale ved leiar for Kyrkjerådet, Nils-Tore Andersen](#)
- [Helsing ved H.M. Kong Harald V](#)
- [Helsing ved statsråd Rigmor Aasrud](#)

Grunnlovsendringar i 2012

(15.11.2010)

- [Les talen til kyrkjeminister Aasrud her](#)

Dette medfører mellom anna at Kyrkjemøtet 2011 som møtest i april, må handsama ei sak om ny ordning for tilsetjing av prostar og biskopar.

Denne saka skal først opp i Kyrkjerådet i februar 2011. I denne omgangen vil det berre vera nødvendig med mindre endringar. Seinare legg Kyrkjerådet opp til større endringar i kyrkjelov og kyrkjeordning.

- Med desse første endringane er det tid til å gjennomføre forsvarlege prosessar der alle organ i kyrkja skal kunne delta, bli høyrde og drøfte kyrkjeorganiseringa i framtida, seier direktør i kyrkjerådet, Jens-Petter Johnsen.

Under eit seminar mandag for medlemene av Kyrkjemøtet om ny kyrkjeordning, sa kyrkjerådsdirektøren at Kyrkjerådet ønskjer ei rammelov som gir kyrkja stort rom til å bestemma sjølv. Ei slik ny kyrkjelov vil venteleg bli klar ein gong mellom 2013 og 2015. Når den er klar, vil ein sjå kor stor fridom kyrkja får i høve til staten.

- [Sjå opptak frå seminaret om kyrkjeordning](#) (web-tv)

Ny kyrkjeordning

Kyrkjemøtet skal i tida 2013-2015 koma fram til ei ny organisering av Den norske kyrkja. Ein må blant anna gjera vedtak om kven som skal vera arbeidsgjevar for prestane og for dei som no er lokalt kyrkjeleg tilsette. Skal det vera to ulike arbeidsgjevarar som i dag, eller vil det bli ei ny eining med felles arbeidsgjevaransvar mellom sokna og kyrkjemøtet? Dette er eit av fleire spørsmål som Kyrkjerådet legg opp til breie høyringar og prosessar på.

- Vi er på jakt etter å finna fram til einingar som er passe store, seier direktøren. Kyrkjerådet har planar om ein runde med seminar i alle bispedøma januar-april 2011 for å møta tilsette og rådsmedlemmer for å drøfta ny kyrkjeordning.

Kyrkjemøte utan budsjettdebatt

Generalsekretær i Kyrkjeverdsrådet, Olav Fykse Tveit (bilete), var også med på seminaret om kyrkjeordning. Han trur det er få andre kyrkjer som snakkar om ei demokratisk kyrkje.

- Det mange likevel er opptekne av, er at kyrkjemedlemene styrer kyrkja. I nesten alle kyrkjer er det eit synodesystem, det gjeld også den anglikanske kyrkja er biskopane har ei sentral rolle. Medlemene forventar at dei skal kunna påverka styringa ved å bestemma lovar, reglar, pengebruk og å velja sine egne leiarar. Det er vel berre Den norske kyrkja og Den danske folkekyrkja som ikkje bestemmer over sine egne budsjett. Her i Den norske kyrkja er vi samla til eit stort kyrkjemøte, men bestemmer ikkje over pengane og får ikkje tilsetja sine egne leiarar, seier Tveit.

- [Meir om Kyrkemøtet 2010 her](#)

Kirkemøte på Facebook

(15.11.2010)

- [Åpen Facebook-gruppe Kirkemøtet 2010](#)

Petter Normann Dille er en "multitaskende" Kirkemøte-delegat med stor sans for nye medier. Nidaros-mannen opprettet for to uker siden Kirkemøte 2010 på Facebook fordi han ønsket å gjøre Kirkemøte mer tilgjengelig for folk flest.

- Jeg kom egentlig på dette etter Kirkemøte i fjor, da vi var flere som twitret litt herfra. Mange er interessert i det som skjer, og jeg ville gjøre det tilgjengelig også for de som ikke er her. Det foregår mange viktige debatter på Kirkemøte, og det er jo et visst demokratisk aspekt ved å informere om det og involvere de som ikke er her.

Dobbelt opp

For en uke siden var det omtrent hundre medlemmer i Kirkemøte 2010-gruppen, nå er mer enn det dobbelte. Og meldingene raser inn under generaldebatten og orienteringssaker om gudstjenestereform og stat-kirke-prosessen. "Er ikke soknene selvstendige rettssubjekter allerede?" spør Espen Andreas Hasle, "Bør staten definere hva som er god religion? Veldig spennende spørsmål fra Olav Fykse Tveit til Kirkemøtet 2010" mener Helene Bjerkestrand og "Nei til ungdomsprestbachelor" utbasunerer Gaute Granlund.

Tetris på Kirkemøte

Men så er det også kommentarer som er godt på siden av det teologiske og kirkefaglige, som denne fra Martin-Oskar Enstad "Ikke fordi jeg tror at Kirkemøtet er kjedelig, men alle slike møter har noen døde øyeblikk, og her er et tips til rekreasjon for dere som er på Kirkemøtet" med lenke til tetris-spill. Eller innlegget fra Frøydis Indgjerdingen "Jeg savner UKM-dansen...". På et punkt undrer Hans-Øyvind Sorem Granerud seg over det hele: "Lurer på hva som egentlig skjer på Kirkemøtet når alle delegatene er på Facebook".

Petter Dille er ikke bekymret for det siste.

- Dette er en kommunikasjonsform som vi unge er vant til, jeg tror det fungerer mer sånn at når det er noe vi synes er viktig på talerstolen, formidler vi det ut, og sånn sett sorterer litt for de som følger med, både på utsiden og innsiden av Kirkemøtet.

Send det videre...

Joda, det er en egen verden på Facebook under møtet. Omtrent som når man før sosiale mediers inntog sendte lapper eller hvasket under forelesninger, sitter nå en god andel av de 115 delegatene og snakker sammen med tastetrykk. Og her er grånende herrer som for lengst har passert de 60 like ivrige i diskusjoner og kommentarskrivingen som ungdomsdelegater.

Administrator Dille er strålende fornøyd med aktivitetsnivået.

- Det er kjempemoro – en suksess! Folk er jo utrolig frimodige og snakker både fritt og humoristisk, men under fullt navn. Det er flott med det engasjementet som skapes på Kirkemøte-gruppa, og det blir jo egentlig bare mer spennende uti uka. Da kommer de viktige diskusjonene og sikkert innspill fra interesserte som sitter på utsiden av Kirkemøtet - men som likevel deltar på denne måten. Men jeg er ingen redaktør, altså, folk må selv ta ansvar for det de skriver – og vite at de faktisk kan bli sitert på det i andre medier.

- [Mer om Kirkemøtet 2010 her](#)

- Det aller viktigaste

(16.11.2010)

Kyrkjemøtet 2010 er med sine 115 medlemmer det største som har vore i Den norske kyrkja. Etter kyrkjevalet i 2009 vart møtet utvida med 29 representantar.

Arne Tveit (48) er kyrkjevevjerje i Vestvågøy og representerer kyrkjeleg tilsette. Frøydis Indgjerdingen (24) frå Borg er også ny på Kyrkjemøtet. Ho vart vald direkte til bispedømerådet som lek representant.

- *Kva synest du om å vera kyrkjeleiar?*

- Det er utruleg spennande og lærerikt. Her er mykje nytt, men det er fint å jobba med viktige saker, seier Indgjerdingen.

- *Kva vil de med kyrkja?*

- Eg vil at kyrkja skal vera Guds forlenga arm, Guds reiskap for menneska. Den skal vera ein stad er alle skal få møta Gud gjennom ord og handling, ja ein trygg heim, seier Arne Tveit. Frøydis Indgjerdingen nikkar og føyer til at det er viktig for henne at kyrkja skal vere open og imøtekommande for alle.

- *Er det samanheng mellom det de ønskjer for kyrkja og det arbeidet de gjer i bispedømeråda og på Kyrkjemøtet?*

- Ja, det opplever eg. Oppgåva vår her er å gjera den lokale kyrkja i stand til å gjera jobben sin, seier Tveit. - Vi arbeider med gudstenestereformen og andre store prosessar som tek lang tid, men vi kan påverka viss vi vil, samstemmer dei to nye representantane.

Dei to nye medlemene av Kyrkjemøtet er ikkje redde for å ta ordet, og dei opplever å bli høyrte både i bispedømerådet og på Kyrkjemøtet.

- Det er likvel med ærefrykt eg går inn i eit så viktig verv der me jobbar med det aller viktigaste,

seier Arne Tveit. Han fortel at han difor vart veldig glad då han i samband med opningsgudstenesta oppdaga at det er ei gruppe som samlast i Tønsberg domkyrkje heile denne veka for å be for Kyrkjemøtet.

- [Sjå meir om Kyrkjemøtet 2010 her](#)

Forbereder jubileumsfest for kvinnelig prestedtjeneste

(16.11.2010)

Ordinasjonen av Bjerkås fant sted i Vang kirke 19. mars 1961, og hun ble innsatt som sokneprest i Berg og Torsken på Senja i Troms 7. mai samme år.

Vårt kall

Leder av Norsk Kvinnelig Teologforening, Ingunn Dalan Kosnes er også leder av styringsgruppa for jubiléet. Hun understreker at ordinasjonen av Ingrid Bjerkås hadde stor betydning både kirkelig, politisk og kulturelt.

Det som skjedde for 50 år siden var konsekvensen av at også kvinner har et kall til å bli prester. Den felles styringsgruppa for jubileumsmarkeringene har gitt jubileumsprogrammet overskriften "**Vårt kall**", - en tittel inspirert av boken "*Mitt kall*" som Ingrid Bjerkås skrev etter sine presteår på Senja.

- Vi vil markere dette som en stor kirkelig begivenhet, med program både på Hamar og på Senja. Det vil også bli utgitt to bøker i forbindelse med jubiléet, forteller hun.

Bokutgivelser

En portrettbok om kvinnelige prester i dagens Norge er redigert av Mari Saltkjel, sokneprest i Hornindal i Sogn og Fjordane. Den består av foto og intervjuer av kvinner som er prester. En bok om Ingrid Bjerkås har utspring i Nord-Norge. Den omhandler kvinner i kirke og prestedtjeneste, før og nå. Redaktører er Bjørg Kjersti Myren, prest og rådgiver ved bispedømmekontoret i Bodø, og Hanne Stenvaag, stipendiat ved Universitetet i Tromsø.

Det er også planlagt en vandretstilling med fotoportretter av kvinnelige prester, støttet av Fritt Ord.

19. og 20. mars 2011 er det jubileumsdager på Hamar. Feiringen på Senja er lagt til 16.-19 juni 2011.

- [Se et foreløpig program for arrangementet på Senja 16.-19. juni.](#)

I januar 2011 vil det komme egen nettside som gir fortløpende oppdatert informasjon

Kontaktperson

Leder styringsgruppa for jubiléet: Ingunn Dalan Kosnes,

leder i Norsk Kvinnelig Teologforening

Tlf.: 917 11 891

ingunn.dalan.kosnes@kirkekontoret.no

Lindø ny kyrkjerådsleiar

(17.11.2010)

- [Hent større bilete av den nyvalde kyrkjerådsleiaren her](#)

Den nyvalde kyrkjerådsleiaren er omsorgssjef i Gjesdal kommune i Rogaland, og er medlem av bispedømmerådet i Stavanger. Han har sete i Kyrkjerådet dei siste fire åra. Han har vore styreleiar for Kyrkjens Familievernkontor i Stavanger i fire år. På 80-talet var han i seks år misjonær i Bhutan, og etter det krinssekretær i Santalmisjonen i Stavanger i fem år.

Det måtte to valomgangar til for å kåre den nye leiaren. I fyrste valomgang fekk Gunleiksrud 41 røyster, Lindø 37 og Ola T Lånke 36. I andre valomgang fekk Lindø 57 røyster og Gunleiksrud 56, ein røysta blankt.

Da Svein Arne Lindø takka Kyrkjemøtet for valet, streka han under at stat-kyrkje-saka kjem til å bli den viktigaste i den kommande valperioden. Han meinte det er viktig at alle bispedømme blir trekte inn i arbeidet med saka. Det er enorm kompetanse i bispedømmeråda som må brukast i denne prosessen.

Svein Arne Lindø få sekund etter at valresultatet var kunngjort.

Den norske kirke – stor brukertilfredshet

(17.11.2010)

I den store Innbyggerundersøkelsen del 2 skårer Den norske kirke 80 av 100 poeng på den totale brukertilfredsheten, og er samlet sett best blant alle virksomheter den sammenlignes med.

Oppsummeringen blant alle de 23 virksomhetene som har vært gjenstand for innbyggernes kritiske blikk og erfaringer, er at graden av tilfredshet fordeler seg helt tydelig etter ett og samme mønster i et stort antall spørsmål, der altså Den norske kirke kommer best ut.

Lokalkirken betyr mye

- Dette er gledelige tall, de viser at vi som kirke lever nær folket, vi er en ekte folkekirke. Vi synes det er særlig interessant at veien til økt brukertilfredshet først og fremst går gjennom kontakten med våre ansatte i våre lokale kirker, smiler Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen.

Knalltall for kirken

Statsråd Rigmor Aasrud kaller dette "[knalltall for kirken](#)" og kommenterer at de spurte opplever at Den norske kirke behandler folk med respekt og har evne til å være både imøtekommende og lyttende.

Utvalget i undersøkelsen er særlig fornøyd med muligheten for å utføre kirkelige handlinger som dåp, konfirmasjon og begravelse, i tillegg til vanlige gudstjenester. Brukerne opplever at de ansatte behandlet en med respekt og imøtekommenhet skårer, og at de får hjelp når de trenger det.

Et klart funn i undersøkelsen er at veien til økt brukertilfredshet først og fremst går gjennom de ansatte. Utvikling av kompetanse blant de ansatte til å møte brukernes behov er derfor viktig også i tiden fremover.

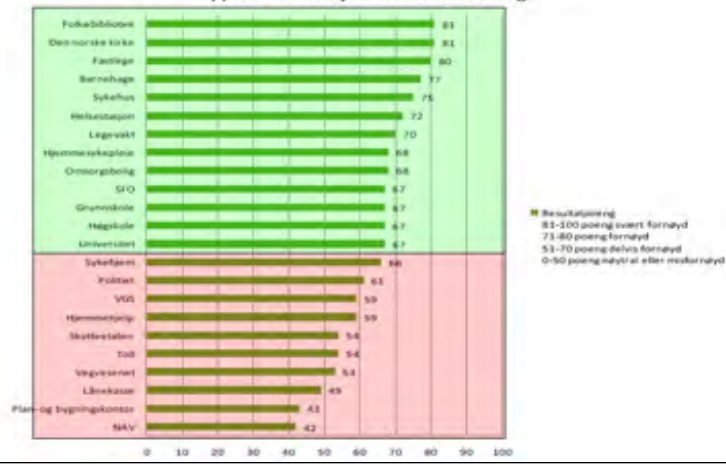
Minst fornøyd med myndighetsorganer

På andre plass når det gjelder graden av tilfredshet kommer helsevirksomhetene, deretter følger oppvekst- og utdanningsvirksomhetene. Lavest skårer myndighetsorganene.

Undersøkelsen er utført på oppdrag fra Fornyings- administrasjons- og kirke departementet. 30 000 respondenter danner utgangspunkt for resultatene, og et tilfeldig utvalg på ca 1500 personer har svart på ulike spørsmål tilknyttet Den norske kirke.

- <http://www.difi.no/organisering/brukerretting/innbyggerundersokelsen>

Ansattes evne til å møte brukerens behov når det oppstår en situasjon utenom det vanlige

- Hjelp Xiaobo til utreisetillatelse

(17.11.2010)

Her følger kirkeledernes brev til utenriksministeren:

Til Utenriksminister Jonas Gahr Støre

Fredsprisen til Liu Xiaobo

Det er gledelig at Nobelkomiteen har gitt årets fredspris til Liu Xiaobo. Hans fredelige innsats gjennom 20 år for å fremme demokrati, ytringsfrihet og menneskerettigheter i Kina, blir med dette løftet fram for hele verden. Mange vil oppdage hvor viktig slike idealisters utrettelige arbeid er for å bekjempe urett og undertrykkelse, og den nære sammenhengen mellom fundamentale menneskerettigheter og fred synliggjøres.

Vi synes derfor det er sterkt beklagelig om ikke fredsprisvinner Liu Xiaobo løslates og får utreisetillatelse fra de kinesiske myndigheter. Vi vil med dette be om at norske myndigheter i sine samtaler med kinesiske myndigheter, ber dem revurdere sin beslutning i denne saken, slik at Liu Xiaobo kan motta fredsprisen i Oslo rådhus 10. desember.

17. november 2010

Med vennlig hilsen

Nils-Tore Andersen
Leder i Kirkerådet

Kjetil Aano
Leder i Mellomkirkelig råd

Luther fra luthersk og katolsk ståsted

(17.11.2010)

Onsdag hadde Kirkemøtet i Tønsberg viet en sesjon til Martin Luther og lutherdom i vår tid. Biskop Helga Haugland Byfuglien holdt hovedforedraget med temaet ["Hva vil det si å være evangelisk-luthersk i dag?"](#)

Biskop Helga Haugland Byfuglien holdt hovedforedraget på Kirkemøtet.

- [Se denne kirkemøtesesjonen i web-tv-opptak](#)

– Vår kirkes vekt på individualismen og individualkulturen har til tider oversett betydningen av kirken som fellesskap, kvinner og menn, sa kirkens nyvalgte preses. – I vår tradisjon har vekten tidvis ligget så tungt på begrepet "personlig kristen" at noen har opplevd veien til både kirken og til nattverdbordet som for lang for egen del. Vi kjenner på en stor glede over at mange mennesker i vår tid i stadig større grad finner sitt rom i kirken og blir rommet i kirkens fellesskap. Vi er i ferd med å gjenoppta nattverdfeiringen som det vanlige i våre gudstjenester som Kristi nåde synlig hos oss. Nattverdfeiringen hører med når gudstjenesten feires. Dette var noe Luther også var opptatt av.

Biskop Bernt Eidsvig har møtt helgener i Den norske kirke, men mente at de neppe ville bli kanonisert.

Sett utenfra

Foredraget ble fulgt av en panelsamtale der deltakerne holdt hver sin innledning. Biskop Bernt Eidsvig i Oslo katolske bispedømme holdt [en varm og vennlig tale](#) til den lutherske forsamlingen. Han fortalte om sin opplevelse av å komme tilbake til Norge som biskop etter mange år i utlandet:

– Jeg opplevde sterk kollegialitet og menneskelig støtte – langt utover hva høflighet skulle tilsi – om det var med biskop Kvarme eller den nyss avgåtte preses, Skjevesland, eller hvem det nå var av biskoper, andre geistlige eller lege. Jeg ble nesten urolig over å føle meg så hjemme blant dere, sa Eidsvig.

Biskopen slo også fast at det i dag bare er to av de 95 tesene som Luther slo opp på kirkedøra i Wittenberg i 1517, som ikke er gangbar katolsk teologi. Men han fortalte ikke hvilke to teser det gjaldt.

I paneldebatten deltok også utenlandssjef i Misjonsalliansen Tone Lindheim og pastor i Karismakirken i Stavanger Arnfinn Clementsen. Begge holdt engasjerte og åpenhjertige innlegg om hva de ser som verdifullt ved den lutherske folkekirken. Clementsen oppfordret kirkemøtedelegatene til å bruke de enestående mulighetene de har til å være en åpen og romslig kirke, der Ordet og Ånden virker sammen så det skapes liv og kraft.

– Slik tenker jeg at luthersk kristendom er på sitt beste, sa pinsepastoren.

-
- [Hva vil det si å være evangelisk-luthersk kirke i dag?](#) Foredrag ved biskop Helga Haugland Byfuglien
 - [Respons ved presentasjon av hovedtemaet ”Luther glede”](#) ved biskop Bernt Eidsvig - Den katolske kirke

Dalheim og Aano valgt

(18.11.2010)

- [Last ned større utgave av bildet ovenfor her](#)

Dalheim hadde ingen motkandidat og fikk 114 av 116 mulige stemmer ved valget som skjedde på Kirkemøtet 18. november. Hun har ett års fartstid som leder for Samisk kirkeråd.

Anne Dalheim er pedagog og arbeider som omsorgssjef i Storfjord i Troms.

- [Se web-tv-intervju med Dalheim etter valget på Kirkemøtet 2009](#)

Kjetil Aano har det siste året fungert som Mellomkirkelig råds leder etter at tidligere leder Berit Hagen Agøy ble tilsatt som rådets generalsekretær.

Aano fra Stavanger fikk 91 stemmer, mens 25 av Kirkemøtets medlemmer stemte på motkandidaten Jakobe Olea T. H. Juul fra Trondheim.

Aano er nå generalsekretær i Det Norske Misjonsselskap. Han ble nylig unevnt til prost Tungenes prosti i Stavanger bispedømme. Aano er medlem av sentralkomiteen i Kirkenes verdensråd og har av den grunn fast plass som et av medlemmene i Mellomkirkelig råd.

- [Se web-tv-intervju med Aano etter valget på Kirkemøtet 2010](#)

Dåpsliturgien er i mål

(19.11.2010)

No har Kyrkjemøtet funne forma på ny den nye dåpsliturgien. Etter fleire år med hardt arbeid og mykje usemje, er det berre nokre detaljar som Kyrkjerådet får tilbake for å finpusse fram til april, då liturgien skal endeleg vedtakast av Kyrkjemøtet.

Saksordførar for dåpsliturgien har vore Egil Morland, som til dagleg arbeider ved NLA i Bergen.

– Det vanskelegaste punktet var korleis vi med korte formuleringar kunne få sagt noko om brotet mellom Gud og menneske som syndefallet skapte, og som er ein føresetnad for læra vår om at dåpen er naudsynt, seier han.

Fiske og Morland strekar under at reformbehovet har vore stort når det gjeld dåpsliturgien. Det nye framlegget har tre klare ledd. For det første er det mottakinga av dåpsbarnet der det blir uttrykt glede over det nye livet. Det andre leddet er dåpshandlinga der frelsa som er sjølv innhaldet i dåpen, blir gjort tydeleg. Det tredje handlar om livet i dåpen.

– Den døypte er subjekt i sitt eige dåpsliv. Dåpen er inngangen til eit liv i etterfølging saman med gode medvandrarar, seier Fiske.

– Når det gjeld den siste delen om livet i dåpen, synest eg vi har fått til ein fin dramaturgi som kan gi ei god oppleving for dei som er til stades, og som kan kommunisere kva kyrkja står for, meiner Morland.

– Det har vore veldig flotte samtaler i kyrkjemøtekomiteen, seier han.

– Vi har hatt ein god intern dynamikk. Det trur eg i stor grad skuldast eit veldig godt sakspapir frå administrasjonen i Kyrkjerådet. Når vi satt i time etter time og jobba med dette, var det ikkje på grunn av usemje i komiteen, men fordi vi leita etter dei beste orda og formuleringane.

– Heile komiteen var svært godt førebudd før vi kom saman, og det skapte eit godt arbeidsklima, meiner Fiske.

– Dåpen er ei hending som svært mange møter. Dei kjem med det mest dyrebare dei har i hendene, og da må liturgien fungere godt. Vi har fått ein fin progresjon i liturgien no. Barna og foreldra blir møtte med den gode budskapet.

- Vedtaket i Kyrkjemøtet blir lagt ut på nettet i veke 47

Bar eller bærer?

(20.11.2010)

Målfrid Isene var en av delegatene som tok til orde for *bar*.

- Det er greit for teologer og biskoper å bruke *bærer*, de har en teologisk bakgrunn for å forstå at Jesus bærer våre synder også i dag. Men for de unge, for konfirmantene, så er det vanskelig å forstå når vi bruker *bærer*. Da er det lettere å forklare at Jesus gjorde én handling én gang - og at den gjelder for alle alltid. Det trengs en opplæring i hvorfor det heter *bærer*.

Men på tross av argumenter for fortidsformen, falt forslaget om å beholde dagens liturgi med "*Du Guds lam som bar all verdens synder*", og Kirkemøtet bestemte at det i fremtiden skal hete "*Du Guds lam som bærer verdens synder*". Dette er slik det er i andre kirker i verden.

Hele liturgireformen i Den norske kirke kommer til endelig vedtak på Kirkemøtet i april 2011.

Latin eller norsk?

Biskop Ole Christian Kvarme uttrykte sin personlige begeistring for latin, men synes menigheten skal slippe å forholde seg til for mye i fremmed språkdrakt. Oslo-biskopens forslag om å fjerne de latinske betegnelse i overskriftene i gudstjenesteboken, falt.

Kropp eller legeme?

Kirkemøtekomiteen som behandlet nattverd-saken ønsket å beholde forslaget fra Kirkerådets sekretariat om å bruke både Kristi kropp og Jesu legeme i nattverdliturgien. Forslaget går ut på at man bruker begge ordene, men på ulike steder i liturgien, og man kan ikke velge konsekvent mellom det ene eller det andre

Intinksjon eller særkalk?

Kirkemøtet ønsket at menighetsrådene tar avgjørelse om man skal dele ut nattverd ved å motta vinen i særkalk eller dyppe brødet i en felles nattverdkalk, også kalt intinksjon. Kirkemøtet ønsker også at det enkelte menighetsråd skal avgjøre om man skal motta nattverd stående eller knelende.

Glutenfritt og alkoholfritt?

Det har vært fremmet forslag om at alt nattverdrød skal være glutenfritt og at all nattverdvinn skal være alkoholfri. Mange tok til orde for at oblater til enhver tid skal være glutenfrie av hensyn til folk med cøliaki. Og noen problematiserte at barn og unge skal introduseres for alkohol ved nattverden i kirken, selv om det er i svært liten mengde.

- Vedtak i Kirkemøtet legges ut på kirken.no i uke 47

Preses i Den norske kirke på stortingshøring

(29.11.2010)

Partiene ønsker å få belyst de ulike sidene ved papirløse innvandreres situasjon, blant annet de samfunnsmessige konsekvensene og erfaringer man kan trekke av oppholdsordningene for papirløse som er gjennomført i andre land.

Partiene har invitert en rekke aktuelle aktører og kompetansemiljø som er engasjert i papirløse innvandreres levekår. Preses i Den norske kirke, biskop Helga Haugland Byfuglien, er først ut i høringen.

- Den norske kirke ved Bispemøtet og Mellomkirkelig råd har særlig i den siste tiden blitt oppmerksom på hvor stor gruppen papirløse innvandrere er, sier biskop Byfuglien. Vi er glade for at stortingspolitikere nå har tatt initiativ til denne høringen om papirløse innvandrere i Norge. For uavhengig av hva man måtte mene om innvandringspolitikk, så har situasjonen med lengeværende papirløse i Norge blitt så alvorlig at en politisk løsning synes å være det eneste alternativet vi har, uttaler biskopen.

Andre lands erfaringer

Stortingshøringen vil blant annet fokusere på oppholdsordningene for papirløse som er gjennomført i andre europeiske land.

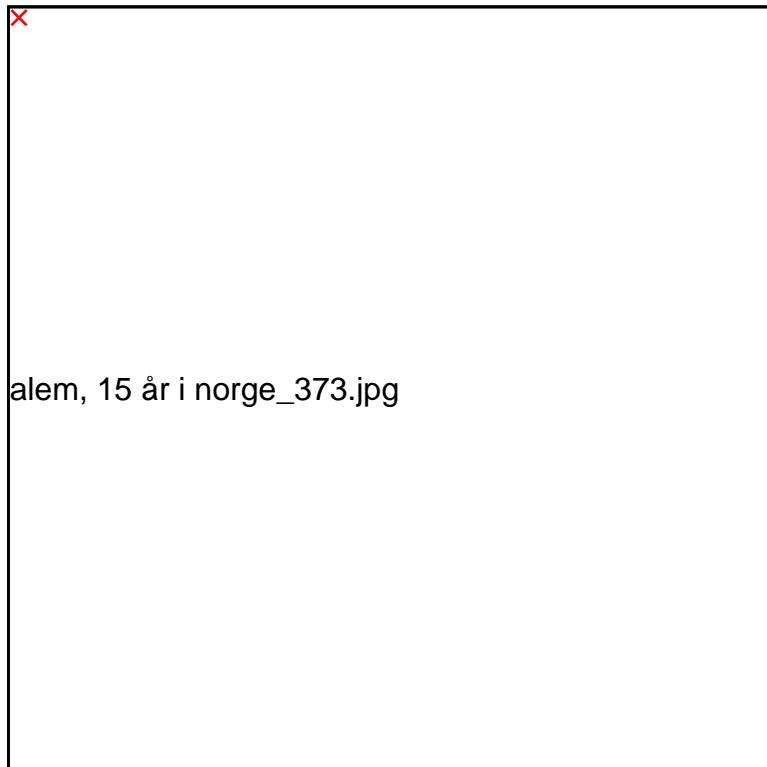
- Når oppholdsordninger har blitt innført i andre europeiske land har det bakgrunn i primært to forhold: På den ene siden de sterke humanitære hensynene som gjør seg gjeldende for mennesker som har levd papirløst gjennom en årrekke. På den andre siden det mer pragmatiske hensynet til kontroll over arbeidsmarkedet og ønsket om å motvirke kriminalitet og høy grad av utnyttelse av sårbare mennesker. Det er ingen tvil om at de samme hensynene gjør seg gjeldende også i Norge, understreker Haugland Byfuglien.

Et verdispørsmål

- Politikk handler om hva slags samfunn vi vil ha. Behovet for å gjøre noe med en stadig voksende underklasse av rettsløse og rettighetsløse mennesker handler om menneskeverdet. Det kristne menneskesynet innebærer en vektlegging av alle menneskers rettigheter og likeverd uavhengig av legal status. Måten samfunnet møter papirløse innvandrere på, er derfor en viktig test på om vi

klarer å ta det kristne menneskesynet på alvor i praksis, avslutter presesen i Den norske kirke.

- [Les Helga Haugland Byfugliens innlegg på høringen](#)

Alem, 15 år og papirløs immigrant i Norge (Foto: Grete Bro Thuestad)

<http://www.antirasistisk-senter.no/apen-hoering-i-stortinget-om-papirloese.4851889-98689.html>

Fykse Tveit møter Paven

(03.12.2010)

Olav Fykse Tveit nevner flere tema som aktuelle for denne kirkeledersamtalen på topp-plan: Arbeidet for kristen enhet, støtte til kristne i Midtøsten og behovet for felles innsats for verdens lidende.

- På vegne av Kirkenes verdensråd vil jeg understreke forpliktelsen til å søke synlig enhet i Jesus Kristus. Dette var utgangspunktet for Kirkenes verdensråd og er fortsatt det som driver oss. Jeg vet at Paven også prioriterer arbeidet med å virkeliggjøre dette kallet høyt, sier Fykse Tveit.

- Det er viktig at det blir en ærlig samtale om våre utfordringer. Kallet til å være ett i Kristus handler om alt vi gjør som kirke. Det handler ikke minst om hvordan vi teologisk forstår det å være kirke og om hvordan vi forstår de ekklesiologiske spørsmålene som fortsatt hindrer sunlig enhet, sier Olav Fykse Tveit. Han refererer til ulikheter i synet på nattverden og det ordinerte embetet.

KV's generalsekretær peker på at mange av KV's medlemskirker allerede tar opp slike spørsmål i deres kontakt med Den romersk katolske kirke.

Olav Fykse Tveit ble i fjor tilsatt som generalsekretær i verdens største tverrkirkelige organisasjon. 349 kirker fra 110 land er medlemmer. Organisasjonens medlemskirker representerer 560 millioner kristne, og omfatter de fleste av verdens ortodokse kirker, anglikanske, lutherske og reformerte kirker, metodistkirker og en rekke uavhengige kirker.

- [Om samarbeidet mellom Kirkenes verdensråd og Vatikanet](#) (engelsk)

Pave Benedikt XVI mottok norske gaver fra generalsekretær Olav Fykse Tveit i Kirkenes verdensråd. En diktsamling av Olav H. Hauge og et par selbuvotter. (Foto: L'Osservatore Romano)

Felleskirkelig plattform for integrering

(07.12.2010)

• [Hent bildet ovenfor i større utgave her](#) (2,4 mb)

Dokumentet utgis av Flerkulturelt kirkelig nettverk under Norges Kristne Råd og er svært konkret i utfordringer og visjoner for norske innvandrings- og integreringspolitikk.

- Det er første gangen så mange kirker og kirkelige organisasjoner i Norge kommer sammen og taler så konkret om aktuelle innvandrings- og integreringspolitiske temaer. Det er i seg selv en økumenisk begivenhet, og sier noe om hvor tungt kirkerne i Norge vektlegger menneskeverdet i innvandringsaker, sier generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Berit Hagen Agøy.

Over halvparten av alle innvandrere til Norge er kristne. Hagen Agøy peker dessuten på at mange menigheter er engasjert i dialogarbeid med ikke-kristne innvandrere.

- Det er gledelig at medlemmene i Flerkulturelt kirkelig nettverk står samlet bak et så konkret visjonsdokument. Det er nyttig, og peker ut en kurs for det felleskirkelige arbeidet i Norge framover. Når det gjelder innvandring og integrering har Den norske kirke mye å lære av andre andre kirker i Norge som i større grad enn oss selv har klart å inkludere innvandrere i sine menigheter, sier Berit Hagen Agøy

• [Last ned dokumentet "Dette vil vi" her](#)

Disse deltar i [flerkulturelt kirkelig nettverk](#):

Det Norske Baptistsamfunn
Den norske kirke
Frelsesarmeen
Frikirkelig studieforbund
KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon
KIA, Kristent Interkulturelt Arbeid
Kirkens Bymisjon
Kirkens Nødhjelp
Norges Kristelige Studentforbund
Metodistkirken i Norge
Oljeberget Menighet
Oromo Evangelical Church in Oslo
Oslo Katolske Bispedømme
Scandinavian Chinese Church of Oslo
Stiftelsen Betanien Oslo

Kirkerådet er konstituert

(09.12.2010)

Jofrid Trandem Myhre fra Borg bispedømmeråd ble valgt til Kirkerådets nestleder. Kristin Gunleiksrud fra Oslo bispedømmeråd ble valgt som medlem av Kirkerådets arbeidsutvalg. Bispemøtets preses er dessuten fast medlem av arbeidsutvalget som nå har denne sammensetningen:
Leder, Svein Arne Lindø
Nestleder, Jofrid Trandem Myhre
Preses, Helga Haugland Byfuglien
Kristin Gunleiksrud.

Her er alle medlemmene i Kirkerådet:

Svein Arne Lindø, Stavanger, leder
Jofrid Trandem Myhre, Borg, nestleder
Tone Synnøve Ø. Steinkopf, Bjørgvin
Kjartan Bergslid, Nidaros
Berit Espeseth, Stavanger
Stein Reinertsen, Agder og Telemark
Kristin Gunleiksrud, Oslo
Elisabeth Thorsen, Oslo
Helene Bjerkestrand, Tunsberg
Harald Askeland, Tunsberg
Ingrun Jule, Hamar
May Lisbeth Aurdal, Møre
Unny Nome Sivertsen, Sør-Hålogaland
Andreas Gotliebsen, Nord-Hålogaland
Biskop: Preses Helga Haugland Byfuglien

Lederne i Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd møter fast i Kirkerådet med tale- og forslagsrett.

Kirkene er populære i jula

(14.12.2010)

Deltakelsen har ligget på vel 590 000 de senere årene med en topp i 2006, da nesten 630 000 var i kirken på julaften.

Deltakertallet på julaften har gått noe tilbake de senere årene. Det var fem prosents nedgang fra 2008 til 2009, med samme antall gudstjenester. Deltakelse ved julaftengudstjenester synker betydelig mer enn den samlede gudstjenestedeltakelsen i denne perioden (1,6 prosents nedgang i oppslutning). Julaftenmenigheten er altså ikke spesielt stabil.

Det er forholdsvis mange byer som hadde en nedgang. I kirkene i Tønsberg og Drammen var det en nedgang på ca 20 %, i Sarpsborg, Arendal og Larvik var nedgangen på ca 15 %.

- Det er vanskelig å gi en forklaring på denne utviklingen. Det var også en god del sokn som hadde økt oppslutning. Endringer i oppslutningen kan sees i sammenheng med været på julaften, den opplevelsen en hadde året før, eller hvilken dag i uken julaften kommer på. I 2009 var julaften på en tirsdag, og mange hadde kanskje vært på en av de mange julekonsertene som avholdes i ukene før jul. Over 1,3 millioner var til stede på en av de 10 000 konsertene som ble holdt i kirkene i løpet av 2009, og mange av disse holdes i adventstiden. Dessuten var det 600 000 som deltok på en skolegudstjeneste, og mange av disse avholdes før jul, sier seniorrådgiver Per Tanggaard (bilde) i Kirkerådet.

Mange sokn må arrangere flere gudstjenester på julaften. I sokn med mer enn en kirke avholdes det opptil 7 gudstjenester. Ca 45 % av soknene hadde kun én gudstjeneste på julaften, 27 % hadde to og nesten 15 % hadde tre gudstjenester på julaften. Men det er også 70 sokn som ikke hadde noen gudstjeneste på julaften i 2009. Dette utgjør 6 % av samtlige sokn.

I [Tilstandsrapport for Den norske kirke 2010](#), som Stiftelsen kirkeforskning presenterte i november, er oppslutningen om kirkens gudstjenestetilbud et hovedtema. Her pekes det på at familiegudstjenester og konfirmasjonsgudstjenester har suverent flest besøk i løpet av året; 860 000 deltok familiegudstjenester og 830 000 deltok på konfirmasjonsgudstjenester i 2009. Også barnehage- og skolegudstjenestene står for mange kirkebesøk. Nesten 750 000 deltok på slike gudstjenester i fjor.

Skolegudstjenester - et brennbart tema

Denne adventstiden har flere avisoppslag kommentert samarbeidet mellom kirke og skole når det gjelder skolegudstjenestene før jul.

Rådgiver Kristin Gunleiksrud (bilde) ved Kirkelig pedagogisk senter (IKO) mener det er bra at skolegudstjenestene blir debattert.

- Vi trenger skoler med et bevisst og reflektert forhold til hvordan de arrangerer skolegudstjenester. Det er mye mer problematisk om usikkerheten tar overhånd, sier hun til avisen Vårt Land.

- Skolegudstjenester er en del av skolens kulturelle og pedagogiske innhold når det gjelder julefeiringen. Elevene bør delta på en autentisk gudstjeneste for å se og oppleve hvordan den foregår. Før og etter bør det være grundig diskusjon og arbeid rundt temaet. Men ikke bruk skolegudstjenesten som en avslutning før jul. Da bør alle samles til et felles program, sier Gunleiksrud.

Utdanningsdirektøren i Aust-Agder, Karen Junker (bilde) som er Menighetsfakultetets styreleder og medlem av bispedømmerådet i Agder og Telemark, sier til MFs magasin Lys og Liv at god dialog mellom skolen og kirken er avgjørende hvis begge parter ønsker et samarbeid.

- Det er viktig at de kirkelig ansatte får nok informasjon og at de setter seg inn i faktagrunnlaget for et slikt samarbeid. Det vi dessverre erfarer i vår sektor, er at vi iverksetter tiltak for å gi informasjon til tros- og livssynssamfunn, men at Den norske kirke er dårlig til å stille opp. Dette prioriteres i altfor liten grad i kirken, og jeg mener at man gjennom mangel på kunnskap lar en mulighet til et godt samarbeid gå fra seg, sier hun.

Ei trygg kyrkje

(14.12.2010)

Grenseoverskridande åtferd

Elisabeth Torp har vore leiar ved ressurscenteret sidan oppstarten i 1996, og ho trur mengda overgrep er omtrent som før.

- Eg trur ikkje det skjer fleire overgrep no enn for 15 år sidan, men den store skilnaden er at vi no er medvitne om at det skjer. Tidlegare skjedde desse overgrepa ofte nær oss utan at vi skjønnte det eller fikk vite noko om det. Den openheita vi har i dag trur eg er til hjelp for dei som blir utsett for overgrep. Når ein som blir utsett for overgrep veit at kyrkja reknar med og erkjenn at overgrep finn stad, gjer det vegen til sjølv å seie frå noko kortare. Samstundes er det krevjande å velje sjølv å vere open, særleg når ein ikkje veit korleis omgivnaden vil reagere og ei bagatellisering verkar truande.

Tilgjeving er ikkje alt

Marit Halvorsen Hougsnæs er direktør i KA - Kyrkjeleg arbeidsgjevar- og interesseorganisasjon. Ho representerer arbeidsgjevarsida i kyrkja, og er oppteken av at tilgjeving av overgripaparar ikkje må gå på kostnad av tryggleiken til dei svake.

- Tilgjeving er eit sentralt budskap i kyrkja, men når det er høgt sannsyn for gjentakning, må omsynet til barn og unge gå føre. Vi er vel alle einige i at ein person skal kunne vere nullstilt etter soning, men ikkje når det gjer livet til barna utrygt - då må personen finne anna arbeid enn blant barn.

Kva ser du etter?

I KA har dei fleire tips på korleis ein arbeidsgjevar eller leiar kan finne dei "mørke" episodane hos jobbsøkjjarar.

- Offentlege dokument som attester frå politiet
- CV - er det uforklarlege hol eller hyppige jobbskifte må dette forklarast
- Referansar frå tidlegare arbeidsgjevarar - sjekk desse
- Din eigen intuisjon - stol på magefølelsen

Det er ikkje alle spørsmål du har lov til å stille når du talar med tidlegare arbeidsgjevarar, men om du spør til dømes om "ville du ha tilsett personen på nytt til å ha ansvar for barn og unge?" eller "ville du trygt ha sendt barn og unge på leir eller overnatting med søkjaren?". Ærlege svar vil her klargjere mykje om den aktuelle personen.

Lov og rett

Jussen er ikkje alltid enkel i desse døma. Bjørn Øyvind Fjeld, førstelektor ved Ansgar teologiske høgskole, greier ut om kva som er rett og galt når ein har oppdaga at ein person truleg ikkje egner

seg til å ha ansvar for barn og unge.

- Det er korkje rett eller forsvarleg å spreie rykte. Aktiv informasjon til ny arbeidsgjevar er heller ikkje tillete. Men den nye arbeidsgjevaren må be om referanse når dei skal tilsette ein medarbeidar på tvers av kyrkjene og organisasjonane, og ein referanse er fri til å svare på spørsmål når dei blir stilte. Her vil ei uro for om søkjaren er skikka kunne kome fram.

Berit Okkenhaug åtvvara mot sjelesorg som går over til å bli eit kjærleiksforhold mellom den svake og den sterke. (Foto: Kyrkjerådet)

Ein svak og ein sterk

Seksuelle overgrep dreier seg ikkje berre om to vaksne som forgrip seg på barn, men også om vaksne som står i ulike styrkeforhold, og der den sterke misbruker si rolle. Ein sjelesørgjar kan ikkje bli ein likeverdige partner, fortel Berit Okkenhaug. Ho er prest ved Institutt for sjelesorg på Modum bad.

- I eit slikt forhold er det ikkje mogeleg å berre bytte hatt når kjenslene blir sterke. Desse forbode følelsane må handterast før det skjer noko som ikkje skal skje. Alle som møter menneske i ei krise må vere medvitne på kva slags kjensler dei vekkjer i møte med den andre, og vere profesjonelle når den andre er i ein sårbar situasjon. Vi som arbeider med dette seier at vegen frå sjelesørgjar til partner skal ikkje vere mogeleg, men vi ser like fullt at det skjer.

Kva no?

Elisabeth Torp er nøgd med at vi er komen der vi er i dag, med ei ope haldning og retningslinjer for handling. Men det ligg viktig arbeid også i framtida for kyrkja.

- Den største og viktigaste oppgåva nå er å tole og romme det kompliserte, til dømes ueinige mellom overgripar og den utsette når det gjeld kva som har skjedd. Alle dei ambivalente følelsane fordi den som har gjort overgrep og kan opplevas snill og hyggeleg. Kyrkja er ikkje god nok på å ta tydelege og ofte ubehaglege konsekvensar av det ein veit. Soleis kan mange meine at kyrkja er feig. Det aller viktigaste er å aldri slutte å snakke om overgrep, vi må seie det om att og om att, slik det står i Bibelen og; "mange gonger og på mange måtar har Gud [...] tala til..." (Hebr. 1, 1)

Les meir på www.kirkens-ressurscenter.no

Haugland Byfuglien møter Paven

(15.12.2010)

Biskop Haugland Byfuglien ble i sommer valgt inn i Rådet for LVF. Rådet som har 48 medlemmer, er det øverste organet i LVF mellom generalforsamlingene.

Besøket i Vatikanet har bakgrunn i sommerens lederskifte i Det lutherske verdensforbund. Pave Benedikt XVI har invitert den LVFs nye generalsekretær Martin Junge fra Chile og den nye presidenten, biskop Munib Younan fra Den evangelisk-lutherske kirke i Jordan og Det hellige land (ELCJHL). Sammen med de to lederne deltar representanter fra de syv regionene LVF er organisert i. Helga Haugland Byfuglien er visepresident fra den nordiske regionen.

- Relasjonen til Vatikanet er viktig. Som luthersk fellesskap ønsker vi å fortsette de økumeniske samtaler med det største kirkesamfunnet i verden for å fremme kirkens enhet. I forhold til den romersk-katolske kirke er det en pågående prosess der relasjonsbygging og tillit er vesentlig for å komme videre, sier biskop Helga Haugland Byfuglien.

145 lutherske kirker i 79 land er med i Det lutherske verdensforbund som har sitt sekretariat i Geneve, Sveits.

- [Se nettsidene til Det lutherske verdensforbund](#)
- [I oktober 1999, undertegnet representanter for Det lutherske verdensforbund og Den romersk-katolske kirke "Felleserklæring om rettferdiggjørelseslæren"](#)

Sammen mot terror

(17.12.2010)

Islamsk Råd Norge arrangerer en markering mot terror lørdag 18.12 kl. 14.00 på Jernbanetorget i Oslo. Oslos biskop Ole Christian Kvarme deltar og vil holde [appell](#) i markeringen. Arrangementets parole er "*Sammen mot terror*".

- Vi vil stå sammen med Islamsk Råd Norge og ta avstand fra religiøst begrunnet terror og ekstremisme. Vi vil samtidig uttrykke solidaritet og fellesskap med norske muslimer. Sammen har vi ansvar for å bidra til at samfunnet vårt kan bygge på fellesskap og tillit mellom mennesker, sier Ole Christian Kvarme.

- Vi oppfordrer nordmenn flest, uavhengig av religiøs tilhørighet, til å delta i markeringen mot terror i Oslo sentrum lørdag 18.12.

- Kriminelle enkelthendelser som den i Stockholm må ikke føre til økt mistenkeligjøring av muslimer, sier Atle Sommerfeldt, generalsekretær i Kirkens Nødhjelp. Det er ikke et "vi" og et "dem" i denne saken. Arbeidet for å skape et samfunn hvor vi møter hverandre som medmennesker, er et fellesskapsprosjekt for hele Norge. Dette vil vi stå sammen om, avslutter Sommerfeldt.

Biskop Ole Christian Kvarme

Appell på Islamsk Råd Norges markering "Sammen mot terror",
Jernbanetorget, Oslo 18. desember 2010

Kjære alle sammen.

Her er vi - kristne, muslimer og mennesker av forskjellig tro og livssyn.

Vi er alle nordmenn, og vi står sammen mot terror.

Vi står sammen for et fredelig og tillitsfullt samfunn.

Å ta avstand fra terror og ekstremisme er et felles ansvar for alle som ønsker et fredelig og tillitsfullt samfunn. Når terror idylliseres og begrunnes ut fra en religiøs tradisjon, uansett hvilken tradisjon, må vi konfrontere disse holdningene og si at de tar feil. Det er misbruk av den religiøse tradisjon og et svik mot både Gud og mennesker.

På vegne av Den norske kirke vil jeg takke Islamsk Råd Norge for initiativet til denne markering. I dag stiller vi oss sammen med norske muslimer i et felles oppgjør med bevegelser som tar i bruk blind vold og terror.

Meningsmålinger i vestlige land viser at mange er redde for muslimer. Da skal vi ikke glemme at et flertall av dem som i dag blir offer for denne terror, selv er muslimer. Frykt er terrorens fremste mål, og i dag står vi sammen for at terroren og frykten ikke skal vinne. Kriminelle handlinger som den i Stockholm må ikke få føre til økt mistenkeliggjøring av muslimer. Arbeidet for å skape et samfunn hvor vi møter hverandre som medmennesker, er et fellesskapsprosjekt for alle i vårt land.

De ulike religionene i verden bærer en visjon om fred. Nå nærmer vi oss jul, og fred er et kjerneord i juleevangeliet. Da Jesus ble født, sang englene om fred på jorden. De sa også: ”Frykt ikke!” Og fred mellom mennesker handler om å bryte ned frykt mellom mennesker, og frykten bryter vi ned ved å bli kjent med hverandre. I vårt norske samfunn er det viktigere enn noen gang at vi lærer hverandre å kjenne på tvers av kulturelle og religiøse grenser.

Jeg har derfor et ønske og en oppfordring: La 2011 bli et år der vi blir bedre kjent med hverandre, på tvers av tro og tradisjon. Jeg vil utfordre kristne nordmenn til å bli bedre kjent med en muslim og muslimske nordmenn til å bli bedre kjent med en kristen i 2011.

Der mennesker møtes og blir kjent med hverandre, skapes det muligheter. Der utvides fellesskapet, der kan kjennskap bli til vennskap, der får menneskeverdet rom og lar oss bo sammen i fred. ”Vennskap på tvers” er ikke bare terrorens rake motsetning, men er det beste bidrag hver og en av oss kan gi til å bygge et fredelig og tillitsfullt samfunn – for både muslimer, kristne og mennesker med annen tro eller livssyn i Norge.

Kjære venner! Jeg ønsker dere en velsignet julehøytid og ber til Gud om at vi må få gå inn i 2011 med mindre frykt og med fred i våre hverdager og i det globale samfunn som vi er en del av.

Treårig evaluering

(21.12.2010)

Kyrkerådet og Ulla Schmidt, konstituert forskningssjef i KIFO, signerte i dag ei treårig rammeavtale verd om lag 3,5 millionar kroner. Saman med forskarar frå Høgskolen i Bodø og Universitetet i Agder skal KIFO gjennom gje nyttig kunnskap tilbake til trusopplæringsmedarbeidarar lokalt og sentralt.

Kritikk til å vakse på

Ulla Schmidt kjenner godt til arbeidet i Den norske kyrkja, og gler seg til å gjere et djupdykk i trusopplæringsarbeidet.

- Trusopplæringa er kan hende den viktigaste reforma innanfor Den norske kyrkja, så dette blir spanande. Vi som forskarar har alltid eit kritisk perspektiv på det vi undersøker, og nett i dette oppdraget er vi fagfolk både innanfor og utanfor kyrkja. Målet vårt vil vere å bringe fram kunnskap og forståing, og eg må jo få seie at dette er eit fagleg svært interessant oppdrag for oss!

Kristine Aksøy har store forventningar til forskinga, sjølv om det også skulle kome kritikk av arbeidet ho sjølv er ansvarleg for.

- Vi har godt av å få kritikk, ikkje berre ros. KIFO skal peike på utfordringane som vi må ta og gjere noko med, berre slik kan vi bli betre på det vi gjer. Gjennom dei tre komande åra skal forskarane gjennomføre både større og mindre evalueringsoppdrag. Og det kjenst godt å ha ein så kompetent forskarstab nært knytt opp til oss i Kyrkerådet.

Det første oppdraget KIFO skal gå i gang med, er å sjå på korleis kyrkjelyden og heimane arbeider saman om trusopplæringa. Rapporten frå dette er venta i oktober.

KIFO var ein av fire som ønskte seg det treårige evalueringsoppdraget for Kyrkerådet. Føremålet med oppdraget er kontinuerleg å evaluere, arbeide med og dokumentere røynsler når det gjeld reformas innhald, organisering og resultat. Funna forskarane finn, vil seie mykje om kva for tiltak barn og unge får tilbod om og kva som skjer av læring, innhald og oppslutning rundt om i kyrkjelydane. Funn som kjem fram gjennom forskinga vil vere nyttig for utvikling og kvalitetssikring av trusopplæringsarbeidet.

2011 - et spennende kirkeår

(30.12.2010)

- Jeg ønsker alle et godt nytt og spennende år!

Det er nemlig spennende endringer som nå skjer i kirken vår. Endringene har ikke bare betydning for kirkens aktive, indre kjerne, men vil påvirke hvordan kirken fremstår både i lokalsamfunnet, på det nasjonale plan og internasjonalt, sier direktøren i Kirkerådet, Jens-Petter Johnsen.

Positive utfordringer

Han er opptatt av at alt det nye som nå er på trappene vil gjøre kirken bedre i stand til å utføre sitt oppdrag.

- Vi ser at 2011 blir et krevende år for kirkens styrende organer, men det er positive utfordringer vi står overfor. Det er en selvbevisst, offensiv og fremtidsrettet kirke folk vil møte gjennom det som skjer i 2011, sier Johnsen.

Grunnlovsendringer

[Stortingsforliket fra 10. april 2008](#) la premisser og rammer for endringer i statskirkeordningen. Der ble en rekke grunnlovsendringer foreslått og man pekte på at utnevning av biskoper og proster bør flyttes ut av kirkelig statsråd.

Stortinget kommer våren 2012 til å vedta endringer i de grunnlovsparagrafene som regulerer forholdet mellom staten og kirken.

- Kirkemøtet i Tønsberg 5.-10. april 2011 vil gi signaler om konsekvensene av de ventede grunnlovsendringene. Vi er opptatt av å få på bordet hvordan endringene av grunnlovsparagrafene må følges opp når det gjelder hele vår kirkeordning. Allerede i januar starter vi med seminarer i bispedømmene om fremtidig kirkeordning og har planlagt bred kontakt med kirkens arbeidstakerorganisasjoner, forteller Jens-Petter Johnsen.

Et utkast til ny kirkeordning skal førstegangsbehandles av Kirkemøtet i april 2012. Men innen den tid skal altså mye utredes og høring gjennomføres.

Det er flere saker som gjør 2011 til et historisk år for kirken:

- Kirkemøtet 2011 vedtar nye ordninger for kirkens gudstjenesteliv. Nye liturgier skal gjelde fra 1. søndag i advent 2011.
 - Etter elleve års arbeid utgir Bibelselskapet en samlet ny bibeloversettelse i oktober 2011.
 - Kirkevalget i september 2011 skal bygge videre på den økte interessen Kirkevalget 2009 skapte. Velgeroppslutningen økte fra 4,2% av de stemmeberettigede i 2005 til 13% i 2009.
 - Kirkemøtet 2011 vedtar Strategiplan for samisk kirkeliv i Den norske kirke - med en handlingsplan for perioden 2012-2016.
 - Ordningen med et nytt, tolvte bispeembete med presesfunksjonen som hovedoppgave, trer i kraft i løpet av 2011.
-

Ulike kommisjoner og utvalg har utredet endringer i forholdet mellom stat og kirke siden 1970-tallet. Etter rapportene fra [Bakkevig-utvalget \(1998-2002\)](#) og [Gjøannes-utvalget \(2003-2006\)](#) la daværende kirkestatsråd Trond Giske 11. april 2008 fram [Stortingsmelding nr. 17 \(2007-2008\) Staten og Den norske kirke](#). Dagen før (10. april 2008) hadde samtlige partier på Stortinget presentert [det historiske kirkeforliket](#) for stortingsperioden 2009-2013. Der legges premisser og rammer for endringer i statskirkeordningen. En rekke grunnlovsendringer er foreslått og man har blant annet pekt på at utnevning av biskoper og proster bør flyttes ut av kirkelig statsråd. Et viktig element i forliket er en demokratireform i kirken. Denne har, ved endringer i valgordningene, - og særskilte bevilgninger over statsbudsjettet, - gjort det mulig å øke oppmerksomheten og deltakelsen ved kirkevalgene 2009 og 2011.